

Uvodnik

Jurij Paljk

Evropa brez meja

"Europa e confini - Evropa in meje - Europe e cunfins" je naslov vsedravnega posveta odgovornih urednikov in njihovih sodelavcev v Gorici, ki ga prireja Vsedravno združenje katoliških tednikov FISC. V združenju FISC je aktiven član tudi naš Novi glas. Goriški tridnevni posvet, ki bo potekal od četrтка, 3. aprila, do sobote, 5. aprila, bo v Gorico privabil več kot 120 urednikov iz vse Italije.

Posvet prireja tednik Voce Isontina, ki bo tako na več kot dostojen način obeležil 50-letnico izhajanja, saj je prva številka tednika Voce Isontina izšla v mesecu februarju leta 1964. Odgovorni urednik Mauro Ungaro si je srčno želel imeti vsedravnega kongresa združenja FISC letos v Gorici, predvsem zato, da bi kolegi iz vse Italije pogloblje spoznali, kako ljudje ob nekdanji državni meji, ki nas je delila, danes živimo svobodo, ki nam jo je poklonil padec meja, kot si je želel tudi pripraviti kongres, na katerem bi naši kolegi iz Italije spoznali goriško in ne samo goriško stvarnost, ter je zato poseben poudarek dal tudi Balkanu.

V zvezi FISC je okrog 190 različnih tednikov, časnikov, zadnje čase tudi spletnih portalov in radijskih postaj, ki so sestavni del škofijskih središč za družbeno obveščanje, predvsem pa so škofijski tedniki nosilni steber združenja in tudi zato je tako veliko število njihovih članov. Seveda so med nami velike razlike, še posebej se pozna razlika med južnim delom Italije in severno Italijo, kjer smo tedniki dosti bolj uveljavljeni na posameznih območjih in skušamo biti glas le-teh, mi kot tednik slovenske narodne skupnosti smo predvsem glas naše narodne manjšine, a ne samo. Ko nas včasih sprašujejo, kaj sploh imamo od tega, da smo v združenju FISC, odgovarjamo, da smo v združenju predvsem za to, da za našo narodno skupnost v Italiji vedo ljudje, ki vodijo krajevne tednike, nas poznajo, čeprav moramo priznati, da smo prav s pomočjo združenja FISC pred leti dobili tudi elektronska orodja, software, za izdelavo časnika. S tržaškim Vestnikom smo edini, ki se dejavno udeležujemo zasedanj in tudi izobraževanj zveze, kongresov, kot smo tudi dejavno pristopili k različnim pobudam in kampanjam, ki jih zveza FISC prireja v vsedravnem merilu. Tedniki v zvezi FISC imamo okrog milijon in tristo tisoč naročnikov, kar je visoka številka, še posebej pomembna, če vemo, da gre v prvi vrsti za katoliške tednike in časnike, ki govorijo o vrednotah in skušajo biti "glas vseh tistih, ki danes v družbi nimajo glasu", se pravi tudi glas na stran, na rob potisnjenih, priseljencev, revežev vseh vrst ter vsega potrebnih, ostarelih, bolnih, brezposelnih. Vzvezi FISC danes velja posebna pozornost svetovnemu spletu, tudi kolegi tednika Voce Isontina bodo v kratkem prisotni na spletu, kjer smo mi na naslovu www.noviglas.eu ter na Facebooku in Twitterju že precej časa. V Gorici se bo posvet FISC pričel v četrtek, 3. aprila, v Kulturnem centru Lojze Bratuž v popoldanskem času, ko bo spregovoril msgr. Pero Sudar, sarajevski škof, ki bo posvet odprl proti Balkanu, naslednji dan bodo udeleženci v dvorani Kinemax na Travniku po maši v cerkvi sv. Ignacija spregovorili o evropskih integracijah, predvsem pa bodo spoznali nas in naše lepo mesto ob Soči ter seveda bližnjo Slovenijo, kjer jim bo v soboto jutraj na Kostanjevici maševal msgr. Peter Štumf. Konec bo v soboto jutraj v Ogleju, kjer se je naša zgodba pravzaprav začela.

Foto JMF

BOLJUNEC PRI TRSTU Zveza cerkvenih pevskih zborov

45. revija tržaških otroških in mladinskih pevskih zborov Pesem mladih

Na odru občinskega gledališča F. Prešeren v Boljuncu se je prejšnji konec tedna zvrstilo 30 zborov in skupin, ki so se udeležili 45. revije tržaških otroških in mladinskih pevskih zborov *Pesem mladih*. Organizatorji - Zveza cerkvenih pevskih zborov - so na osnovi dolgoletne izkušnje izpeljali množično prireditev tekoče in jo porazdelili na štiri enourne dele. Dolgčas pa bi v vsakem primeru ostal zunaj, saj je na priljubljeni reviji vsak nastop presenečenje, odraz vedno prenovljenega, angažiranega ali bolj sproščenega soočanja s pevsko umetnostjo z nastopi "malih profesionalcev" ali nepredvidljivih nagajivčkov. Da bi primerjava in soočenje potekala med skupinami, ki delujejo v podobnih okoliščinah in s podobnimi cilji, so na sobotni reviji zapeli šolski zbori, na nedeljski pa društvene skupine. Pri šolskih zborih, kjer je petje v večini primerov obvezna dejavnost, je kakovost rezultatov neposredno povezana z vedno omejenim časom, ki ga vzgojitelji imajo na voljo, a tudi z njihovim strokovnim znanjem in z didaktičnim načrtom oz. s ciljem, da bi glasbene urice resnično postale ustvarjalni trenutek glasbene vzgoje. Med temi je letos izstopalo manjše število skupin; v skupni lestvici dvod-

nevnje revije je strokovna komisija iz te kategorije izbrala za končni nastop otroške zborov vrta Baroklje, osnovnih šol Alojz Gradnik s Cola in Josip

Foto IG

Jurčič iz Devina ter mladinski pevski zbor nižje srednje šole Igo Gruden iz Nabrežine. Ta je uvrstil v program tudi noviteto skladatelja Adija Daneva.

V reviji društvenih zborov pa so si priborili dodatno možnost nastopanja suvereni mali pevci zbora Mini Venturini, otroški zbor Krasje z izvirnim presenečenjem črnske duhovne pesmi, simpatični Glasbeni ustvarjalci s svojimi ropotuljami, lepi glasovi otroške skupine Vigred, otroški zbor Zvonček, ki vztrajno goji izključno a cappella petje, otroški zbor Fran Venturini, mladinska vokalna skupina Vesela pomlad in mladinski pevski zbor Igo Gruden.

Dve skupini sta prvič zapeli na reviji *Pesem mladih*, kar predstavlja spodbuden znak vitalnosti zborovske stvarnosti: poleg že omenjenega devinskega šolskega zbora je prvič sproščeno in razigrano zapela na tej reviji tudi dekliška vokalna skupina SKD Primorsko iz Mačkopolj.

S programskega vidika so revijo obogatili nekatere krstne izvedbe, več originalnih izbir manj pogosto izvajanih skladb, pozornost tako do ljudskega zaklada kot do sodobne slovenske literature, pa tudi spomin na prvo svetovno vojno z miroljubnimi skladbami. Nastopi zborov so tako spodbudno potrdili uvodne besede predsednika ZCPZ Marka Tavčarja, ki je uvrstil zborovsko petje med dejavnosti, ki povezujejo človeka s preteklimi generacijami in kulturno dediščino. Zborovodkinji Damijana Čevdek Jug in sestra Karmen Koren ter predstavnika ZCPZ so imeli nalogo, da so izbrali zbor, ki bodo 13. aprila zapeli na končnem delu revije, ko bo radijski oddelek deželnega sedeža RAI posnel vse nastope. Slovenska prosvetna matica pa je kot po navadi nagradila prav vse nastopajoče s korisnim prispevkom za delovanje.

PAL

Pogovor

Župan občine Repentabor Marko Pisani je podal obračun svojega županovanja in spregovoril o prihodnjih volitvah

Od 4. do 6. aprila v Gorici

"Pollice verde" bo letos namenjen gojenju dreves

Tudi v letošnji pomladi bo od 4. do 6. aprila na goriškem sejmišču sejem "Pollice verde" privabil veliko število

Ponudba 'zelenega' sejma v Gorici je izredno raznolika: poleg zelenih in cvetočih rastlin ter povrtnin bodo obiskovalci imeli na

pozornost gojenju dreves in odnosu, ki ga ima človek do zelenega okolja. Prisotnih bo okrog sto razstavljalcev, ki bodo

zastopali FJK, Abruzzo, Emilio Romagna, Lazio, Marke, Piemont, Veneto, pa tudi Slovenijo in Poljsko. Sejem "Pollice verde" bo v treh dneh ponudil sodelujočim podjetjem možnost tkanja novih trgovskih vezi. Prireditelji pričakujejo naval obiskovalcev, ki bodo v tako bogati ponudbi gotovo našli pravih

odgovor na vprašanja v zvezi z načinom negovanja domačih rastlin. V sklopu sejma se bodo zvrstili srečanja, okrogle mize, predstavitve knjig in publikacije o vrtnarstvu, posebne ponudbe pa bodo namenjene tudi najmlajšim.

ljubiteljev parkov, vrtnarstva, naravovarstva, urbanih zelenih površin in vsega, kar je potrebno za uživanje življenja v stiku s svežino narave. Tokratna izvedba je že deseta po vrsti. Sejnišče bo v času prireditve odprto od 10. do 20. ure.

razpolago tudi opremo in stroje, ki so potrebni za vrtnarjenje. Poleg tega bodo na sejmu na ogled tudi oprema za vrtove večjih in manjših razsežnosti (od domačih zelenic do mestnih parkov). Letos bodo prireditelji namenili posebno

Po sklepu deželnega sveta FJK Dovoljeno bo sežiganje strnišč in suhljadi

"Sprejetjem zakona o gensko spremenjenih organizmih je deželni svet Furlanije Julijske krajine ohranil možnost sežiganja in mletja suhljadi, strnišč in ostalih ostankov, ki nastajajo v kmetijskih dejavnostih. Nedavni dekret o prepovedi sežiganja, ki ga je vlada sprejela z namenom, da bi zaustavila nezakonito sežiganje odpadkov na italijanskem jugu,

ima namreč neposredni učinek tudi na dejavnosti, ki segajo v normalno agronomsko prakso. Med te sodi npr. sežiganje strnišča na obširnih območjih furlanske nižine, kjer ima kmeti pomembno vlogo. S sežiganjem kmetovalci površine zemlje pomembne anorganske elemente, istočasno pa preprečijo širjenje glivičnih bolezni, ki se razvijajo med letom. Isto velja tudi pri nas na Krasu, v Bregu,

v Brdih in v goratih območjih. Na podlagi novega člena, ki bo dodan k deželnemu zakonu št. 9 iz leta 2007, bo torej v naši deželi, ob upoštevanju vseh protipožarnih predpisov, še naprej dovoljeno sežiganje rastlinskih ostankov, ki mora biti na licu mesta ali največ 250 metrov stran od kraja pridelave. Ostanke mletja oziroma pepel je treba uporabiti kot gnojilo in izboljševalno sredstvo. Deželni svet je s tem zadovoljil pričakovanja zaskrbljenih kmetovalcev in županov FJK, ki so v velikem številu opozarjali na krivičnost državne zakonodaje", zatrjuje Igor Gabrovce, deželni svetnik SSK in podpredsednik deželnega sveta FJK.

Razočaranje deželnega svetnika SSK Igorja Gabrovca

"Zadržanje kolege Ukmarja ostaja večkrat nerazumljivo"

Deželni svet FJK je spreminjal zakon, ki obravnava možnosti in pogoje za združevanje občin in posledično pravila za predlaganje, sklic in potek posvetovalnih referendumov. V svojem posegu je deželni svetnik Slovenske skupnosti Igor Gabrovce ponovno podčrtal potrebo, da za zaščiteno območje 32 občin od Milj do Trbiža obveljajo posebna pravila oziroma odstopanja, ki naj upoštevajo specifične potrebe in pravice narodno mešanega območja. "V tem smislu sem že med obravnavo v pristojni komisiji predlagal popravek, da v primeru spreminjanja meja in obsega občin iz seznama zaščitnega zakona mora zakonodajalec za priložnost za mnenje paritetnega odbora, nato mora sklic posvetovalnega referenduma podpreti dvotretjinska večina občinskega sveta, v odsotnosti katere se mora za združenje na referendumu opredeliti večina volilnih upravičen-

cev zainteresirane občine. Nazadnje sem predlagal, da se v zakon zapiše obveza, da se v primeru spojitve med zaščiteno in nezaščiteno občino vsekakor ohranijo vse pravice, ki so vezane na zaščitno zakonodajo", je dejal Gabrovce. Deželni poslanec Slovenske skupnosti je svoje zahteve v dogovarjanju s koalicijskimi partnerji in zlasti s kolegi Demokratske stranke bistveno omilil, tako da je prvotno obvezujoče mnenje paritetnega odbora postalo le "obvezno", ostali predlogi pa niso doživeli pričakovane podpore. "Še najbolj pa me je razočaralo zadržanje kolege Stefana Ukmarja, ki je v svojem posegu bolj kot katerikoli Italijan ali deželnik v avli dejansko točko za točko nasprotoval vsem trem predlogom, ki so bili usmerjeni izključno v zagotavljanje večjih garancij za občinske stvarnosti, kjer je priznana in zaščitena slovenska narodna skupnost v Italiji. Tako je bilo slišati iz ust Slovenca,

da soudeležba paritetnega odbora ni primerna in torej ni potrebna, kot tudi, da niso potrebna odstopanja pri izvajanju posvetovalnih referendumov, češ da zaščitna slovenske manjšine ni vezana na status takih ali drugačnih občin", poudarja deželni svetnik Slovenske skupnosti, ki se je moral tako zadovoljiti le s sprejetjem prve točke popravka, ki vsaj načelno priznava vlogo paritetnega odbora. "Po vsej verjetnosti nov zakon kljub pomanjkljivosti ne bo bistveno negativno pogojeval življenja naše skupnosti. Ostaja pa grenak priokus zaradi dejstva, da se je slovenski kolega, s katerim večkrat učinkovito sodelujem, brez vsake potrebe odločil, da aktivno nasprotuje preprostim in po svoje tudi nedolžnim predlogom, ki so bili v interesu naših občin in torej naših ljudi. Raje ne mislim na to, kaj si lahko mislijo italijanski kolegi..." pravi deželni svetnik Igor Gabrovce.

Rusofilizem Zajec in lisjak

Znašel sem se na predstavitvi neke knjige, ki je pravzaprav bolj vodič in je izšla v ruščini. Napovedali so, da bo predstavitev točno ob 12. uri. Čakali smo, da je odzvonilo pri sv. Miklavžu v Ljubljani in predstavitev se je začela. Prvi stavek, ki ga je povedala gospa, ki je predstavitev vodila, je bil: "Celotna naklada je odkupljena. Vsi, ki ste sodelovali, boste dobili en izvod in steklenico vodke"! Potem se je nadaljevalo predstavljanje. Malo čudno smo pogledali, pa kljub vsemu spremljali začrtani program. Po končani 'ceremoniji' smo se podali v bližnji lokal, kjer so nam postregli, in zame je bilo najpomembnejše to, da s kom poklepečem, saj že itak v to našo prestolnico skoraj ne zahajam več.

Med drugim pa me je preganjala misel, da bi malo trgoval. Čemu bo meni vodka? Mogoče bi mi kdo dal en izvod knjige, jaz pa njemu vodka. Začnem pri nekem gospodu, ki mi vljudno pove, da knjige zbira žena, on pa pije vodko. Potem grem naprej k neki dami. Tudi ta mi vljudno pove, da je vodka za njenega partnerja najboljši darilo, knjigo pa bo poklonila nekdanjemu možu za novo leto... Ko smo se skoraj razšli, pa le staknem še neko mlajšo damo, in ko ji ponudim kupčijo, mi v hipu reče: "Nate knjigo, jih imam dovolj, dajte mi vodko"! Presrečen "zaprjem boteho"!

Ker pa je bilo pred nami še skoraj celo popoldne, sva s kolegom zavila v kavarno, da kaj rečeva o tem in onem. Kmalu za tem prisede še neka gospa, in ko smo bili v najbolj živahnem razgovoru, še druga. Tako smo bili zaokrožena družba. Iz torbe sem potegnil neko novo pesniško zbirko, ki sem jo dobil dopoldne. Ker pa je bila prva dama prosvetna delavka, sem ji lepo iz te zbirke odrecital pesem z naslovom Učenec in učitelj. Ker je gotovo ne poznate, jo poklanjam tudi vam. Takole gre: "Ko je učenec pripravljen, / pride učitelj. / Ko je učenec pripravljen,

učitelj odide". Ona druga dama, ki je pripadala "diplomatskemu fohu", pa takoj doda. "Tako je! Učitelj pride, ko je v razredu učenec. Ko pa je učenec pripravljen, učitelj zapazi, da ga učenec ne posluša, četudi je tam, zato je za učenca odšel"! Z razlago se nismo ravno vsi strinjali, pa da ne bi preveč motovili o prosveti, me pa le malo požgečka in rečem dami: "Že, že, ampak tisti Krim, četudi ima peščico Kozakov, pa bi le moral biti malo bolj spoštovan, ne pa da delajo z njim tako kot kakšen berač z malho"! In začela se je ura politične zgodovine, zato sem takoj naročil še eno kavo za vse, da ne bi prehitro nehala. Dama vse lepo pojasni: "Krim je bil podarjen Ukrajini, ker se je slučajno Hruščova usmiliła neka Ukrajinka, Rusinjam je bil itak antipatičen - se spominjate, kakšen je bil? Z darili je tako: če dobite bombone, vržete škatlo stran, ko jih pojedete. Ko boste popili vodko, ki smo vam jo podarili, steklenice ne boste shranili, razen če zbirate prazne 'flaške',

ampak jo boste vrgli stran. Ko vam nekdo podari kristalno vazo in vam ta pade na tla in se razbije, roma v smeti... Ni tako? - Torej tudi Krim gre tja, kamor spada, četudi se bo vsa Evropa protivila. Krim bo ruski, pa pika"! Malo sem ji ugovarjal, krimski Kozaki pa tamkajšnja peščica Ukrajincev... Ona pa gladko in jasno: "Kaj je za vas združena Evropa"? Takoj pojasnim naše gledišče, dama pa: "Združena Evropa bo tedaj, ko bo združena od Gibraltarja do Vladivostoka! To je Evropa in ne to, kar je sedaj...". Kar privzdigovalo me je: "Poglejte, učili smo se, da je Evropa do Urala, sedaj pa do Vladivostoka"?! "Tako je! Rusija je ena in nedeljiva. To ni Slovenija. Ta je za Rusijo ohišnica - vrtiček... Rusija je prostranstvo, Rusija je rečni veletok. Poglejte Volgo, pa ta vaša Sava, to je za Rusijo potok! Enako vaša Soča"! In pokaže name... Najraje bi jo brcnil v nogo ali ji stopil na kurje oko, če ga ima na prstu, ona pa naprej: "Evropa, takšna, kot je sedaj, pripravlja veliki Rusiji sankcije. Na to se naš gazda poživlja. Veste, mi Rusi potrebujemo trdo roko, kot jo ima naš gazda! V Rusiji moški nosijo hlače in ne kot pri vas - pokaže name -, ko so na "Škornju" može copate! Mi imamo dovolj uvoza iz Kitajske. Tam postaja blago, ki ga uvažamo, kvalitetno, kot je evropsko. Rusi so Kitajski dali 12-odstotno carino, Italiji 40, Nemčiji 45. Sedaj, ko so Rusiji dali na zahodu sankcije, bo Rusija lepo dvignila carino: Italiji s 40 na 60 %, Nemčiji s 45 na 65 % in tako dalje, Kitajski pa ostane prejšnja. Če nam zamrznejo našo lastnino, recimo v Rogaški Slatini, bo Rusija zamrznila slovensko letalsko linijo z Moskvo in leteli bodo samo naši avioni, vaši bodo pa na tleh! Mislite, da bi Rusija prišla v Evropsko unijo. Le zakaj? Prišel bo čas, ko se bo Evropska unija priključila Rusiji! Tako gre in tega ne razume nihče tu na tem svetu, ki mu pravite Zahod"! Dovolj sem imel tega modrovanja. Vljudno smo končali pogovor in prebral sem še eno pesem iz omenjene zbirke. Takole pravi: "Jutri je nov dan. / Za nekatere bo še starejši, / kot je današnji". Zgovorna dama pa: "Enako je s politiko"!

Ambrož Kodolja

Povejmo na glas

Je Rusija končala idilo?

Če pomislimo, da je Rusija s priključitvijo Krima končala evropsko idilo, v kateri smo živeli kar nekaj časa, s tem nikakor ne trdimo, da so bila naša zadnja leta brezskrbna. Že kar pet let nas pesti kriza, ki ji še vedno ni videti konca, pa vendar: odločnejši nastop Rusije na svetovnem prizorišču utegne povzročiti dodatne probleme, na katere bo treba računati. Ruski poseg v Ukrajino namreč ni edino znamenje, da gre za prebujanje velesile, ki je mirovala kar dve desetletji, vse tja od padca berlinskega zidu in razpada Sovjetske zveze. Dovolj se je spomniti zapletov okrog Sirije, ko je bilo jasno videti, kako je Obama pripravljen vojaško posredovati. Potem pa je Rusija pričela premikati svoje ladje in dala vedeti, kako ne bo dopustila, da bi razviti svet po Afganistanu in Iraku nadaljeval svoje zasedbe. Rusko rožljanje z orožjem je očitno bilo presenečenje, ki ga ni nihče pričakoval, na srečo pa so Združene države Amerike ugotovile, da se je bolje izogniti vojaškemu soočenju s prej mirujočo velesilo. In da Sirija z vidika Moskve ni bila slučaj, priča zgodba z Ukrajino. Tudi tu je prišlo do ruskega ukrepanja z orožjem, kar je nedvoumno dokaz, kako imamo na robu Evrope ponovno opraviti z aktivno in odločno velesilo oziroma s koncem dosedanjega obdobja, ko se je zdelo, da se je velika vzhodna sosedja za vedno potegnili vase. Ne pozabimo, da sta se v tem času Evropa in razviti svet močno povzpeli proti vzhodu in območje nekdanje sovjetske intere-

sne cone. Spisek je dolg: Poljska, Češka, Slovaška, Madžarska, Bolgarija, Romunija, Ukrajina pa je bila celo del Sovjetske zveze. In v trenutku, ko je postalo jasno, da Ukrajini ne bo mogoče preprečiti pridružitve k Evropi, je Rusija sklenila priključiti Krim, in to v stilu vesešila - za vsak slučaj tudi z vojaško prisotnostjo. Pri vsem tem je velika osuplost zahodnega sveta v nekem smislu nerazumljiva, saj ni treba biti velik poznavalec zgodovine, da ti je jasno, da je Rusija vselej nihala med približevanjem evropski misli in usmerjenostjo vase, ko je hotela širiti svoje poglede in se je tedaj praviloma obnašala kot trda in neprijetna velesila. Če bo tako tudi sedaj - in dosti možnosti je, da bo -, bo vse to vplivalo na življenje Evrope in spreminilo tok tudi svetovnega dogajanja. Kar se tiče Evrope oziroma nas, se bomo verjetno kaj hitro zavedeli, kako smo od Rusije energetsko odvisni, pri čemer se je sedaj prepozno spraševati, zakaj smo to dopustili, čeprav je jasno, da je bilo odločanje v tej smeri zagotovo vprašljivo. Tudi se mora Evropa zaradi svoje šibke enotnosti in nerazumljivega odlašanja z vzpostavitev svoje trdnje zveze še močneje nasloniti na Združene države Amerike, kar jo bo še bolj oslabilo. Seveda bomo morali priključitev Ukrajine gospodarsko plačati, pri čemer pa nas lahko tolaži samo to, da bo cena vsekakor neskončno nižja od tiste, ki bi jo zahtevala vojna s svojimi katastrofalnimi posledicami.

Janez Povše

Mag. Aleš Čerin se predstavlja za naš tednik

Iskalec bolj preprostih izbir

Tako preprosto je, pa vendar. Zdi se nemogoče, uto-
pično, morda naivno, sliši
se kanček nazadnjaško in nadvse
neizvedljivo, pa vendar. Pa ven-
dar prikimavamo, odobravamo,
se strinjamo s pobudami, podpi-
sujemo spletne peticije, slutimo,
da je to prava pot in nekaj nam
kaže, da pri vsem tem "gre zares".
In vsekakor nič "zares preproste-
ga" ne naredimo. Kompliciramo,
pretiravamo, razvajamo, rušimo
tako, da napačno gradimo. Za
svet vodenih in kompleksnih
vprašanj je rešitev, morda edina
prava in zato prekleto zahtevna –
preprostost. Tako življenje je za-
vestno izbral Aleš Čerin, ki ga bo-
mo po pogovoru za naš tednik
ob minulem obisku v nizu pre-
davanj Finžgarjevega doma na
Opčinah dodobra spoznali in
morda ugotovili, da je iskanje
preprostih izbir v našem vsakda-
nu bistveno prav zato, ker je tako
preprosto – kot speči slasten do-
mači kruh.

Leta 1962 rojeni Aleš Čerin živi
na obrobju Ljubljane, dovolj bli-
zu sodobnemu mestnemu
življenju in v vsakdanjem stikom
z zeleno (odvisno od prideloval-
ne sezone) zemljo. Je vsestransko
zanimiva osebnost, ki zna svoja
načela učinkovito posredovati
tudi poslušalcem in bralcem. Po
izobrazbi je magister farmacije –
zanimivo in povedno – in ima la-
stno podjetje za svetovanje in izo-
braževanje. Je mož in oče štirih
otrok. Živi precej aktivno življen-
je: telesno plat goji s tekom, ko-
lesarjenjem in obiskovanjem go-
ra, racionalnost in dušo pa vzgaja
z mislijo in besedo. Prav tako po-
vedno in ne nepomembno je v
Čerinovem življenjskem slogu
posluževanje spletnih medijev.
Bolj kot aktivna prisotnost na
knjigi obrazov (zloglasni facebook)
nas zanima Čerinovo obja-
vljanje mnenj in komentarjev v
obliki blogov in novinarskih
prispevkov. Njemu gredo največje
zasluge za spletni "magazin z me-
ro" Časnik. si, ki je postal v zad-
njih letih pravi fenomen svobodne-
nega, kritičnega in vrednotno
polnega interneta dnevnika.
"Časnik. si želi vnesti sveže raz-
mišljanje v slovenski medijski
prostor. Za skupno dobro ga
ustvarjajo zavzeti avtorji, kakšnih
40 nas je, ki menijo, da je na slo-

venskem medijskem trgu prostor
tudi za spletni magazin konser-
vativne, katoliške in klasično li-
beralne usmeritve. Nastal je v
maju 2010 in od takrat povečuje-
mo svoj vpliv v slovenski medij-
ski krajini. Želimo, da se v tem
močno v eno stran nagnjenem
medijskem prostoru sliši tudi
drugačen glas".

Razvejeni medijski prisotnosti
Aleša Čerina lahko celostno sle-
dimo na spletišču Edusatis. si, kar
po imenu in vsebini predstavlja
preprostost samo, niso pa mu tu-
je novodobne spletne pobude, za
katerimi pa mora vedno in pov-
sod stati človek. Redno organizi-
ra predavanja in prispeva svoje
misli pri seriji samoorganiziranih
predavanj TEDx, ki jih izvaja od
Ljubljane do Kredarice pod Tri-
glavom.

Čerinov biografski profil navi-
dežno ne izstopa – kje vsa ta pre-
prostost, boste rekli? Najprej ta-
ko: v slovenski javnosti je pred
nekaj leti izstopil s tem, da se je
za dva meseca prehranjeval z
enim evrom na dan in "pre-
sežni" prihranek namenil projek-
tu "Obrok riža na dan-vsak dan"
misionarja Pedra Opeke. Od ta-
krat vsa svoja predavanja namen-
ja nabirki riža za skupnost Aka-
masa - Dobri prijatelji na Mada-
gaskarju, samo riža. "Že zrno
fižola je pravo bogastvo le nekaj
tisoč kilometrov južno od nas",
pravi. Prostovoljni prispevki za
četrtkovno predavanje na Opčinah
so, kako preprosto, znesli za 853
kilogramov riža!

Preprosto življenje je etična zave-
stna izbira, ki izhaja iz posamez-
nika, a vpliva na skupnost in
okolje, v katerem živimo. Vsaka
naša izbira ni samo naša – tudi ti-
ste, ki škodijo, tako nam kot ti-
stim okoli nas. "Mi bi morali
živeti bolj preprosto, da bi drugi
lahko preprosto živeli", je eno-
stavna, a prekleto zahtevna
računica, predvsem če se ocenju-
je učinkovitost političnih fraz.
Ena izmed težav je potrošniška
ideologija. Od zapisov Victorja
Lebowa iz 50. let se potrošnja
promovira kot način življenja.
Temelj človekove identitete in
medčloveških odnosov se ustvar-
ja in išče v vzorcih potrošnje – iz-
menjava dobrin pridobi duhov-
no dimenzijo. Ustvarili smo
družbo uničevanja in stran-me-

tanja, ki deluje po principu "kupi
in čim prej odvrzi". Skladišča Ka-
ritas so prepolna. Oblek nihče
več ne rabi, kljub vsemu pa dva-
krat na leto zamenjamo garderob-
bo, kupujemo "formula" otroške
vozičke in nikdar izkoriščeno
kramo, na leto odvržemo 280 kg
uporabne hrane na osebo zaradi
sistema "varne hrane" HACCP.
Tako kot dobrine mečemo stran
tudi odnose. Razvadili smo se do
te mere, da celo odnosov z naj-

bližjimi ne gojimo ali popravlja-
mo – "odvržemo in zamenjamo
jih tako kot pralni stroj"! Aleš Čerin je torej prostovoljni
iskalec preprostih izbir. Gre za
iskanje meje, nekakšne kritične
točke med najboljšim možnim in
pretiravanjem. "Ne gre za to, da
se vračamo v čase Franciška
Asiškega, nekaj pa lahko vseeno
naredimo", pravi. Gre za dialek-
tiko odvzemanja in dodajanja:
poenostaviti svoje življenje z odv-
zemanjem odvečnega (hrane,
ugodja, materialnih dobrin) in
dodajanjem novega luksuza do
meje, kjer ostanemo preprosti.
"40 kvadratnih metrov jesenske-
ga vrta znaša 1 evro hrane na dan
– to je moja meja! Odslej se vese-
lim vsakega sadeža, vsakega
evra"! Aplicirajmo princip meje

na dokaj vsakdanji prizor v
življenju zahodnjaka, na nakup
avtomobila. "Kaj mi nudi osnov-
ni paket družinskega vozila? Se
lahko s to različico pripeljem na
Opčine? Tega bom torej izbral in
prihranek petstotih evrov na
račun kovinske barve namenil
misijonom na Madagaskarju"!
nam Čerin zagnano razlaga. Pre-
prosto življenje ni le stvar
preživetja ali udobja, pomeni
življenje v luksuzu brez pretira-
nega luksuza. Čerin je to mejo
poimenoval "točka dovolj" in gre
za to, da jo vsak poišče v svojem
življenju.

S projektom "1 evro na dan" je
Čerin dokazal sebi in tistim, ki
mu želijo prisluhniti, pomen

gubili. Pravzaprav imamo lep
izraz: prizemljiti človeka, kar po-
meni narediti človeka realnega.
Res se zdi, da obdelovanje zemlje
človeka prizemlja, ga naredi hva-
leznega in ponižnega. Celo če
imaš le majhen vrt pred hišo, že
lahko začutiš povezanost z narav-
nimi krogi v naravi, začutiš odvi-
snost od "nekaj večjega od sebe"
– od Božjega. Človek, ki hrano
pridelava s svojimi rokami, pri tem
občuti notranje zadovoljstvo".

Pa še en vidik je. "Ko sem sam po
projektu 1 evro na dan začel
vrtičkariti, pri sebi opažam, da
me ročno delo – delo na vrtu in
delo z "mehanizacijo", kot so lo-
pata, grablje, motika – neverjetno
zadovoljuje. Morda je vzrok v
tem, da smo ljudje zelo vizualna
bitja in rezultate svojega dela radi
vidimo, držimo v rokah. Če re-
zultate vidimo, če jih otipamo,
jih tudi lažje povežemo z našim
prizadevanjem. Pri svojem delu
svetovalca težko povežem bese-
de, ki jih namenim ljudem, z re-
zultati – spremembami naravna-
nosti, znanja, spretnosti. Po moje
je prav, da bi imel vsak človek
kakšno tako dejavnost, pri kateri
lahko poveže svoja prizadevanja
z jasnimi, vizualno predstavlji-
mi rezultati".

Čerinov nauk postavlja torej pre-
prosta, a radikalna pravila.
Računati: dve kavi je enako tri
evre, je enako šest kil riža. Izbiri-
ti. Zaupati. Razpoloviti. Raziskave
kažejo, da 10 % znižanja prihod-
kov ljudi, ki živimo v blagostan-
ju, sploh ne bi občutili. Preprosto
na pol, torej: polovična doza zob-
ne paste se bo, preverjeno, ravno
prav penila.

Za naš tednik je dal tri osnovne
nasvete.

"Ni jih težko povedati, težje je
spraviti v življenje. Poveži svoje
odločitve z večjo sliko. Vprašaj se,
če te tole, kar nameravaš kupiti,
kaj vodi k Bogu ali k sočloveku.
Potem se šele odloči". Drugi na-
svet: "Odloči se iz življenja od-
straniti odvečno kramo. Na primer
tako, da se pred vsakim nakupom
vprašaš, če to res potre-
buješ, če to sploh prinaša kaj ka-
kovostnega v tvoje življenje. Pri
tem pomaga, če povežeš fi-
nančno vrednost nakupa s
časom, ki je potreben, da se je de-
nar zaslužil. In če ni morda bolje
ta čas nameniti bližnjemu". Tre-
tji pa je res najtežji: "Na podlagi
prvih dveh razmislekov kaj nare-
di v smeri bolj preprostih izbir.
Vsak dan nekaj malega. In to
brez "teženja" ljudem, s katerimi
bivaš".

Tudi čas dobi torej novo dimen-

zijo. Da je čas denar, smo po vzo-
ru sodobne potrošniške družbe
že vedeli, da pa je lahko sam po
sebi vir – to je pa novost. Zemlja
obrodi osnovna živila in hrano si
lahko, če imamo čas oz. si ga vza-
memo, sami pripravimo – od pri-
delave do obdelave. Čerinov
"ne" procesirani hrani temelji po
eni strani na prihranku (doma
pripravljen štrudelj je za petino
cenejši od kupljenega, kilo doma
spečenega kruha je šestindvajset-
krat cenejši od kupljenega), po
drugi pa na zadoščenju ob vonju
po svežem kruhu in zdravih ter
naravnih sestavinah. Delo na
vrtu in v kuhinji lahko postane
tako rekoč poklic, saj, kot sam
pravi, "nikoli ne služimo tako
dobro kot takrat, ko pečemo do-
mači kruh".

Aleš Čerin nas uči, kako veliko
lahko naredimo z malim. Toda
preprostost, kot vse vrednote, je
potrebno poznati, sprejeti, živeti
in, če je nismo vajeni, se je
naučiti. Tudi preprostost je torej
stvar dobre volje, vzgoje, učenja.
"Mislim, da preprostost ni vroje-
na, pač pa, da jo lahko privzgoji-
mo otrokom. Tudi kdor ni imel
sreče živeti v preprostem okolju,
se je lahko z majhnimi koraki
naučil. Človek je po mojem bitje,
ki lahko pogleda na posledice
svojih ravnanj, jih kritično
ovrednoti in na podlagi razmisle-
ka spremeni svoja ravnanja. Za-
nimiv je primer svetega
Franciška Asiškega. On je bil raz-
vajen sin bogatega trgovca, fant,
ki je veseljačil in zapravljal očetov
denar. Pa ga je Božji klic popol-
noma in radikalno spremenil.
Skoraj bi rekel, da se je fant v eni
potezi preobrazil iz razvajenca v
– verjetno – enega največjih "pre-
prostnikov". Sicer pa menim, da
pot v bolj preprosto življenje ni
potrebno, da je radikalno
"franciškova" – "bum"! In iz
razvajenca postane človek nena-
vezanosti na materialno. Nava-
dno je pot bolj postopna, ne-
kakšna vrsta drobnih, zavestnih,
vsakodnevnih odločitev v smeri
odstranjevanja odvečnega na raz-
ličnih življenjskih področjih.
Zdi se mi, da je preprosto življen-
je eden načinov udejanjanja zla-
tega pravila".

S svojo energijo in dobrovoljno
vnemo je Aleš Čerin prepričal šte-
vilne obiskovalce niza o pozitiv-
nih odnosih v Finžgarjevem do-
mu, da lahko vsak izmed nas kaj
naredi. Pa čeprav z majhnim ko-
rakom, lahko začnete že danes. V
družini, v kuhinji, na vrtu, v trgo-
vini. Počasi in... prav!

Jernej Šček

Srečal se je mladi rod slovenstva iz Italije in Madžarske

Tkanje vezi ob ogledu zanimivosti Tržaške in Goriške

Člani Sekcije porabske
mladine pri Klubu prekmur-
skih študentov so
imeli možnost, da so se mudili
na dvodnevem obisku pri mla-
dih Slovencih iz Trsta in Gorice.
Člani skupine Mladi za prihod-
nost so bili zelo prijazni in so
nam veliko pomagali pri izvedbi
programa. Kot predsednica Sek-
cije porabske mladine sem sto-
pila v stik s Tanjo Peric, ki mi je
potem pomagala pri organizaci-
ji.

Dne 21. marca, v petek zgodaj
zjutraj, se nas je 13 mladih iz Po-
rabja odpravilo proti Trstu, kjer
so nas čakali morje, sončni žar-
ki, italijanski sladoled in naši
prijatelji iz Italije. Ko smo se
malce oddahnili od potovanja,
se nam je pridružil Matia Mose-

nich, ki nas je ta dan vodil po
Trstu. Z njim smo se potepali po
mestu; povedal nam je nekaj za-
nimivih informacij o znamenitostih
in zgodovini. V spominu
nam bo verjetno najbolj ostalo
koncentracijsko taborišče, ki je
bilo nekoč rižarna. Zelo lepo je
bilo tudi na Miramarskem gra-
du, ki je tudi najbolj znan grad
na tem območju. Zvečer se nam
je pridružila še Tanja, ki mi je bi-
la v veliko pomoč. Skupaj smo
se odpravili v Mavhinje, kjer
smo v eni od številnih osmic, ki
delujejo na Krasu, imeli tradi-
cionalno večerjo in pokušnjo
vin. Ob večerji smo se pogovar-
jali o položaju mladih v Italiji in
na Madžarskem.

V soboto po zajtrku smo se
srečali v Gorici, kjer sta nas

čakala Tanja in za
Porabce že znani
Dejan Valentinič.
Ta dan sta bila
onadva naša vo-
diča. Skupaj smo
se sprehajali po
mestu in si hkrati
ogledali glavne
znamenitosti. Se-
veda, ni manjkala
kava v slovenski
kavarni na Travn-
ku! V slovenski
knjigarni so nam
predstavili celo
delo Goriške Mo-
horjeve družbe. Ta
dan smo res imeli veliko srečo,
saj se je ravno v tem času mudil
v Gorici pisatelj, prof. Boris Pa-
hor, zato smo se odpravili v Kul-

turni center Lojze Bratuž, kjer
nam je po predstavitvi svoje
knjige posvetil nekaj minut.
Spontano je govoril o pomenu
ohranitve jezika, kulture in na-

Večkrat je bil nominiran za No-
belovo nagrado za književnost.)
Pri Kulturnem centru smo se
srečali še z nekaterimi predstavi-
niki slovenske manjšine v Italiji.

rodne zavesti. (Boris Pahor se je
rodil 26. avgusta 1913, to pome-
ni, da je sedaj star 100 let, a se
leta na njem sploh ne poznajo.

Vsi so bili zelo prijazni z nami
in so nam povedali nekaj spodbu-
dnih besed. Obiskali smo še
"mejo" pri železniški postaji na

trgu Transalpina. Tukaj smo bili
z eno nogo v Sloveniji z drugo
pa v Italiji.

Popoldne smo si privoščili oku-
sno kosilo v Goriških Brdih in
se spet pogovarjali o polo-
žaju mladih v zamejstvu. Sledil je krajši sprehod po
Goriških Brdih in oko je se-
glo do daljnih pobočij, se-
pletelih z vinsko trto. Ker
pa je vsega dobrega in lepe-
ga enkrat konec, smo se
morali počasi posloviti. Za
skupni cilj pa smo si zasta-
vili, da se moramo znova
kmalu srečati. Upamo, da
ne bo treba dolgo čakati.
Kot predsednica Sekcije po-
rabske mladine se v imenu
naših članov tudi v tem
časopisu vsakemu posebej
zahvaljujem. Hvala predv-
sem našim prijateljem z za-
hoda, ki jih čakamo v Po-
rabju, da jim bomo lahko
vrnili prijaznost.

*Martina Zakoč
predsednica Sekcije
porabske mladine*

Pot za ločene in ponovno poročene (1)

Upanje ne osramoti

O b diskusiji glede obhajila ljudi, ki so se civilno, torej pred državo, ločili in ponovno poročili, je postal zanimivo razmišljanje jezuit p. Domenico Marafioti, teolog in docent na Papeški teološki fakulteti za južno Italijo, ki ima sedež v Neaplju. Na to razmišljanje se bomo naslonili. Odgovarja namreč na tisto vprašanje, kaj lahko dušni pastirji ponudimo ljudem, ki so se znašli v tovrstnem položaju in ne morejo prejeti odpuščanja po zakramentalni poti, ker jim ne moremo podeliti odveze. Tega pa ne moremo storiti zato, ker ti ljudje bodisi ne morejo popraviti storjene škode bodisi se ne morejo osvoboditi objektivnega grešnega stanja. Zadoščevanje oz. popravilo krivice in škode, ki smo ju s svojimi grešnimi dejanji povzročili, je dejanje spovedanja, ki ga ni mogoče spregledati. Trdni sklep, da v prihodnje ne bomo grešili, je seveda nujen, a je to odločitev za prihodnost, treba pa se je tudi zavezati k temu, da popravimo tisto, kar je bilo povzročeno v preteklosti, sploh, če smo krivično ravnali proti svojemu bližnjemu – kdo pa je lahko še bolj bližnji od družinskih članov? Pomeni, da, če sem ukradel določeno vsoto denarja, ni dovolj, da se le zavežem, da bom v prihodnje delil denar v dobrotelne namene, temveč moram po najboljših močeh tudi povrniti tisto, kar sem ukradel. V tem stanju, da pretekle škode ne morejo popraviti, so tisti, ki so se civilno ločili in prav tako civilno ponovno poročili, s tem pa so osnovali novo družino. Ti se lahko približajo Božjemu usmiljenju na nezakramentalni način, ki je v molitvi, kot prošnji za odpuščanje (Reconciliation et Paenitentia 34; Familiaris Consortio 84). Najbolj zgovorna v tem oziru je prilika o farizeju in cestinarju (Lk 18,13-14). Medtem ko se farizej postavlja s svojimi lastnimi zaslugami, cestinar priz-

nava svoj greh in krivdo ter prosi odpuščanja, tako da ponavlja: "Bog, bodi milostljiv meni, grešniku"! Zanj Jezus pravi, da je šel domov opravičen, vseeno pa mu nihče ni dejal: "Sin, odpuščeni so tvoji grehi", kakor je Jezus sam dejal hromemu (Mt 9,2). Cestinar gre domov opravičen zato, ker zaupa v Božjo dobroto in usmiljenje. Nima popolnega prepričanja v odpuščanje, kakor ga imajo v veri tisti, ki dobro opravijo sveto spoved, ima pa upanje, da bo usmiljenje prejel, ker je zanj prosil v iskreni molitvi. Jezus pravi, da njegovo upanje ni bilo "osramočeno", torej upa upravičeno. Iskrena prošnja za usmiljenje je torej lahko uslišana v molitvi, ki je naslonjena na upanje. V tem oziru je učinkovita tudi tista prošnja za odpuščanje, ki je v molitvi Oče naš, saj sv. Pavel zatrjuje, da "upanje ne osramoti" (Rim 5,5), ker je tudi upanje ena od božanskih (teologalnih) kreposti, kakor sta še vera in ljubezen (agápe, caritas), ki so podlaga za krščansko življenje. Poglejmo natančneje, kako se to prenese na ponovno poročene ločence.

Postno bogoslužje in evangelijski odlomki nam govorijo o treh vrstah spokornih dejanj – o postu, molitvi in miloščini kot poteh, ki jih lahko prehodimo, da dosežemo odpuščanje in prenovu življenja (Mt 6,1-18; Tob 12,8), kar potrjuje še veliko drugih svetopisemskih besedil. Molitev kot pot do usmiljenja najbolje izrazi najbrž Davidov psalm Miserere (Ps 51/50), pa tudi Mr 9,29 ("Ta rod se lahko izžene le z molitvijo") in sam Oče naš. O postu kot poti za dosego milosti pa ne le kot odpoved hrani, temveč kot o odpovedi vsake vrste, nam lepo pričuje Jona (3,7) kakor tudi Joel 2,12-15; Mt 17,21 in Apd 14,23 (molitev in post). Za miloščino, da bi dosegli usmiljenje, nam pričujejo Tobit (4,7-10), Sirah (3,29), Luka (16,9) in Matej (25,31sl), ne da bi pozabili Petrove trditve: "Ljubezen pokriva mnogo grehov" (1 Pt 4,8), kjer so mišljena zelo konkretna dejanja do ubogih in pomoči potrebnih.

dalje prihodnjič
Andrej Vončina

V Domu krajanov v Ajdovščini

Simpozij o Filipu Terčelju

V Domu krajanov v Ajdovščini je v soboto, 22. marca, popoldne potekal simpozij o Filipu Terčelju. Postulator postopka dr. Primož Krečič je spregovoril o biografiji

Filipa Terčelja in razlogih za začetek postopka za beatifikacijo, vicepostulator mag. Bogdan Vidmar pa je predaval o temi Pričevanja o okoliščinah smrti Filipa Terčelja in Franca Krašne na območju Davče in Sorice. Mag. Vidmar si je postavil vprašanje, kje je ovira, da Filip Terčelj še vedno ni

razglašen za blaženega. "So ovire pri Terčelju in njegovem življenju ali so ovire na naši strani? V našem nerazumevanju temeljev krščanstva, pa tudi v nerazumevanju Terčeljeve veličine v

vražnike. "Vprašamo se lahko, kje smo danes mi, koliko se mi zavzemamo za tiste, ki so izrinjeni na rob, ki so brez privilegijev, in s tega vidika mislim, da je Terčelj v sedanjih krizi kašipot za rešitev. Gotovo je še veliko ugank, vendar kot sem dejal v Logu pri Vipavi, kot vicepostulator ponovno izjavljam: z moralno gotovostjo, v okvirih tega, kar sem raziskal o mučeniški smrti Filipa Terčelja in Franca Krašne, predlagam, da se ta postopek za beatifikacijo nadaljuje".

Med predavatelji so bili še publicist Tino Mamič, ki je predstavil Terčeljev rodovnik, mag. Renato Podbersič, ki je spregovoril o Terčelju in njegovem času v luči vatikanskih arhivov, zgodovinar dr. France Dolinar, ki je osvetlil Terčeljevo delovanje v Ljubljani od leta 1934 do 1946, profesor dr. Janez Juhant, ki je predaval o temi Terčelj in razmere v krščanskem taboru v Ljubljani, in Marija Gasser, ki je zbrane nagovorila s predavanjem Vasi pod Ratitovcem pred letom 1945 in po njem. Simpoziju je sledila sveta maša v župnijski cerkvi sv. Jurija; daroval jo je ko-piski škof dr. Jurij Bizjak.

Naučimo se poslušati druge Kje spijo ubogi?

V zadnjem času spet odkrivamo uboge. V nekdanjem zanosu gospodarskega razcveta in preobilice dobrin smo mislili, da ne bo več revščine in pomanjkanja. Toda ni se izšlo razmišljanje, da bomo imeli nebesa na zemlji in da bosta vse rešila denar in država. Z veliko gospodarsko krizo smo začeli odkrivati svojo človeško ranljivost, krhkost in potrebo po medsebojnem sodelovanju ter pomoči. To pomeni, da se moramo naučiti poslušati druge, čutiti njihove stiske in jim stati ob strani. Sveto pismo v Drugi Mojzovski knjigi govori, da v skrbi za bližnje ne smemo mimo njihovega spanja. Kje in kako spijo. Pisec pravi, da ne smemo vzeti v zastavo plašča drugega, če je to njegova edina

odeja in ogrinjalo za njegovo kožo. V čem naj potem spi? (22,26)

Duhovnost ima nalogo, da uravnovesi telo in duha, da živimo zdravo in urejeno. Da ne hodimo spat s polnim želodcem ali z glavo v omotici alkoholnih hlapov, da ne podaljšujemo nasilnih scen televizije in namišljenega sveta, ampak si z mirnim spancam in lepimi sanjami nabere moči za novi dan. Zato je še toliko bolj pomembno, da čutimo ljudi, ki bi radi spali, pa nimajo kam položiti svoje glave, in vse, ki ne morejo spati zaradi bolezni, skrbi, otrok in drugih težav. Tu in tam najdemo brezdomca ali mladostnika, ki prespi za vogalom ali na klopi. Događa se, da prihajajo očetje domov pijani, morda kaj razgrajajo in se poberejo spat. Mladi ob koncu tedna 'žurajo' do jutranjih ur in starši jih čakajo, da se bodo vrnili domov. Mladi starši prebedijo marsi-

katero noč ob bolnem in nemirnem otroku, starejši si krajšajo nočne ure z molitvijo in obujanjem starih spominov, drugi gledajo razne filme ali kaj razmišljajo. Nekateri imajo službo ponoči, kar jim razbija življenjski ritem. Marsikdo potrebuje tablete, da zaspi, ali pa se premetava po postelji do jutra.

Odločitev za uboge pomeni, da jih ne čutimo le podnevi, ampak tudi ponoči, podobno kot menihi, ki se zbudijo sredi noči in dajejo hvalo Gospodu za vse, ki spijo v miru, in prosijo za tiste, ki jih tarejo skrbi in ne morejo ali nočejo spati. Prav je, da prosimo Gospoda za dar lepih in mirnih noči, prav tako pa, da ne preslišimo klicev vseh, ki trpijo, ker ne morejo spati. Naj jim bo blizu Gospodova in naša bližina, da se bodo mogli zjutraj zahvaljevati za svežino sončnih žarkov in človeško dobroto.

Primož Krečič

LJUBLJANA V KUD Logos

Predstavitev več knjig izjemnega pomena

Konec februarja so v Ljubljani v okviru delovanja KUD Logos predstavili več novih knjig, ki spadajo med t. i. zahtevno branje, so pa zares izjemnega pomena za ves slovenski svet, saj si urednik dr. Gorazd Kocijančič s svojo elitno ekipo prizadeva, da bi slovenski bralci imeli dober vpogled v odlične avtorje iz minulih obdobij. Izvirni domači deli Sebastjana Vörösa in Alena Širca tematizirata fenomen mistike z različnih perspektiv. Med prevodnimi novostmi so predstavili pesmi Mauricea Maeterlincka in Svetega Janeza od Križa, pesnitev Veliki kanon Andreja Kretskega ter deli Ateistične zablode Davida Bentleyja Harta in O počelih Origena. Vse knjige so sicer zares špartansko oblikovane, a narejene v izjemnem slogu, pod kar se podpisuje umetnik Lucijan Bratuš.

Izvirni slovenski deli sta predelani doktorski disertaciji za knjižno izdajo. Filozof Sebastjan Vörös je

v svoji knjigi *Podobe neupodobljivega: (Nevro) znanost, fenomenologija, mistika* tematiziral mistično doživljanje z različnih vidikov. V knjigi je analiziral nevroznanstvene studije, ki so v

Origen iz Aleksandrije

zadnjih 20 letih poskušale pojasniti, kaj se dogaja v človeških možganih ob mističnem doživljanju, ter poskušal izluščiti

temeljne značilnosti mističnega izkustva, je povedal na predstavitvi.

Alen Širca je po poročanju STA svojo predelavo disertacije na oddelku za primerjalno književnost z naslovom *Brezdanji val: Geneza mističnega pesništva na Zahodu* označil za literarno-zgodovinsko delo, ki raziskuje nastanek mistike na Zahodu, predvsem krščanske. V njem se osredotoča tudi na mistične poezije, ki vzniknejo v srednjem veku v ljudskih jezikih in so po njegovih besedah prva literatura pri nekaterih narodih. Poleg "panoramskega pregleda" pa je skušal poiskati tudi nastavek mistične literature pri nas. Tople grede so edina izdana pesniška zbirka belgijskega simbolista Mauricea Maeterlincka. Njegova poezija, umeščena v konec 19. stoletja, je po besedah prevajalca Vladimirja Pogačnika razburkala tedanje literarno srenjo, odmevala pa je tudi pri nas. Tople grede predstavljajo obogatitev evropskega modernega pesništva, ki na neverjetno subtilen način preiskuje "brezno duše", in so močno vplivale na slovensko modernost, še posebno na Ivana Cankarja in Dragotina Ketteja.

Poezija Svetega Janeza od Križa, ki je živel v prelomnem 16. stoletju, velja za enega največjih dosežkov v španski liriki in mistični poeziji nasploh. V knjigi *Pesmi je zbranih 15 pesmi*, v kateri, kot je povedal prevajalec in avtor spremne besede Janez Žumer, prevladuje tematika mistične združitve z Bogom, opazni pa so

vplivi treh literarnih tokov: španske renesančne literature, tradicionalne kastiljske poezije in vpliva Svetega pisma. Pesnitev *Veliki kanon* Andreja Kretskega je po oceni prevajalca in urednika Gorazda Kocijančiča neke vrste eksistencialno pesniško branje celotne Biblije. Še danes je v rabi v pravoslavni cerkvi, kjer ga berejo v postnem času. Prevod v slovenščino spremlja izvirnega besedila ter spremni esej in komentar Oliviera Clementa, enega najpomembnejših zahodnih poznavalcev vzhodnega izročila, v prevodu prevajalca in pisatelja Pavleta Raka.

Knjiga *Ateistične zablode: Krščanska revolucija in njeni sovražniki* ameriškega pravoslavne teologa Davida Bentleyja Harta je kritika pripadnikov t. i. novega ateizma in njihovega slaba poznavanja zgodovine krščanstva. Kot je povedal pisec spremne besede Jan Peršič, na pronicljiv in oster način prikazuje, da so negativna prepričanja o zahodnem krščanstvu zmotna, predvsem pa kritizira razmišljanje, naj bi krščanstvo zatrla prej živahno pogansko kulturo. Pre-

prej je obstajal nesnovni, nato snovni svet, po koncu pa nas čaka vrnitev v prvotno stanje, je na predstavitvi še povedala Neža Sagadin.

Že v začetku te skope predstavitev pomembnih knjižnih del smo zapisali, da gre za tehtno, zahtevno branje, ki pa je izjemnega pomena prav v času, ko se vsaj nekateri še skušamo opirati na duhovne korenine naše civilizacije ter seveda na krščansko izročilo. Knjiga o Origenu, tem kontroverznem svetem očetu, h kateremu se prav danes še kako radi vračajo sodobni teologi, pa je bila na Slovenskem morda najbolj potrebna, saj je Origen izjemen v vseh smislih, ker ima vpliv na sodobno teološko misel še danes in je že to dovolj zgovorno samo po sebi.

Dr. Gorazd Kocijančič, ki ga širše občinstvo pozna predvsem po njegovi pretanjeni duhovni poeziji, sodelovanju pri prevajanju Svetega pisma ter po monumentalnem prevodu vseh Platonovih del v slovenščino, ima pri KUD Logos tako imenitno ekipo sodelavcev, da smo nanje lahko ponosni, vsi prevodi so namreč odlični, izbrana dela pa temeljnega pomena za boljše poznavanje naše civilizacije!

JUP

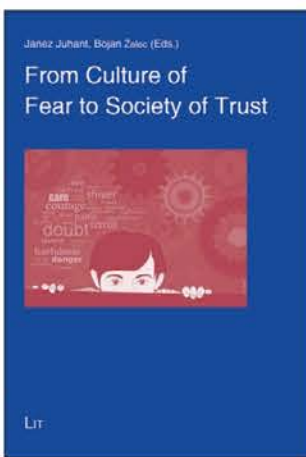
Predstavitev znanstvenega dela Teološke fakultete

Strah je izjemno pomembna tema

Pri teološki fakulteti v Ljubljani sta te dni izšli dve knjigi, ki sta pomembni znanstveni deli; prvo, ki je v slovenščini in nosi naslov **Kako iz kulture strahu?** so uredili Janez Juhant, Vojko Strahovnik in Bojan Žalec. V njej je 16 prispevkov istega števila avtorjev, razporejeni pa so v tri sklope: Temeljni pogoji, Religija in strah in Strah in totalitarizem. Pomembno delo **From Culture of Fear to Society of Trust** pa je delo 29 avtorjev, v njem je 26 prispevkov, avtorji prihajajo iz sedmih držav.

Dr. Vojko Strahovnik je na predstavitvi knjig v Ljubljani med drugim takole povedal: "Knjigi se posvečata kulturi strahu, pri tem pa temo strahu zajema tudi širše in raziskujeta antropološke, filozofske, teološke, sociološke ter psihološke temelje strahu. Strah je glede na celotno zgodovino človeštva, še posebno pa glede na naš sedanji položaj, izredno pomembna tema. Nasprotje strahu je pogum, v določenem pogledu pa tudi (za) upanje in trdnost. Strah je čustvo, ki je močno povezano z nasiljem ter z najtemnejšimi obdobji zgodovine, vključno s terorizmom, genocidi in totalitarizmom. Strah nas po eni strani varuje pred nevarnostjo, po drugi pa vzbuja v nas stanje napetosti,

tesnobe, negotovosti in neobvladljivega, ki se nam ponuja ali nam grozi v prihodnosti. Tudi neizbežnost smrti in z njo povezano vprašanje, kaj bo to za nas pomenilo, v nas vzbuja občutek

tesnobe in negotovosti o lastni usodi. Naša kultura in naš način življenja sta preobremenjena z nepotrebnim strahom, ki izvira iz organizacije našega gospodarskega življenja, političnih odnosov, izobraževanja, vplivov medijev, iz pomanjkanja vere in upanja, da ne omenjamo onesnaževanja okolja, ki ima lahko katastrofalne posledice.

Z razvojem globaliziranega sveta in kulture, z razvojem potrošniške družbe ter medijske tehnologije, predvsem pa kot izrastle totalitarnih režimov se uveljavlja nova kultura, tj. kultura strahu. Najbolj preprosto lahko kulturo strahu opredelimo kot stanje družbe, v katerem se zdi, da strah prežema in zaobje-

ma vse pomembne vidike človekovega življenja in kjer je perspektiva strahu tista, po kateri dojemamo svet okoli nas. V kulturi strahu prežetih nevarnosti nikoli ne zmanjka, možnosti za strahove so vedno nove in nove, od epidemij, pandemij, dodatkov v hrani, škodljivega sevanja, terorističnih napadov, nevarnosti, ki na nas prežijo za zidovi našega doma, računalniških črvov, ki bodo ustavili svet in podobno. Bojimo se prihodnosti, bojimo se drugih, bojimo se izgube, bojimo se osamljenosti, bojimo se staranja, bojimo se tvegati. Kultura strahu se poraja na našem občutku ogroženosti in ranljivosti; strah pa se zakorenini v naših motivih in namelih, ustali v naših dejanjih ter daje ritem

našim dnevnim rutinam. Strah je v takšni kulturi tudi izjemno močno sredstvo manipulacije in nadzora.

Ravno zato so pravilno razumevanje, opredeljevanje in ovrednotenje strahu, njegovih dejavnikov in pogojev, znanstveno poglobljanje ter kulturno primerjalne raziskave bistvenega pomena za soočanje z najbolj žgocimi problemi sodobnega sveta, ki izvirajo iz strahu oz. le-ta nanje vpliva: nasilje, vojne, konflikti, maščevanje, (ne) solidarnost, (ne) gojenje dialoga. Posebno pozornost je potrebno torej nameniti dejavnikom kulture strahu. Obvladovanje strahu je povezano z zdravimi in pristinimi medčloveškimi odnosi, ki v dia-

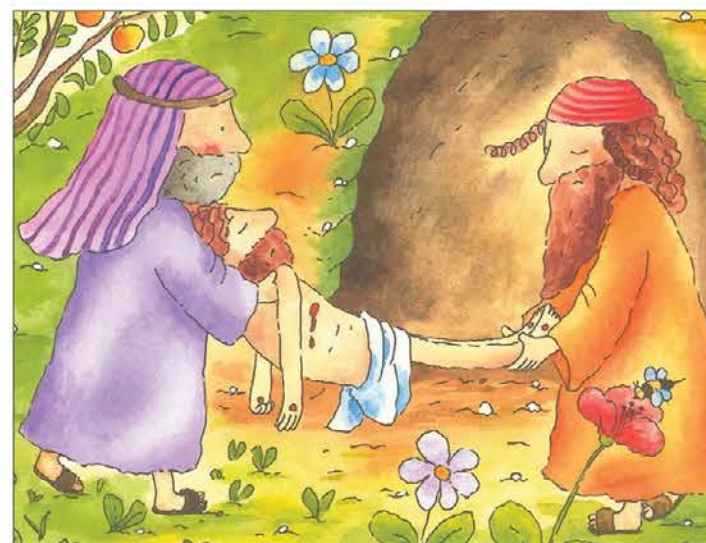
logu omogočajo "ekonomično" ravnanje s strahom, človeku pa omogočajo življenje in preživetje. Nedvomno je, da so družbe, v katerih vlada zgoraj opisana kultura strahu, manj uspešne, manj svobodne in bolj razdeljene oz. antagonistične. To velja tudi za slovensko družbo, v kateri smo bili v procesu spopadanja s strahom manj uspešni, kot bi lahko bili. Zdrava in odprta družba je lahko samo tista, ki nasproti kulturi strahu lahko postavi kulturo zaupanja, upanja in poguma.

Knjiga **Kako iz kulture strahu?** tesnoba in upanje današnjega človeka tako predstavlja celostno obravnavo strahu in je kot takšna izvirna novost v slovenskem prostoru, tako z vidika tem, ki se jih loteva, kakor tudi z vidika interdisciplinarnega pristopa (teologija, filozofija, sociologija, antropologija, zgodovina idej, pravo, pedagogika). Prispevki na zelo strnjeno, a vsebinsko bogat način predstavljajo zanimivo branje. Temeljijo na večletnem raziskovanju in poglobljanju te in sorodnih tem, ki se jim na fakulteti posvečajo v programski raz. skupine Etično-religiozni temelji in perspektive družbe ter religiozologija v kontekstu sodobne edukacije, ki jo vodi prof. Janez Juhant. Knjiga **From Culture of Fear to Society of Trust** je izšla pri ugledni tuji založbi LIT. Predstavlja rezultat mednarodnega delovanja in sodelovanja programske skupine ter je nastala na podlagi raziskovanj skupaj z 29 avtorji iz sedmih držav (Slovenija, Češka, Hrvaška, Madžarska, Poljska, Romunija, VB), ki v 26 prispevkih obravnavajo različne razsežnosti strahu in kulture strahu, vključno s Tomášom Halíkom, češkim filozofom in sociologom, prejemnikom številnih priznanj in nagrad, nedavno tudi nagrade Tempelton, ter z drugimi uglednimi imeni tuje in domače znanosti".

Osma številka otroške revije Pastirček Velikonočni zvonovi že veselo pozvnanjajo

Marec se ni še dodobra poslovil, ko je že veselo prižvižgal Pastirček in otrokom prinesel osmo, aprilsko številko priljubljene revije. V njej je na več straneh čutiti radost velikonočnega jutra, ko je Kristus dokončno premagal smrt in vstal iz groba. "Zdaj je Golgota spomin, / vrt Getsemani cveti, grob je prazen in odprt, / kam je ubežala smrt? // Jezus živ je spet med nami / in me kliče po imenu. / Aleluja in hozana - / Zanj je v srcu luč prižgana!" Tako radostno pojejo stih Berthe Golob, vstalega Kristusa in bežečo smrt je pa ilustriral Marjan Manček. Kot vedno

ob ilustracijah Polone Kosec, so povezane z Veliko nočjo, in sicer s pirhi. V pomladno čudo brstenja, cvetenja in sijajočega sonca je zazrta pesmica **Pomlad V. T. Arharja**; sonce, zvončki in čebelica ilustratorke Danile Komjanc so droben utrinek te pomladne lepote. Da lahko z malimi stvarmi ogrejemo zakrknjeno srce, bodo otroci razbrali iz pravljice zgodbe **Vilinski vrt**, ki jo je s poučno iskrico zapisala Marija Perat. Kako se je Dojenčica jokala, ker je njena draga prijateljica hudo zbolela, in kako se je odločila, da bo zanjo vsak večer molila, bodo bralci izvedeli iz zgodbe **Dojenčica je**

bodo mali bralci z barvicami dopolnili risbico in se še sami čutili soustvarjalci, kar je tudi eden izmed poučnih namenov revije Pastirček. O Kristusu zmagi nad smrtjo poje tudi štirivrstična pesmica **April** iste avtorice. Na veličastno Kristusovo vstajenje in Tomažovo nevero se navezuje rubrika Paole Bertolini Grudina **Spoznajmo Sv. pismo**. Bertolinijeva je kot vselej prispevala tudi nazorne ilustracije v toplih barvah k tokratni zgodbi iz Svetega pisma, ki jo predstavlja Walter Grudina. Bogat človek, Jožef iz Arimateje, je dal na razpolago nov grob na svojem vrtu, da sta z Nikodemom vanj položila mrtvo Odraslenikovo telo. Na veliko nočno slavo in radostno pozvanje zvonov je uglašena dopolnjevanja Marije Perdihi, **Velikonočna procesija**. Vse poje **Gospodu** je naslov velikonočne pesmi, ki jo je z nežnimi čustvi spesnili Ljubka Šorli, uglašil pa Patrick Quaggiato. Gotovo bodo po njej segli zborovodje naših otroških zborčkov in jo uvrstili v svoj repertoar, pa tudi učiteljice, da bo zazvenela ob urah glasbene vzgoje in obogatila srca učencev ter vzbudila v njih svetle misli. Tudi želvo Mici, ki jo vsakič ob kakšni novi dejavnosti prikazuje Danila Komjanc, so prevzele priprave na Veliko noč: s čopičem v rokah barva velikonočne pirhe in, kot vselej, prosí, naj ji najmlajši Pastirčkovi bralci pomagajo pri delu. Čisto po svoje o tem vstajenskem prazniku razmišlja Paček Walterja Grudine; zmeden od prevelike potrošniške ponudbe, se nejeverno sprašuje, ali je mogoče tudi Veliko noč kupiti v "Supermerkatotu"? (!) Celo skupinske igre, ki jih zapisuje Hema,

žalostna. Napisala jo je Barbara Rustja, ilustrirala pa Svetlana Brecelj. Če želijo otroci spoznati, kako iz fizičnega semena v steklenem kozarcu na kosu vate prikuka mala rastlina - če jo seveda skrbno zalivamo! -, se lahko poslužijo jasnih navodil Tatjane Ban. Kaj so španski vetrni - pence in kako jih pečemo, pa bodo sladkosnedneži odkrili ob prebiranju Heminje recepta. Da otroci preveč sedijo pred računalnikom, je znano tudi stricu Maksu, saj tudi Tjaša in Pastirček preveč zdita pred tem zaslonom. Prav zato ju je stric - po nasvetu Marijana Markežiča - odpeljal na svež zrak, in sicer na Tolminsko k reki Tolminki, ki se pri Tolminu izliva v Sočo. S Hudičevega mostu je možen razgled na njeno razgibano in slikovito sotesko. Blizu tega mostu je tudi Dantejeva ali Zadraška jama, v kateri je nekoč živela divja žena - Duga baba. Vse to, pa še rubriko **Kar lepo po vrsti**, strip Antonelle Del Bianco o radovednem Fofu, dopolnjevanke o malem belem oblaku, pet središčnih strani Pastirčkove pošte, polnih krasnih risb in nekaj zapisov, opis artičoke, katere prava domovina je Sredozemlje in so jo verjetno Rimljani raznesli po Evropi in prvi navajali njene zdravilne lastnosti, pa še razvedrilne zanke bodo bralci našli v Pastirčku, če ga bodo z veseljem vzeli v roke in se "potopili" v branje in ... risanje. Urednik Pastirčka Marijan Markežič pa želi vsem malim in velikim prijateljem te revije: "**Lepo pomlad, veliko pirhov in bogato doživite velikonočne praznike - zmage življenja, dobrote, poštenja, veselja, korajže ...**"

Iva Koršič

Otrokom, da bi moč svetnikov spoznali in njih pomoč iskali Le po poti svetosti stopajo resnični junaki tega sveta

Ni čudno, če je Leon Oblak, ki je mladost preživel v Tolminu, z velikim veseljem sprejel povabilo dekana Viljema Čušina in v bovski župniji predstavil svojo knjigo **Sto svetnikov in svetnic v sonetih**. Spretno besedo je napisala pisateljica Berta Golob. V zbirki **Sto svetnikov in svetnic v sonetih** pesnik bralca prepriča, da

Pesniški prvenec Leona Oblaka, ki je "postavljen" v Posočje, je sonetni venec **Pasijon Mengore** (2010), ki je bil takoj razprodan, prav tako tudi ponatis. Prav tako "kaže dobro" tudi predstavljeni pesniški zbirki **Sto svetnikov in svetnic v sonetih**, ki je doslej njegovo najboljšo literarno delo. Bralci ga spodbujajo, da bi ga razširil na še več svetnikov. Po

tost teh svetnikov in jo prevesti v govorico današnjega časa, je eden od mnogih razlogov za pisanje soneta tudi ta, da vse, ki so dosegli čast oltarja, občuduje in spoštuje. S to zbirko jim je želel postaviti skromen spomenik v slovenskem jeziku.

Vsak svetnik je priprošnjik za nekaj v življenju kot po pregovoru, da "za vsako bolezen rožca raste". Priporočila in prošnje k svetnikom so kot zdravilo za dušo in telo, da bi knjigo znova in znova brali ter se svetnikom in svetnicam priporočali. Tudi sam se k številnim zahtevam s prošnjo in se jim na ta način tudi zahvaljuje. K priporočanju svetnikom ga je v mladosti spodbudila nona, ki mu je povedala, da se lahko priporoči Antonu Padovanskemu, če bo kaj izgubil. Leon Oblak se priporoča tudi sv. Judu Tadeju in seveda svojemu zavetniku oz. zavetnikoma: sv. Leonu Velikemu in Leonu IX.. Na predstavitvi v knjigarni Ognjišče je povedal tudi nekaj povsem konkretnih izkušenj, ki si jih lahko razlaga le kot čudeže po svetnikih, ki jih je prosil za pomoč... O tem, za kaj lahko prosimo posameznega svetnika, vam bo Leon zaupal, ko ga boste povabili v svojo župnijo, da vam spre-

govori o svojih izkušnjah in o knjigi. (Tu naj bo le nekaj primerov: *Da tudi nas po Kristusu zažene* (sv. Andrej). *Preteklost grešna naj blede v spominu* (sv. Avguštin). *Le redkim se še vest oglašja v duši* (sv. Benedikt). *Naj Stvarnik preko nas svoj svet ureja* (sv. Jernej). *Lepo se je za druge darovati* (sv. Maksimilijan Kolbe). *Pridigajmo*

s svojim lastnim zgledom (sv. Dominik). *Sveto pismo naj nam bo za vzglavnik* (sv. Gal). *Notranji mir nam Božja da Beseda* (sv. Frančišek Asiški). *Ljubiti težje je kot sovražiti* (sv. Štefan). *Najlepši del krščanstva je ljubezen* (sv. Frančišek Saleški). Oblak zanika, da čudeži danes niso več mogoči, da gredo svetniki v pozabo, ker nas je zajel val novega poganstva. "Svetniki so kot mi, ljudje, dokler na svetu še živimo...", je zapisal v enem izmed sonetov in dodal: "Svetniki bomo mi nekoč, prosimo zdaj jih za pomoč". Gre za sto zgledov, hrano za bralčovo zavest, dušo in duha - sto živih vodil za življenje.

Miran Mihelič

Na predstavitvi knjige je spregovorila tudi Berta Golob

skozi svetnika res sije sonce, da tudi sam začuti žej po svetosti, po Kristusu... Leon Oblak je po izobrazbi doktor znanosti in profesor na Biotehniški fakulteti. V preteklosti je bil širši javnosti, zlasti katoliški glasbeni mladini, poznan kot pisec besedil in glasbe popevk, tako duhovno-ritmičnih (za Ritem Duha) kot drugih (za Slovensko popevko, Emo, Festival narečnih popevk...), za kar je prejel številne nagrade.

mnenju strokovnih poznavalcev, z njim bralce osupljivo preseneča z aktualnostjo uresničeni prošnji svetnikom in svetnicam. Njegova izvirnost je prav v tej aktualnosti in zahtevni pesniški obliki sonetov za svete. V dveh štirivrstičnih kiticah je opisal lastnosti in dejanja posameznih svetih osebnosti, v drugih dveh trivrstičnih kiticah pa te lastnosti prezrcalil v današnje življenje. Poleg tega, da želi približati sve-

Deželni odbornik Gianni Torrenti je obiskal SCGV Emil Komel

Uspešnost in skrbnost je treba upoštevati

“Pred nami je skupen iziv, ki ima kot cilj nov način financiranja za slovenske ustanove, organizacije in društva. Pri tem pričakujem sodelovanje v sklopu deželne komisije za Slovence, da pride do primernih kriterijev, ki bodo na najboljši način odgovarjali, tako za redno delovanje kot za projekte, na sedanje potrebe slovenske narodne skupnosti v FJK”. Tako bi lahko strnili razmišljanje deželnega odbornika Giannija Torrentija, ki se je v petek, 28. marca, srečal z vodstvom SCGV Emil Komel v Gorici.

Do srečanja je prišlo na povabilo predsednice Mare Černic in po posredovanju Sveta slovenskih organizacij. Predsednica Černičeva je skupaj s podpredsednikom Sašom Quinzijem, ravnateljem Alessandro Schettino in pro-

fesorjem Sijavšem Gadžijevom predstavila pestro delovanje šole. Ta ima nalogo, da posreduje osnovne prvne glasbene vzgoje v slovenskem jeziku. Njena uspešnost in privlačnost pa že nekaj let presegata ta okvir, zaradi česar je postala referenčna glasbena šola tako za italijanske družine kot za slovenske družine z druge strani meje. Z več kot 300 gojenci je SCGV Emil Komel danes najpomembnejša glasbena

šola v goriški pokrajini. Svojo tradicijo goji in razvija na podlagi vi-

zije pokojnega ravnatelja Silvana Kerševana; to je osnova za veliko

število diplomantov in za pomembne krajevne, državne in mednarodne glasbene uspehe. Seveda je vsa ta dejavnost vezana na vse večje stroške, ki rastejo nesorazmerno s prispevki, ki jih šola prejema iz zaščitnega zakona 38/01 in iz Slovenije. V tem smislu so uvedli strogo racionalizacijo, ki šoli dovoljuje nadaljevanje glasbene dejavnosti, vse težje pa kljubujejo stalnim stroškom, ki so vezani na najemnino in osebje. Na povabilo Černičeve se je sestanka udeležil tudi pokrajinski predsednik SSO Walter Bandelj. Deželni odbornik Torrenti je predstavnik SCGV Emil Komel pohvalil zaradi njihovega uspešnega dela in

skrbnega vodenja bilance. Glede porazdelitve sredstev je napovedal spremembe za l. 2015, pri čemer pričakuje aktivno sodelovanje z obema krovima organizacijama ter z deželno posvetovalno komisijo. Treba bo določiti primerne kriterije za čim bolj učinkovito razporejanje sredstev, ki bodo tudi nagradili upešnost delovanja določene ustanove. Predsednica Mara Černic je ob koncu izrazila zadovoljstvo s potekom srečanja, na katerem so poleg drugega poudarili, da je treba biti pozorni na mlade, ki jim je svet glasbe zelo blizu. Ko je to povezano še z vzgojnimi metodami in z vrednotenjem slovenskega jezika, pa je glasbena šola temeljna struktura organizirane stvarnosti slovenske manjšine v FJK.

Juč

Kratke

Zlata Grla 2014

Štirinajsta zborovska revija Zlata Grla v organizaciji Prosvetnega društva Vrh Sv. Mihaela in s sodelovanjem Združenja cerkvenih pevskih zborov – Gorica bo letos potekala celotno v enem dnevu, v nedeljo, 6. aprila, od 15. ure dalje.

Srečanje otroških in mladinskih zborov se bo začelo s tekmovalnim delom, na katerem bo nastopilo 10 zborov, sedem otroških in trije mladinski – OPZ Emil Komel Gorica (vodi Damijana Čevdek Jug), OPZ Kulturnega društva Sovodnje (vodi Jana Drasič), OPZ dr. Bogomirja Magajne iz Divače (vodi Ana Škamperle), OPZ Osnovne šole Komen (vodi Andreja Rustja), OPZ OŠ Šmarje pri Kopru (vodi Suzana Čopi Stanišič), OPZ Škrjančki OŠ Tolmin (vodi Barbara Kovačič), OPZ OŠ iz Romjana (vodi Lucija Lavrenčič Terpin), MIPZ Emil Komel Gorica (vodi David Bandelj), MIPZ OŠ Dušana Bordona Semedela iz Kopra (vodi Nina Kocjan) in MIPZ Igo Gruden iz Nabrežine (vodi Mirko Ferlan). Medtem ko se bo žirija sestala za porazdelitev priznanj, bo v revijskem delu zapelo osem zborov, med katerimi naj omenimo Otroški cerkveni pevski zbor Štandrež (vodi Lucrezia Bogaro), OPZ Kulturnega društva Sovodnje mali (vodi Valentina Nanut), OPZ Mali Veseljaki iz Doberdoba (vodi Mateja Jarc), OPZ Rupa – Peč (vodi Zulejka Devetak), OPZ Mali Lujerji iz Špetra (vodi David Klodič), OPZ F. B. Sedej iz Števerjana (vodi Martina Hlede), OPZ Mali zvonček iz Waldorfske šole v Bornjanu pri Krmini (vodi Michela De Castro) in še OPZ Vrh Sv. Mihaela (vodi Karen Ulian). Glasbeni večer se bo končal s porazdelitvijo priznanj zborom, ki so nastopali v tekmovalnem delu. Vsi toplo vabljeni!

Pod lipami / Goriški nadškof msgr. Carlo Roberto Maria Redaelli z duhovno mislijo za velikonočni čas

Protagonist novega srečanja pod lipami v Kulturnem centru Lojze Bratuž bo goriški nadškof msgr. Carlo Roberto Maria Redaelli. Četrtek večer bo tokrat potekal v postnem času, posvečen bo duhovnemu razmišljanju o pomenu Velike noči, ki je največji krščanski praznik. Govor bo predvsem o koreninah in izvirnih vsebinah, ki jih ima ta praznik v cerkvenem letu, o sporočilih, ki jih prinašajo simbologija gest in dogajanja v velikem tednu ter vstajenjska maša, pa tudi o Veliki noči, prazniku luči, upanja in novega življenja.

Med vsebinami goriškega srečanja bodo tudi tiste, ki so neposredno vezane na krajevno Cerkev in njen slovenski del. Pozornost bo tudi na novi dimenziji razmišljanja, ki jo prinaša papež Frančišek. Msgr. Carlo Roberto Maria Redaelli je nadomestil msgr. Dina De Antonija na čelu goriške nadškofije leta 2012. Rodil se je leta 1956 v Milanu, v duhovnika je bil posvečen leta 1980. Do prihoda v Gorico je bil generalni vikar in pomožni škof v Milanu. Srečanje bo v četrtek, 10. aprila, ob 20. uri v komorni dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž, pogovor z goriškim nadškofom bo vodil Simon Peter Leban.

Pri maši za Živo v števerjanski cerkvi bo pela DVS Bodeča Neža

V petek, 4. aprila, bo ob 19. uri v cerkvi sv. Florjana v Števerjanu sveta maša za Živo Srebrnič. Mašni obred bodo s petjem sooblikovale pevke Dekliške vokalne skupine Bodeča Neža. Številne med njimi so živine vrstnice in so bile njene sošolke ter prijateljice. S petjem pri petkovi sv. maši se tako želijo še enkrat spomniti Žive in vseh skupnih trenutkov, ki so jih doživele in preživele skupaj. Vabilo za petkovo mašo je seveda odprto vsem.

SSk v Doberdobu skupaj z občansko listo

Slovenska skupnost v Doberdobu, v dogovoru z goriškim pokrajinskim tajništvom, je ugotovila, da je v Doberdobu nastopil čas za korenite politične spremembe. Občani v Doberdobu, Jamljah, na Poljanah in v Dolu si želijo kakovost v upravljanju, alternativo dosedanji politični upravi in preseganje ideoloških predsodkov. Ravno ideološka razdeljenost je med glavnimi vzroki za dosedanje slabo upravljanje občine Doberdob in njenega kraškega območja.

Zaradi tega je sekcija sprejela odločitev, da se vključi v vrste nove občanske liste, ki je že pripravljena in široko zasnovana. Sedaj že potekajo priprave volilnega programa in še zadnje podrobnosti glede kandidatov ter naziva občanske liste; o vsem tem bo v kratkem obveščena tudi javnost.

Deseta Pravljična urica v Feiglovi knjižnici Liza in njen medvedek Pavlek

Ko pomlad pokaže svoje cvetoče lice in se z njo pri- smeje sončce na modrem nebu, jemljejo slovo Pravljične urice v Feiglovi knjižnici v Gorici. Tako je bilo tudi letos, ko so vse dolge jesenske in sive deževne zimske dni s pravljicnimi vsebinami, ki so jih podajale izkušene pravljicarke ali pa odigrali mladi igralci, grele srčca predšolskih otrok, ki so tako radi in redno zahajali v mladinsko sobo Feiglove knjižnice. Zadnje letošnje srečanje s pravljicami je bilo v ponedeljek, 10. marca 2014, ko so prišle v goste štiri mlade dijakinje prvega razreda pedagoške smeri humanističnega liceja Simon Gregorčič, ki jim je dobrodošlo izrekla knjižničarka Bre-

gobčku in tiho zlezel k njej, da bi skupaj čim prej ozdravela. Ker sta bila pridna, jima je mama dala liziki. Topel prizorček, ki je zahteval tudi scenske pripomočke – ležišče in rekvizite – so dekleta pristrčno odigrale in z njim, pa tudi z lizikami razveselile prisotne cicibančke. Ti so med lizanjem sladkih lizik narisali pikice na gobčke medvedkov, ki so jim jih, ilustrirane na listih, izročile nastopajoče. Če bo mladim igralkam uspelo, bodo gledališki prikaz odigrale še kje. Med poslušalci v goriški Feiglovi knjižnici je bila tudi ravnateljica Mihaela Pirih, ki si je igrice “svojih” dijakinj ogledala v družbi vnučka. Pravljične urice so se za letos izpele, mladinska soba pa vse leto

da Bertalanci. Erika Ocretti, Sofia Gergolet, Mara Lavrenčič in Mojca Marušič so prijateljice že od otroštva, saj so skupaj obiskovale vrtec, osnovno šolo in nižjo srednjo šolo v Doberdobu. Sedaj, ko so vse v prvem razredu višje srednje šole, so sklenile uprizoriti droben gledališki prizorček za otroke. Ob spodbudi in praktičnih navodilih prof. Viljene Devetak – profesorice slovenščine, zemljepisa in zgodovine – so izbrale zgodbo Kaj je z Lizo? Anje Rieger in jo uprizorile za malčke iz sovođenjskega vrtca v knjižnici v Sovodnjah. Drobnopravljično o deklici Lizi, ki je bila zelo navezana na svojega medvedka Pavleka, je tekoče pripovedovala Mojca. Deklico Lizo je odigrala Mara, medvedka Pavleka Erika, mama pa je bila Sofia. Mala Liza je morala v posteljo, ker je dobila rdečke. Pavlek si je neznansko želel leči k njej, zato si je narisal rdeče pikice po

sprejema male bralce, da si z njenih polic izberejo čim več privlačno ilustriranih knjig, z željo, da postanejo njeni zvesti obiskovalci in da taki ostanejo tudi, ko dorastejo.

IK

Deželni odbornik Panontin v Števerjanu Za slovenske občine posebna določila

Specifičnost prisotnosti slovenske narodne skupnosti in izvajanje zaščitne zakonodaje sta močna razloga, da se v reformo krajevne javne uprave v deželi FJK dajo posebna do-

in ostali odborniki pa so predstavili specifičnost Števerjana, ki spada med majhne občine, in prav zaradi tega vlada zaskrbljenost glede napovedanih reform. Poudarjeno je bilo, da morebitna

ločila. Le-ta naj veljajo za vse tiste občine, v katerih živijo Slovenci, ki morajo ohraniti svojo upravno avtonomijo, ki je pomemben dejavnik za normalen celosten razvoj skupnosti.

To so bili sklepi poglobljenega pogovora med občinsko upravo v Števerjanu in deželnim odbornikom Paolom Panontinom. Srečanje je potekalo v sredo, 26. marca, v popoldanski urah v sejni dvorani števerjanske občine. Deželnega odbornika Paola Panontina, ki ga je spremljal deželni svetnik SSK in podpredsednik deželnega sveta FJK Igor Gabrovec, je sprejela števerjanska županja Franka Padovan ob prisotnosti podžupana Roberta Prinčiča ter dveh odbornikov, Marjana Drufovke in Milka Di Battista. Deželni odbornik Panontin je števerjanskemu odboru obrazložil ciljne reforme krajevnih uprav v FJK. Županja Padovanova

bolj ali manj prisilna združitve bi Števerjan in tudi ostale slovenske občine prizadela prav z vidika zaščite slovenske manjšine, pod vprašajem pa bi bilo tudi vse delo, ki so ga v teh letih vložili za uporabo slovenščine v javni upravi. Odbornik Panontin je povedal, da je manjšinska zaščita dober razlog, da se v reformo vključijo olajševalni pogoji, ki bi takim občinam omogočili samostojen obstoj, kar je bila tudi zahteva županje Franke Padovan. Na koncu je odbornik Marjan Drufovka še predstavil odborniku Panontinu potrebe števerjanske civilne zaščite, ki je še edina brez svojega sedeža. Na začetku so razmišljali o prevzemu ene izmed opuščenih kasarn, vendar je to preveč zamuden postopek. Najhitrejša rešitev je nova zgradba, za kar so deželni odbornik vprašali za dodatna finančna sredstva.

Juč

Doberdob in Sovodnje

www.bccdos.it

Zadružna banka Doberdob in Sovodnje prireja srečanje s člani na temo
»Zadružna banka danes in jutri«
ki bo v ponedeljek, 07.04.2014, ob 19. uri
v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici

KULTURNI DOM Komigo

Dve različni predstavi izraz živahne domače ustvarjalnosti

Zgodilo se pač, da jo včasih zagođe bolezen in napovedana predstava odpade. Prav to se je letos pripetilo organizatorjem, goriškemu Kulturnemu domu in kulturni zadrugi Maja iz Gorice, ob začetku letošnjega trijezičnega festivala komičnega gledališča Komigo, ki poteka v sodelovanju z združenjem Terzo Teatro iz Gorice, ZSKD, s Forumom cultura iz Gorice pa še SNG Nova Gorica in Kulturnim domom Nova Gorica, ob pokroviteljstvu dežele FJK, goriške občine in pokrajine, Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, SKGZ in Fundacije Goriške hranilnice.

Uvodna predstava v italijanščini, *Quando le donne erano di sinistra* avtorja Marina Zanettija, hkrati tudi režiserja uprizoritve v izvedbi gledališke skupine Terzo Teatro iz Gorice, ki bi morala biti na sporedu 7. marca 2014, je odpadla zaradi bolezni v ansamblu in je bila prenesena na maj. Tako so letošnji abonenti in priložnostni gledalci uživali na prvi predstavi Komigo šele v torek, 18. marca, ko sta na velikem odru goriškega Kulturnega doma nastopila v zamejstvu dobro poznana glasbenika Matej Gruden in Iztok Cergol z uprizoritvijo glasbene igre (*u*) TRI (n) KI, ki jo je v celoti posnela ekipa slovenskega programa deželnega sedezja Rai. Besedilo je spretno stkal Matej Gruden, ki je tudi avtor songov; le-ti ob koncu posameznih prizorov živahno povzemajo in komentirajo njihovo vsebino. Glasbo zanje sta napisala Iztok Cergol in Aljoša Saksida. Predstava je doživela premiero na lanskoletnem 10. Zamejskem festivalu amaterskih dramskih skupin v Mavhinjah in je tako navdušila občinstvo, da jo je izbralo kot najboljšo predstavo festivala, žirija pa ji je namenila posebno priznanje za izvirno besedilo, songe in glasbo. V sočnosti kraškega narečja se je Matej Gruden razgibano prele-

vil v klenega, pokončnega kraškega človeka, ki je trdno zakoreninjen v domači zemlji in se ne da prelisičiti od nikogar, ki ima skomine po njegovi njivi. Cele dneve samo gara in njegova edina zabava je domača osmica, v kateri sicer vzdusje ni več takšno, kakršno je

vrstne predstave *Umor v vili Rongu* Achilleja Campanileja v izvedbi Dramske družine SKPD F. B. Sedej iz Števerjana, v režiji Franka Žerjale. Predstava, opremljena z italijanskimi nadnapisi, ki so zahtevali kar nekaj prizadevanja – na Komigo so se pojavili prvič –, je bila na sporedu Komigo v veliki dvorani Kulturnega doma v Gorici v nedeljo, 30. marca 2014, popoldne. Zelo številno občinstvo, med katerim so bili tudi igralca Sergej Ferrari in Radoš Bolčina, nekdanji in sedanjí član SNG Nova Gorica, režiser Mauro Fontanini, pa še županji iz Števerjana in Sovodenj, Franka Padovan in Alenka Florenin, je neizmerno uživalo ob tej posebni komedijski detektivki, obarvani s črnim humorjem, ki so jo števerjanski igralci premierno uprizorili v lanskí sezoni in jo ponovili že trindvajsetkrat na bližnjih in daljnih odrih. Do potankosti režijsko, igralsko, pa tudi scensko, kostumsko (maskersko), koreografsko in tehnično (oblikovanje luči, glasba, zvočni efekti) in – ne nazadnje v izgovarjavi – izbrušena predstava se je v tem času z zlatom okronala

sezon in jo ponovili že trindvajsetkrat na bližnjih in daljnih odrih. Do potankosti režijsko, igralsko, pa tudi scensko, kostumsko (maskersko), koreografsko in tehnično (oblikovanje luči, glasba, zvočni efekti) in – ne nazadnje v izgovarjavi – izbrušena predstava se je v tem času z zlatom okronala

na vseh pomembnejših ljubiteljskih festivalih v Sloveniji (Linhartovo srečanje 2013 v Postojni, Čufarjevi dnevi na Jesenicah, pa še festival v kraju Ub (Srbija), kamor je bila uvrščena kot najboljša slovenska ljubiteljska predstava v l. 2013), potem ko je bila razglašena

za najboljšo predstavo v celoti na lanskoletnem 10. Zamejskem festivalu amaterskih dramskih skupin v Mavhinjah. – V maju jih čaka še mednarodni festival ljubiteljskih gledaliških skupin Jadran v Rovinju. Prav v nedeljo so igralci izvedeli da se eno doseženo lovoriko: na jubilejnem 10. Festivalu komedije Pekre (potekal je od 7. do 30. marca v Pekrah blizu Maribora – selektor in umetniški vodja je Rado Pavalec), na katerem so nastopili s svojo uspešnico *Umor v vili Rongu* v soboto, 22. marca 2014, so prejeli nagrado za najboljšo režijo. To ni le veliko zadostenje za režiserja Franka Žerjale (to je njegova tretja nagrada za to režijo!), ki je v delo vložil veliko truda in napora, in njegovo mladostno, vzneseno režijsko asistentko Jasmin Kovic, ki je v režijsko zamisel vnesla marsikatero iskričo domislice, s katero se je zelo dinamična predstava še dodatno razgibala in vsebinsko ter vizualno dopolnila, ampak lepo priznanje tudi za igralce in vse zakulisne delavce, ki se na vsakem nastopu trudijo, da v zaodruju poteka vse v najlepšem redu, kar je nedvomno zelo pomembno za sproščeno dogajanje na odru. Števerjanski igralci

so se na nedeljskem nastopu v goriškem Kulturnem domu spet izkazali kot izredno uigrana, homogena skupina, ki s pikolovsko natančnostjo, hkrati pa tudi sproščenostjo odigra vsak posamezni prizor, da leta zablesti v vsej svoji absurdnosti in črni humorčnosti, v kateri se zrcali tudi naš čas, ko nekako vsakdanje "brezbrižno" sprejemamo vse mogoče dogodke iz črne kronike, ki se nas dotakne le površno. Števerjanskim igralcem, njihovega režiserja Franku Žerjalu in tehnični ekipi naj gredo iskrene čestitke za ponovno "zlatu odličje".

IK

Obisk generalne konzulke RS Ingrid Sergaš na Goriškem "Občudujem vaše delovanje, vrata konzulata so vam vedno odprta"

Zelo občudujem vaše bogato in živo delovanje za ohranjanje in razvijanje slovenskega jezika, kulture in zavesti, vrata General-

Kersnič Žmavc sta se v četrtek, 27. marca, dopoldne najprej srečali s SKGZ, obiskali sta Kulturni dom, v KB Centru se srečali s predstavnikoma Slovika, Ad Formanduma,

in uredništvo Novega glasa. Pri vseh treh ustanovah se je seznanila z delovanjem, ki ima dolgo zgodovino in pestro dejavnost. Žal je občutiti vplive gospodarske krize in krčenje prihodkov, kar omejuje in celo postavlja pod vprašaj to bogato dediščino. Še posebno se krizni trenutek pozna pri Katoliški knjigarni, ki v Gorici deluje vse od leta 1902. Kratek postanek ob obisku konzulke je bil pred zgodovinsko stavbo na Placuti, nato je predsednik Mladinskega doma Mauro Leban predstavil konzulkama dejavnost in prostore Mladinskega doma. V Zavodu Sv. Družine pa je predstavnik Republike Slovenije sprejela sestra Alojzija. V veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž je generalni konzulki Ingrid Sergaš spregovorila predsednica Franka Žgavec. V imenu Zveze slovenske katoliške prosvete je pozdravila predsedni-

Foto dpt

nega konzulata so vam vedno odprta za pomoč in posredovanje. Tako bi lahko strnili misli, ki jih je generalna konzulka Republike Slovenije v Trstu Ingrid Sergaš povedala ob koncu svojega prvega obiska pri slovenskih organizacijah v Gorici. S konzulkou Eliško

ZSSD, Glasbene matice, Knjižnice D. Feigel in Kmečke zveze ter tujtrajni obisk končali v Dijaškem domu. Popoldne je bila generalna konzulka Sergaš gostja SSO. Na Travniku je obiskala Katoliško knjigarno, zadrugo Goriško Mohorjevo

ca Franka Padovan, za Združenje cerkvenih pevskih zborov pa Martina Valentinčič. Sledila sta obisk telovadnice, v kateri je potekala vadbena dejavnost AŠZ Olympic, in zunanji ogled skavtske hiše. Nato je na sedežu SCGV Emil Komel ravnateljica Alessandra Schettino podala podroben oris vzgojno-glasbenega delovanja šole. Obisk se je končal na goriškem sedežu SSO, kjer se je pokrajinski predsednik Walter Bandelj zahvalil generalni konzulki za obisk in podčrtal pomen tesnega sodelovanja in izmenjave mnenj ter informacij med Konzulatoma in predstavnikoma civilne družbe slovenske narodne manjšine v FJK.

Juč

Ob veliko prerani izgubi nečaka **MATHEUSA** izkrekamo naši sodelavki Mirjam Simčič, njeni sestri, mami Jožici, ter ostalim sorodnikom iskreno sožalje
UREDNIŠTVO in UPRAVA NOVEGA GLASA

Obvestila

Občina Števerjan v sodelovanju s Civilno zaščito, lovskima družinama iz Števerjana in z Jazbin, društvoma F. B. Sedej in Briški grič ter osnovno šolo A. Gradnik organizira **EKOLOŠKI DAN** v soboto, 5. aprila 2014. Udeleženci se bodo zbrali ob 9. uri pred občinsko hišo. Vabljeni!

Slovenska skupnost obvešča, da je sklican Pokrajinski svet SSK za Goriško, ki bo zasedal v ponedeljek, 7. aprila 2014, ob 20.30 na sedežu stranke v Gorici, drev. 20. septembra, 118.

Župnija sv. Justa mučenca v Podgori z župnikom Josipom Čaho prireja v sredo, 9. aprila 2014, tradicionalni križev pot po Kalvariji. Odhod je predviden ob 20. uri pred stavbo nekdanje osnovne šole v ulici Slataper.

PD Štandrež vabi na društveni izlet v Barcelono od 22. do 27. aprila. Na programu so: Aix En Provence, Carcassonne, Perpignan, Llore de Mer, Barcelona, Montserrat, Figueres, Beziers, Marseille. Informacije na tel. 0481 20678 (Božo) ali 347 9748704 (Vanja).

Romanje v Medjugorje od 2. do 5. maja letos. Odhod iz Vidma oddaja na Rožne Doline s postankom na Kozini za tržaške romarje. Vpis pri g. Darku za Gorico (tel. št. 3703201305), za tržaško pri g. Jožetu Markuži (tel. št. 040 229166), za Novo Gorico 00386 5 3022503. Potovanje z udobnim avtobusom. Slovenski in italijanski državljani potujejo z veljavno osebno izkaznico.

Potovanje z Novim glasom v Maroko bo od 21. do 28. maja 2014; odhod z letališča v Ronkah. Za vpisovanje in informacije: uprava Novega glasa v Gorici, tel. 0481 533177, uredništvo v Trstu, tel. 040 365473, g. Jože Markuža tel. 040 229166. Kdor želi prejeti program po elektronski pošti, naj sporoči na naslov: mohorjeva@gmail.com ali uprava@noviglas.eu

PD Rupa-Peč vabi na tradicionalni letni izlet, tokrat v Jordanijo, ki bo potekal od 19. do 26. avgusta 2014. Informacije na tel. 0481 882285 (Ivo Kovic).

Urejena gospa iz Nove Gorice išče delo za čiščenje in likanje. Telefon: 00386/31449311.

Resna in odgovorna medicinska sestra nudi nego in pomoč starejšim osebam. Tel. št. 00386 30 325 558.

Zanesljiva in diskretna gospa pomaga pri likanju in čiščenju v

gospodinjstvu. Tel. št. 00386 41529652.

Iščem delo za čiščenje in likanje na območju Gorice. Tel. št. 00386 31449311.

Kadar potrebujete varstvo za otroka ali starejšo osebo, pokličite na tel. št. 00386 41256240.

32-letna profesorica nudi instrukcije slovenščine in varstvo. Tel. št. 00386 41256240.

Kvalitetno opravljam gospodinjstva dela: likanje, čiščenje... Pokličite na tel. št. 0038641885539.

Sožalje

Ob izgubi drage žene in mame Marije izrekamo g. Aldu, Marku in Petru globoko sožalje vsi Komelovci.

Dragi Marko, goriški skavtinje in skavti izrekamo svojo bližino tebi in družini ob izgubi drage mame.

Darovi

Za Novi glas: Kati Burjes 57,76 evrov.

RADIO SPAZIO

Vrata proti vzhodu (od 4.4.2014 do 10.4.2014)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97,5, 91,9 Mhz; za Furlanijo 103,7, 103,9 Mhz; za Kanalsko dolino 95,7, 99,5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98,2 Mhz; za Kamijo 97,4, 91, 103,6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od 21.00 do 22.00. Ob nedeljah od 14.30 do 15.30. Spored:

Petek, 4. aprila (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.

Sobota, 5. aprila (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v slovenščini ter v benečanskem in rezijanskem narečju.

Nedelja, 6. aprila (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 7. aprila (v studiu Andrej Baucon): Narodno-zabavna in zabavna glasba - Zanimivosti iz naših krajev - Iz krščanskega sveta - Naši zbori pojo - Obvestila.

Torek, 8. aprila (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 9. aprila (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Veliki misijonar Eriderik Baraga II. del - Izbor melodij.

Četrtek, 10. aprila (v studiu Andrej Baucon): Lahka glasba - Zanimivosti iz sveta - Obvestila.

PROSVETNO DRUŠTVO VRH SV. MIHAELA v sodelovanju z ZDRUŽENJEM CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - GORICA

vabi na

14. revija ZLATA GRLA
SREČANJE OTROŠKIH IN MLADINSKIH PEVSKIH ZBOROV

nedelja, 6. aprila 2014, ob 15. uri
Kulturni center Lojze Bratuž

S podporo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

Kulturni center Lojze Bratuž

Krožek Anton Gregorčič

SREČANJA POD LIPAMI

Duhovna misel za Veliko noč
Msgr. Carlo Roberto Maria Redaelli
Goriški nadškof
Srečanje bo vodil Simon Peter Leban

Pogovor bo v italijanščini

Četrtek, 10. april 2014, ob 20. uri
KC Lojze Bratuž - Gorica

SNG Nova Gorica / Premiera: Križ

Na svetu je en
sam križ!

V iskanju pravičnega, ki ga lahko pojmuje na različne načine, v današnjem času, kjer v tej razčlovečeni družbi odpadajo vse nekdaj trdno zakoreninjene vrednote in se iz njenih tesnih okovov ne znamo ali ne moremo izviti, je Slovensko narodno gledališče postalo tudi Pravičnim, ki s (m) o ga ljudje nedolžnega približi na križ in bi ga tudi danes, če bi se spet pojavil med nami, kot modro ugotovljata sicer ne ravno bistra vajenca v pesniško filozofski drami - s teološkimi primesmi - *Križ*. "Ves čas nas veže križ", "To ni življenje! To je križ". "Smrt odveže naju križa". "S križem sva tud' midva zlita", "Dosti tla ke, dvajset križev že, eno samo veliko gorje"... Tako trpko pra-

Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica, v četrtek, 13. marca 2014, v režiji Sama M. Strelca. Zdi se sicer, da je Strelac v svojem režijskem konceptu filozofsko-metaphoričen, simbolnen, pa tudi krščanski pomen križa, ki je prisoten v drami, nekoliko bolj umaknil v ozadje in osvetlil beckettovsko absurden pogled na univerzalna bivanjska vprašanja. Publiko namreč najbolj pritegneta prav ta dva uboga vajenca, Coki in Ize, ki se zaradi svojega brezupnega položaja smilita sama sebi in se ji-ma ob koncu zdi, da je najbolje, če se sama križata in se tako odrešita muk tega življenja, ki je samo po sebi "en sam velik križ". V pristni, groteskno absurdni interpretaciji Radoša Bolčina in Iztoka Mlakarja, nas

vita s preigravanjem besede križ Ize in Coki, pomočnika mojstra tesarja, potem ko sta se namučila, da bi dvignila križ oz. razpelo, na kateri v naravni velikosti visi Križani, ki ga je, po njunem mnenju, iz izredno natančnostjo izdelal mojster. Le-ta ju kot vsi delodajalci izjemno izkoristi. A onadva se prav nič ne upirata temu izkorističevalcu - hudiču, ki je večkrat v telefonski navezi s svojo tajnico Barbi in ob prostem času igra golf! Je pač prisposoda današnjega "poslovneža", ki uživa življenjske udobnosti na koži drugih. Pod križem uboga delavca filozofirata in Kristus nemo ter skoro oddaljeno poslušata njun pogovor, saj je tudi Njega človek že izrinil s tega sveta. Mračno je že, blede luna sije med oblaki in križ stoji "nekje globoko v rovtah, v kotu, pozabljenem od Boga in ljudi", prav na križišču, kjer se cesta cepi v dvoje - sicer pa se s Kristusom lahko srečamo le v samotni... Utesnjujoče prizorišče in mrakobno ozračje sta okvir dramskega dela, ki ga je s poetično filozofskim nadahdom, ob večnih vprašanjih našega bivanja na tej izmučeni zemlji, napisal Matjaž Briški (1953, Ljubljana), ki je študiral teologijo in filozofijo, nato pa še dramaturgijo. Za delo *Križ* je l. 2005 prejel Grumovo nagrado na Tednu slovenske drame v Kranju. Kar nekaj časa je ta igra, ki se ji je pritaknila oznaka "težko uprizorljivega besedila", čakala na ugoden veter, da bi razpela svoja jadra, obarvana s kritiko ne samo slovenske družbe, ampak, kot sam avtor pravi, "kapitala oz. postmoderne kapitalistične družbe". Zelo zanimivo, vznemirljivo besedilo, ki nudi večplastno interpretacijo, saj je v njem prisotna tudi metafizična razsežnost, je krstno bilo uprizorjeno na velikem odru

močno spominjata na "Gogota in Didija" iz predstave *Čakajot Godota*, ki sta ju čudovito utelilela prav ta dva igralca pod režijsko taktirko Vita Tauferja. Dogajanje drame *Križ* je Briški postavil na veliki petek, katerega mu pa ne sledi odrešitjsko nedeljsko slavlje, ampak le neko nedoločeno stanje brez bremen križa, v katerem se znajdejo vsi protagonisti, obdani od beline, ki je v kontrastu s sivino, prisotno v celotnem dogajanju. To splošno, brezizhodno mračnost, ki tare duha, je v scenografski podobi, ki v polkrogu zaobjema oder, prav dobro izrazil Samo M. Strelac. Na sredini odra je seveda "kalvarijska vzpetina", na kateri stoji veliko razpelo. Mimo njega pripelje sin mater na invalidskem vozičku. Ta mati - kot ukazovalno, nadležno žensko jo je krasno orisala Teja Glažar - in sin v blagi, a tudi trdi upodobitvi Petra Harla, sta drug drugemu križ, saj ona pogojuje njega, sam pa tudi nima dovolj moči, da bi se dokončno ločil od nje. Zato vidi izhod le v smrti: mater za-duši, potem pa sodi še sebi, tako da se obesi na "beckettovsko drevesce", ki je prisoten oz. nakazano v ozadju. Križani (milega, a z nekakšnim "hipijevskim" pridihom in oddaljenostjo ga je prikazal gost Matija Rupel) pa sestopi s križa in mu ga za nekaj časa prepusti, dokler si ga ne "prisvojita" Coki in Ize, sam pa, opremljen z "novim križem", mora kot vajenec za tesarskim mojstrom, ki ga je v nekakšni luči "biznismena" prepričljivo odigral Milan Vodopivec. V dramu *Križ* gledalca najbolj prevzame utesnjujoč občutek, da je na svetu en sam križ, ki ga ni mogoče odložiti in s katerim moramo pač sobivati, saj smo drug drugemu križ, dokler se ne morda prekasimo v svetlobi ...

IK

Ob jubileju Srečka Kosovela

Trdna povezanost
s pesnikom iz Tomaja

K amor se obrneš, sta te dni povsod govor in pisanje o Srečku Kosovelu in njegovi 110-letnici. Zanimivo je, da Kosovel svoj rojstni dan praznuje 18. marca, torej le tri dni pred tem, ko svetovna javnost na pobudo organizacije UNESCO od leta 1999 dalje prvega pomladnega dne obhaja svetovni dan poezije. Na Kosovela me veže marsikaj, ne samo kulturno-literarnega, ampak tudi stvarnega. Najprej je tu šolsko spričevalo, ki sem ga prejel od nižje srednje šole, ki nosi ime po njem. To se je zgodilo tistega leta, ko smo obhajali njegovo 90-letnico, ki je tedaj mimo najstnikov, resnici na ljubo, šla precej neopazno. Spominjam se le, da so pred našo nižješolsko maturo tistega leta po šoli, v katero ne moreš vstopiti, ne da bi šel mimo Kosovelovega doprsnega kipa, vsepovsod viseli njegovi portreti, ki smo jih tedaj dijaki posnemali po vsem znani Černigojevi grafiki. Nato je tu moja članska izkaznica Kosovelove knjižnice v Sežani, za katero sem se odločil pred slabimi desetimi leti. Tretje pa je moje bivanje nedaleč stran od njegove hiše v Tomaju. Tudi za tega sem se pred skoraj štirimi leti odločil sam. Od mojega novega doma je tako

do Tomaja peš približno dobre pol ure ali slabo uro, odvisno od hitrosti koraka in trenutnega razpoloženja. Naša vas leži v manjši kotanji, tako da moraš do sosednjih krajev (Skopega, Ponikev, Avbera, Koprive in že omenjenega Tomaja) po gozdnih poteh premagati večji ali manjši vzpon. Ko se k nam pelješ iz bližnje Koprive, od koder v vas vodi edina asfaltna cesta, lahko Tomajskega zapaziš le še špico zvonika cerkvice svetih Petra in Pavla za ozelenelim hribom. Za večino kraških vasi - skoraj šolski primer je v tem pogledu Štanjel - je namreč značilno, da se razprostirajo na južnih straneh vzpetin, kjer so obvarovane pred burjo. Nema lokrat me zasene v Tomaj. Pot skozi kraško gmajno je seveda slikovita. Najbolj obiskana je jeseni, ko ob njej raste veliko gob; kdor bo prišel k nam v tem letnem času iskat šparglje, pa jih

ne bo dobil, saj očitno zanje tu ni pravega podnebja. Levo in desno je pokrajina različna, tu boš zapazil manjšo vrtačo, tam skupček dreves, ki že ustvarja manjši gozdiček, drugje pa so parcele skrbno negovane in pokošene. Prav pod tomajskim hribom, že

onkraj katastrske meje, se začenejo pojavljati prve njive in vinogradi. Pred samim vaspom pa leži na levi strani lep obnovljen kal. Ko se nahajaš na tej točki, se ti pogled že lepo odpre na sosednje

kraje, na katere se lahko razgleduješ - že omenjeni Avber, levo od njega na griču Štanjel, tam že precej daleč Kopriva itd. Očitno je te kraje za svoje domovanje ali - če lahko tako rečemo - utelešenje izbral tudi Genij z veliko začelnico. Srečko Kosovel, ki se je s svojim kratkim življenjem in obširnostjo poezije zapisal v sam vrh evropske književnosti, je namreč njegov najzlahtnejši predstavnik. Zanimivi pa so se-

veda še drugi in druge. V Dutovljah sta bila namreč rojena Levstikov prijatelj Lovro Švab in duhovnik Albin Kjuder, Kopriva nam je dala Branko Jurco (letos obhajamo njeno 100-letnico) in Milka Matičetovega, v Štanjelu oziroma Kobdilju sta se rodila škof Anton Mahnič in arhitekt Max Fabiani.

A to še ni vse. Zanimivo je, da je tale prostor, ki ga je državna meja pred skoraj sedemdesetimi leti bistveno okrnila, tako da ga je odrezala od njegovega naravnega zaledja - Trsta -, marsikoga tudi pritegnil. Literarni zgodovinar Taras Kermauner je iskal oddiha v Ščekovem Avberju, med vaško gostilno in Srečkovim grobom v Tomaju si je svoj pesniški prostor ustvaril Sarajevčan Josip Osti. Sam spadam med tiste pripadnike naše narodne skupnosti (in ni nas prav malo!), ki smo si svoj dom po spremembah iz zadnjega desetletja ustvarili v matični domovini. Nekateri smo v to šli bolj prepričano, drugi morda malce manj. Nekatere sta pritegnila neokrnjenost narave in spokoj v njenem objemu, druge nižje cene nepremičnin in življenjskih stroškov, spet tretje sla po bivanju v narodnostno in jezikovno nekoliko čistejšem okolju. Upam si trditi, da vsakdo, ki svoje korenine presadi v novo okolje, išče tisto, kar ga spominja na njegov dom, v katerem je odrasčal. Zame je to, poleg domače slovenske besede in odlične kraške kuhinje ter pristne črne kapljice-terana, prav gotovo oziroma predvsem Srečko Kosovel.

Primož Sturman
Brje pri Koprivi, marec 2014

SNG Nova Gorica / Ob 110-letnici rojstva Srečka Kosovela
Posvet in ugledališčene stvaritve
pesnika s Krasa

V torek, 18. marca 2014, prav na dan 110-letnice rojstva pesnika s Krasa, Srečka Kosovela, je v prostorih Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica v poznih popoldanskih urah potekala okrogla miza z naslovom *Srečko Kosovel na odru*. Srečanje je pripravilo Društvo gledaliških kritikov in teatrologov Slovenije v sodelovanju s Slovenskim na-

rodnim gledališčem Nova Gorica. O uprizorjanju Srečka Kosovela na odru v različnih žanrskih uprizoritvah, gledaliških, plesnih, gibalnih in lutkovnih predstavah, ki so bile prikazane v zadnjih letih na Slovenskem, so se pogovarjali Matjaž Berger, režiser proslav in gledaliških uprizoritev, Kristjan Guček, igralec - in pianist - v predstavi *Postani obcestna svetilka* (po

pesmih Srečka Kosovela), Zala Dobovšek, kritičarka na področju uprizoritvenih umetnosti, in Barbara Korun, dramaturginja, pesnica in soavtorica zvočne knjige in glasbenega albuma poezije Srečka Kosovela *Vibrato tišine*. Po okrogli mizi so na malem odru SNG domači igralci in nekateri gostje odigrali in odpeli svojevrsten, zelo dobro za-

mišljen in izvrstno izveden odrski prikaz, ki je prevzel naslov po Kosovelovih stihih *Postani obcestna svetilka*. Delo je režiral Andrej Jus, ki je z dramaturgom Nejcem Valentijem v predstavo prelil krike upora in intimistične izlive občutljive Kosovelove pesniške duše. Ta posebna uprizoritev, pri kateri so se nastopajoči igralci (Ana Facchini, Marjuta Slamič, Kristijan Guček, Miha Nemec in gost Žiga Saksida) ob glasbeniku Vladimirju Hmeljaku na bobnih čudovito izkazali tudi kot pevci, je bila krstno uprizorjena v SNG Nova Gorica v letošnjem januarju.

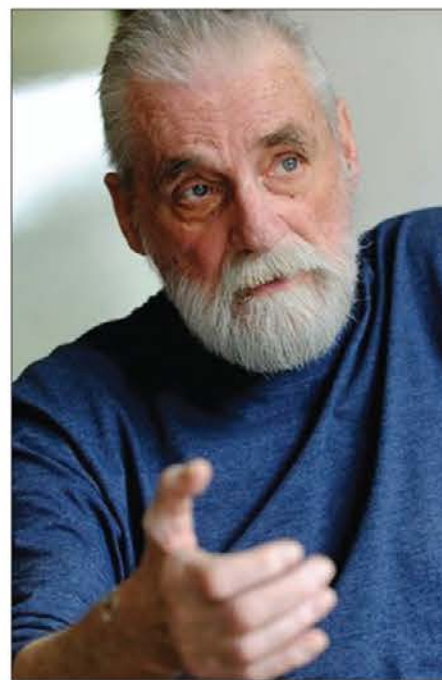
IK

Okrogel življenjski jubilej
80 let pisatelja in
pesnika Jožeta Snoja

Pisatelj, pesnik in esejist Jože Snoj je 17. marca praznoval 80. rojstni. Snoj, ki je leta 2012 prejel Prešernovo nagrado za življenjsko delo, je s svojim obsebnim opusom zaznamoval in obogatil slovensko književnost zadnjih petih desetletij. Jubilaru v čast je letos pri založbi Miš izšla pesniška zbirka *In cel boš, podoben otoku*. Snoj v svojem literarnem opusu ustvarja večplastno podobo nemirnega 20. stoletja v luči razmerja med posameznikom, svetom in zgodovino. Estetska in etična vprašanja povezuje v ne-ločljivo celoto, pri čemer se z umetniško govorico upira nasilju ideologij in teptanju človečnosti ter priključuje izvorno skrivnost življenja, je pisalo v utemeljitvi Prešernove nagrade. V poeziji je od prve zbirke *Mlin*

stooki do danes prehodil pot raziskovanja izraznih možnosti jezika pri upodabljanju razmerja med subjektom in sodobnim svetom. V jubilejni pesniški zbirki je zbranih 100 pesmi iz Snojevega obsežnega opusa 13 pesniških zbirk, objavljenih med letoma 1963 in 2008. Snoj je o naslovu dejal, da z njim ponazarja, "da je človek otok oziroma celota, ki se v neskončnosti oceanov mora boriti za obstanek". Dodal je, da je od 600 pesmi težko izbral 100 pesmi za zbirko, saj so zanj vse enakovredne. V Snojevem romanesknem opusu je prečiščljiv umetniški odraz v nemirnem 20. stoletju našla človekova intima. Življenjska zgodba sodobnega človeka, ki poteka na družbenem ozadju, je v ospredju pisateljevih zgodnjih romanov. Tudi v romanih iz zad-

njega obdobja *Gospod Pepi*, *Gospa in policaj* in *Ubijanje kače ali zapoznela sporočila o Gadu* se ukvarja s subjektivnim spopa-

dom s svetom, z izostrenim etičnim čutom izrisuje naravo

zla, hkrati pa obuja vero v stvariteljsko in etično moč besede. Med njegova pomembnejša esejska dela sodijo *Simbolizem Josipa Murna*, *Handkejev paradoks*, *Med besedo in Bogom* ter *Ubijanje zemlje*, podpisuje pa tudi več del za otroke in mladino, med njimi *Škorčka norčka*, *Lajno drajno*, *Stop za pesmico* ter *Pesmi za punčke in po-be*. Jože Snoj (1934) je leta 1960 diplomiral iz slavistike in primerjalne književnosti na Ljubljanski filozofski fakulteti. Od 1961 do 1971 je bil novinar v kulturni redakciji Dela, od 1971 do 1993 pa urednik pri Državni založbi Slovenije. Za svoje delo je prejel več nagrad, med njimi obe Prešernovi, Rožančev, Jenkovo, Veronikino ter dvakrat Levstikovo nagrado.

10° RAZSTAVA IN PRODAJNI SEJEM

vrt, park,
urbano zelenje,
ekologija,
življenje na prostem

Pollice Verde

Sejem vrtnih mojstrov

4.5.6. APRIL 2014

URNIK: 10.00/20.00

GORICA
RAZSTAVIŠČE
VSTOP PROST

PIREDITELJ

Udine Fiere
Udine e Gorizia Fiere SpA

V SODELOVANJU Z

OBČINA GORICA
TRGOVINSKA ZBORNICA GORICA

V SOBOTO IN NEDELJO
BREZPLAČNI AVTOBUS
DO MESTNEGA SREDIŠČA
ZA "GORICA EVROPA"

Kratke

Silva Matos gostja v Finžgarjevem domu
Komunikacija je življenjski projekt

Nedavno predavanje iz niza o pozitivnih odnosih do sebe, družine in družbe v Finžgarjevem domu je potrdilo, kar je že vsem znano: velik uspeh te pobude, ki zmore spodbuditi poslušalstvo vseh starosti in profilov. V četrtek, 20. februarja, je psihologinja in

Silva Matos

terapevtka Silva Matos na Opčinah predstavila svoj pogled na učinkovito komuniciranje kot pogoj boljšega, bolj kakovostnega življenja.

Silva Matos je v slovenskem prostoru priznana strokovnjakinja na področju psihoterapije. S strokovnimi članki, knjigami, delavnicami in predavanji se predvsem posveča šoloobveznim otrokom, izobraževanjem odraslih, komunikaciji in medosebnim odnosom. Človek je namreč bitje skupnosti in lahko hodi skozi življenje samo skupaj z drugimi. Sobivanje prinaša torej odgovornost odnosov, ki nas neizbežno zbljujejo. Spoznavati drugega pomeni spoznavati sebe, kar odpira nova, neslutena odkritja. Za zdravo življenje je potrebna poglobitev, kar velja tako za fizično kot psihološko plat – in s tem tudi za "globino" medosebnih odnosov. V vsakega izmed nas je kaj položeno in naše poslanstvo je, da izpolnimo vsak svojo, enkratno nalogo. Spremembe in nepredvidljivosti nas bodo vedno presenečale, a treba je s pogumom stopiti na pot. Človek je kot izvir, pravi Matosova, in mora izpluti iz pristanišča na odprto morje, sprejeti življenjske preizkušnje, slediti svoji poti, ki pa ne sme voditi v osamo, temveč v družbo.

V današnjih časih so odnosi potrošni material. Najlepše, a tudi najtežje ostaja z najbližjimi. Komunikacija je bistvena za hojo skozi življenje – izražati je treba svojo enkratnost s pogumom, voljo, lotevati se problemov in razreševanja medosebnih sporov, gojiti veselje in vztrajnost in ne zanihati jeze, bolečine, nemoči, temveč sprejeti tudi negativna čustva kot del človekove celote. Pozitivna samopodoba je torej življenjski projekt, pri katerem se zaupanje vase meša s povezovanjem z drugimi. To težko nalogo lahko vzgajamo, če sledimo nasvetu Antona Trstenjaka, ki je zapisal: človek si toliko, kolikor se izraziš. Ohraniti komunikacijo kakovostno in dostojanstveno v najtežjih trenutkih – to je preizkušnja, ki gradi samostojnega in hkrati z bližnjim povezanega človeka. Morda nam bo le uspelo. / Jernej Šček

Prispevek 5 tisočink davka IRPEF

Na podlagi finančnega zakona št. 266 z dne 23.12.2005 lahko davkoplačevalec dodeli 5 tisočink davka IRPEF priznanim dobrodelnim organizacijam in neprofitnim ustanovam, ki so na vsedravnem seznamu.

V ta seznam je vključeno tudi ZDRUŽENJE HOSPICE ADRIA-ONLUS, ki deluje na področju skrbstva in nudi brezplačno pomoč terminalnim bolnikom na domu s sodelovanjem Zdravstvenega okraja št. 2 s pomočjo ADI (Assistenza Domiciliare Integrata). Prostovoljci so prisotni tudi v zdravstvenih ustanovah IGEA in S. Giusto.

Združenje ima še te cilje: organizira razna predavanja in pomoč ob izgubi drage osebe. Omenjena razvejena dejavnost zahteva vse večji trud in vse večja finančna sredstva.

Svoj prispevek lahko daste tako, da vpišete v okence, ki je namenjeno dobrodelnim organizacijam in neprofitnim ustanovam, davčno številko HOSPICE ADRIA-ONLUS 90093970326 in se podpišete v modelih CUD ali 730 ali Modello unico. Davčno številko lahko posredujete sodelavcem in znancem, da na davčni prijavi dodelijo 5 tisočink HOSPICU ADRIA-ONLUS in tako pripomorejo k razvijanju združenja prostovoljcev in njegovih dejavnosti. Združenje prostovoljcev izraža ob tej priložnosti pristočno zahvalo in priznanje vsem davkoplačevalcem, ki so v prejšnjih letih dodelili prispevek 5 tisočink davka tej organizaciji, in tudi tokrat računa na njihovo naklonjenost ter se jim že vnaprej zahvaljuje.

BARKOVLE Ob dvojni obletnici

Prisrčna slovesnost v poklon msgr. Škabarju

V nedeljo, 9. marca 2014, so Barkovljani počastili spomin na msgr. Škabarja ob obeležju v vrtiču ob barkovljskem portiču.

Po maši ob 11. uri je bila na vrsti kratka slovesnost ob prisotnosti lepega števila domačinov.

Ob tej priložnosti je svoje misli prebral 14-letni Martin Poljšak, ki je med drugim dejal:

"Leta 2001, ko je bil Illy za tržaške-

ga župana, so poimenovali tale vrtiček po msgr. Škabarju.

Matija Škabar se je rodil v marcu leta 1876 in je v marcu tudi umrl, in sicer leta 1966. Doživel je dve svetovni vojni in čas fašizma.

Bil je zaveden domačin, dober dušni pastir, pevovodja, vzgojitelj in celo skladatelj. Dušni pastir je bil v Rojanu, pri Sv. Jakobu, v Križu, na Katinari in v Barkovljah, kjer je po vojni prevzel mesto ka-

plana za slovenske vernike. Ob 60-letnici mašništva je bil poimenovan za monsinjorja in 7 let pozneje je umrl. Pokopan je na domačem pokopališču, ki mu Barko-

vljani pravijo Kunčeva njiva.

Odbor Kulturnega društva Barkovlje je leta 2007 sklenil, da se bo-

do Barkovljani oddolžili spominu na msgr. Škabarja vsako leto v mesecu marcu, saj se je v tem mesecu rodil in tudi umrl. Martinovim besedam je sledilo

polaganje cvetja k spominski plošči, nato je msgr. Vončina povedal nekaj misli o pokojniku in blagoslovil ploščo, postavljeno v hvaležen spomin na msgr. Škabarja.

Mladi Martin Poljšak je svoj nagovor končal takole:

"Dne 11. maja 2001 je Primorski dnevnik objavil na prvi strani novico o poimenovanju vrtiča v Barkovljah po msgr. Matiji Škabarju. Pripravil sem fotokopije tega članka, da boste vedeli, kaj je takrat novinar napisal".

Vsi prisotni so bili deležni fotokopije, potem pa se je slovesnost končala.

Slovensko dobrodelno društvo

Podelili so letošnje
Flajbanove nagrade

Slovensko dobrodelno društvo je nastalo že leta 1948 in se od takrat zavzema za pomoč šoloobveznim otrokom. To tudi danes počenja na različne načine. Primarna dejavnost SDD je ta, da v sodelovanju z ravnatelji slovenskih šol ponuja denarno podporo družinam v stiski: "Na tak način lahko

družine krijejo stroške za raznolike šolske dejavnosti, od gledališča in prejetanja revij vse do udeležbe na zelenih tednih ali izletih", je dejala odbornica SDD Veronika Gerdol v petek, 28. marca, ko so na sedežu društva s podelitvijo tradicionalnih Flajbanovih nagrad potrdili poslanstvo, ki ga istoimenski sklad ima že 27 let zapored. Kot je poudarila odbornica, ki je nadomeščala predsednika SDD Iva Jevnikarja, ponuja društvo en-

krat na leto nagrade zaslužnim visokošolskim študentom, kar omogoča zapuščina Mihaela Flaj-

dovšenosti pri začetnem študiju, kakor tudi pri pomoči prizadetim in ljubezni ter zvestobi svojemu

Foto IG

Foto DPD

bana, tržaškega mecena. Namen SDD je namreč tudi ta, da spodbuja študirajočo mladino k vztrajnosti, poglobljenosti in

narodu. Odbornica Vera Vessel je nato na neformalen način poklicala iz občinstva nagrajence in vsakega

spodbudno nagovorila. Zvrstili so se najprej prejemniki Flajbanovih podpor. Osrednjo nagrado v znesku 1.500 evrov je prejela Asja Gregori, ki obiskuje drugi letnik fakultete za tuje jezike na videmski univerzi. Ostale podpore v višini 500 evrov pa so prejeli Ivana Fragiacomu, Peter Ridolfi, Ester Gaggi Slokar, Erika Tomsič, Nastja Slavec, Tina Kralj, Tadeja Kralj in Iva Pertot. Leta 2012 so si pri SDD omissili nagrado, poimenovano po ge. Ireni Srebotnjak, dolgoletni odbornici društva, in jo namenili študentom umetnostne smeri: letos je to nagrado, ki znaša 1.500 evrov, prejela Sanja Mikac, ki obiskuje tretji letnik Akademije za likovno umetnost in oblikovanje na oddelku za Industrijsko oblikovanje v Ljubljani. Pri Slovenskem dobrodelnem društvu so posebno pozornost namenili tudi dolgoletnim zaslužnim študentom, katerim so letos podelili posebna priznanja:

Jurij Klanjšček, Sara Zupančič in Mateja Počakaj so namreč letos prejeli Flajbanove zlatnike.

IG

V Društvu slovenskih izobražencev govor o politiki

Kje je medmanjšinska
solidarnost?

V Peterlinovi dvorani je bil v ponedeljek, 24. marca, govor o vlogi politike in njeni pozitivni oziroma negativni plati. Predavanje so odgovorni uvrstili na seznam srečanj Društva slovenskih izobražencev slučajno prav dan pred polemiko, ki je v deželni svet pokazala razkol med stranko Slovenska skupnost in Demokratsko stranko: deželni svet je namreč spreminjal zakon, ki obravnava možnost in pogoje za združevanje občin in posledično pravila za predlaganje, sklic in potek posvetovalnih referendumov. V svojem posegu je deželni svetnik Slovenske skupnosti Igor Gabrovec ponovno poudaril, naj za zaščitenost območja 32 občin od Milj do Trbiža obveljajo posebna pravila oziroma odstopanja, ki naj upoštevajo specifične potrebe in pravice narodno mešanega območja. Gabrovca je razočaralo zadržanje kolege Stefana Ukmarja (pripadnika DS), ki je v svojem posegu "bolj kot katerikoli Italijan ali desničar v avli dejansko točko za točko nasprotoval vsem trem predlogom, ki so bili usmerjeni izključno v zagotavljanje večjih garancij za občinske stvarnosti, v

katerih je priznana in zaščitenost slovenska narodna skupnost v Italiji. Tako je bilo slišati iz ust Slovenca, da soudeležba paritetnega odbora ni primerna in torej ni potrebna, kot tudi, da niso potrebna odstopanja pri izvajanju posvetovalnih referendumov, češ da

zaščita slovenske manjšine ni vezana na status takih ali drugačnih občin", je poudaril deželni svetnik Slovenske skupnosti Gabrovec v tiskovnem sporočilu: zadovoljiti se je tako moral le s sprejetjem prve točke popravka, ki vsaj načelno priznava vlogo paritetnega odbora.

Gosta DSI, deželni tajnik SSk Damijan Terpin ter podpredsednik deželnega sveta in svetnik stranke lipove vejice Igor Gabrovec, sta v svojem izvajanju med drugim govorila prav o splošnosti političnih razmerij, ravnotežij in tudi predvolilnih dogovorov. Terpin je namreč občinstvo opozoril na usodo, s katero se mora sogovornik Gabrovec soočiti v bitki pre-

dlogov v prid slovenski manjšini, ko nikakor ne more računati na pomoč kolege Ukmarja. Zdi se celo, da je Ukmarjeva funkcija le ta, da načrtno meče polena pod noge Igorju Gabrovcu – je bil mnenja Terpin.

Kje je torej medmanjšinska solidarnost, se je vprašal deželni tajnik SSk. Razlike med stališči pripadnikov slovenske etnične stranke se namreč krepko razlikujejo od stališč Slovencev, ki delujejo v italijanskih strankah. Težko je delovati na političnem področju tu-

naša dežela v razmerju z Rimom ni nikoli znala "unovčiti" doprinos, ki so ga narodne manjšine oziroma jezikovne skupine imele pri zagotovitvi statusa avtonomnosti Furlaniji Julijski krajini. Igor Gabrovec pa je omenil ceneno polemiko glede visokih stroškov pokrajin, preustroj oziroma ukinitve katerih ne bo rešil iz zagate državne blagajne (med debato je bil govor tudi o predlogu deželne vlade glede združevanja občin in o negativnih posledicah v primeru, da bi zgorniško oziroma repenabarsko občino priključili tržaški).

Deželni tajnik SSk Terpin je ostro presodil etično razsežnost italijanskega političnega sistema, ki sloni na razmerju moči in prijateljstvih: takim dinamikom se žal ne izmika niti deželna predsednica Debora

Serracchiani, ki je lani zmagala volitve tudi s pomočjo SSk. Pozorno bo treba spremljati njene poteze tudi zaradi pomembnih odnosov, ki jo vežejo s sedanjim premierjem Matteojem Renzijem. Izkazalo se je namreč, da ostaja koalicijski partner SSk na deželni ravni včasih gluha, ko je potrebno sprejeti predloge stranke lipove vejice: soupravljanje nekaterih okoliških občin namreč ostaja problem.

met

Sergij Pahor, Damijan Terpin in Igor Gabrovec (foto M. Maver)

POGOVOR Enej Gala

Posledica udomačenega dvoma

Od 13. marca do 5. aprila je v Galeriji Tir na Mostovni v Solkanu na ogled razstava akademskega slikarja Eneja Gale z izzivalnim naslovom Posledica udomačenega dvoma. - Galerija je odprta v četrtek od 17.00 do 19.00 in za obiskovalce Mostovne v petek in soboto: 21.00 – 23.00. Ogled razstave izven urnika je mogoč po predhodni najavi na: tir@mostovna.com

Enej Gala, doma iz Nove Gorice, spada v generacijo mlajših umetnikov, ki svojo umetniško pot šele začnajo. Za svoje ustvarjalno delo je bil že v času študija nagrajen s štipendijo, ki jo perspektivnim mladim umetnikom vsako leto podeljuje beneška Fundacija Bevilacqua La Masa. Poleg tega pa ima za seboj že številna sodelovanja na različnih razstavah doma in v tujini. Pred letom dni pa se je domačemu občinstvu predstavil tudi s prvo samostojno razstavo v galeriji Dimenzija napredka v Solkanu.

V Galeriji Tir se predstavlja s celotnim opusom svojega ustvarjanja. Na ogled so slike, risbe in mala plastika, ki so nastale v novem obdobju. Ustvarjalnost Eneja Gale navdihuje sporočilnost bogate zapuščine ikonografije likovne umetnosti, ki jo sam zavestno preoblikuje in reinterpretira v kodiran sistem lastnega likovnega jezika. Pri tem ne opušča narativne moči podob, ampak jo nadgrajuje v novo, paralelno, avtorsko občuteno realnost, ki nas sili k razmisleku o

more prepuščati konformizmu, ampak ustvarjati vedno nove "dvome". Pa se vrniva k naslovu in tvojim delom. Kljub formalni in vsebinski večplastnosti svojega likovnega izraza gledalca ne pustiš popolnoma zbeganega.

Ja, ni mi poanta zbegati gledalca, raje mu skušam predlagati neke potencialne sklepe z vpeljavo realističnih detajlov, ki zreducirajo figurativnost zgolj na funkcijo sledi, po kateri lahko intuitivno pride do zgodbe, ki jo po-

drugih stvari, ki niso slikarstvo. Si pa vsceno upam trditi, da brez dvoma izhajajo prav iz njega.

Kaj pa tvoj likovni slog? Koliko vpliva imajo pretekla umetnostna gibanja nate?

Umetniki so se v avantgardah prvič zavestno uprli golemu opisu realnosti oz. nekakšnih dogmatskih idealov. Žalostno se mi zdi le to, da se na neki kolektivni ravni zavest o razvoju umetnosti pri povprečnem človeku tam paradoksalno konča. Seveda so nam vsekakor vplivali vsakovrstni

dajam, ne da bi pri tem izgubil svobodo lastne interpretacije. Motivi po navadi izvirajo iz paradoksov, ki se mi v takšni ali drugačni obliki zdijo zanimivi pri posredovanju zgodbe oziroma sporočil. Tu se predvsem osredotočam na nerazumevanje vrzeli med podobo in idejo izražene v delu.

Medtem ko se večina ustvarjalcev mlajše generacije "navdušuje" nad uporabo novih medijev, ti ostajaš zvest tradiciji.

umetniki. Bistvo vsakega sloga je končno osebna reinterpretacija vplivov skozi čas, v katerem živiš, z informacijami, ki so ti na voljo. Nadrealisti so zaobsegli vso realnost; zavedno in nezavedno, tako da je težko ubežati njihovem vplivu. Karkoli je lahko Nadrealizem. Še konceptualna umetnost, ki stoji kot temelj nasprotja vizualne umetnosti in promovira izčiščenosti ideje, brez motil, je konec koncev lahko tolmačena skozi prasto asociiranje med predmetom, ki ga vidiš, in idejo, ki jo predstavlja. A misliš, da ni vse to nastalo le po naključju? Sam nisem nikoli načrtoval, kaj vse bo vplivalo name, da se bom razvil, v kar sem se razvil.

Za konec pa še vloga umetnosti v času recesije. Kakšna je vloga (funkcija) umetnosti v naši družbi in kakšna bi bila idealna?

Najbolj me moti to, da se nekaj, kar bi moralo predstavljati zblizanje s primarnim zadovoljstvom, ki naj bi širilo zavest, osvobajalo in produktivno vplivalo na človekov vsakdan, izrablja za dokazovanje ekskluzivnosti posameznikovega ega oziroma njegovega statusa v družbi. Mislim, da se je umetnost razvrednotila v trenutku, ko je postala naložba. Boli me, ko opažam, kako se lahko inovativnost idej in vrednot zreducira na potrošniški produkt v vitrini. Kako končno umetniki živijo na račun istih idej, proti katerim so se tako strastno borili od avantgard do včeraj.

Mojca Valič

nas, o odnosu, ki ga imamo do sveta, zgodovine, do naše ambivalence, prihodnosti ...

Kaj točno namiguješ z besedno zvezo "Posledica udomačenega dvoma"?

Do tega stavka me je nekoč pripeljalo razmišljanje o vlogi dvoma. Manjka se dvomov v državo, politiko, neštete odločitve, ki jih vsakodnevno sprejemamo ali ne ipd. Toda prav ti dvomi so se tako udomačili, da so dejansko otopili naše senzorje za smiselnost dobrega počutja. Navada je pokopala primaren vzrok dvoma, ki je radovednost.

Ravno tako umetnost se ne

Zanimivo, da si uporabila besedo "navdušuje". Mislim, da je izredno težko navdušiti kogarkoli v današnji sočasni umetnosti, ki postaja vedno bolj podobna kakšni borzi. Lahko se pa eksperimentira. Samo v zadnjih 70 letih se je zgodilo toliko uporabe vsega, da sem zelo skeptičen glede vsakovrstne uporabe "novih" medijev. Mislim, da je medij le sredstvo, ki v takšni ali drugačni obliki služi sporočilu njegovega uporabnika. Slikarstvo je eden od osnovnih jezikov, kot je, denimo, pisava. Od nekod je treba začeti, to pa ne pomeni nujno kakršnekoli "zvestobe", saj končno tudi sam počnem veliko

MARIJINE BOŽJE POTI PRI NAS (44)

Mariza Perat

Svete Višarje v Kanalski dolini

Nova cerkev je potrebovala tudi nove zvonove, saj je prejšnje pobrala vojna. Svetišče je dobilo tri zvonove. Na vrh so jih peljali na saneh, ki so jih vlekli voli. Zvonove je blagoslovil dr. Lambert Erlich, žabniški rojak.

Med drugo svetovno vojno svetišče na Višarjah ni bilo skoro nič poškodovano, je pa morala spet nastopiti pot izgnanstva Višarska Mati Božja. Kot beremo v knjigi p. Odila Hanjška "Marijine božje poti", je višarski milostni kip od 4. avgusta do 3. oktobra 1943 bil izpostavljen v čaščenje v žabniški farni cerkvi. Tudi naslednje leto je bil kip Višarske Matere Božje še vedno v Žabnicah. Tu je v župni cerkvi bil izpostavljen od 1. maja do 1. oktobra. Tedanji žabniški župnik Jožef Simiz je nato kip skril na varen kraj, kar se je pozneje izkazalo za zelo pravilno potezo, saj je bilo žabniško župnišče 20. marca 1945 bombardirano. Vojna pa je že šla proti koncu in 11. avgusta 1945 se je Višarska Mati Božja dokončno vrnila na svoj višarski prestol.

Marija je sicer pozneje še zapustila svoj dom na Višarjah, a ne več kot begunka, ampak zato, da je odšla med svoje otroke, ki so jo vsepovsod navdušeno sprejemali. To so bila t. i. "Marijina romanja", ki jih je leta 1947 organizirala videmska nadškofija. Višarska Marija je tako obiskala Landar v Nadiški dolini, kjer so imeli misijon, nato se je podala na pot po Kanalski dolini. Ljudstvo jo je vsepovsod sprejemalo z velikim navdušenjem, a tudi v duhu spokornosti. Ta je zlasti prišla do izraza pri procesijah, ko so ljudje bosi spremljali Marijo. Bos je bil tudi duhovnik, ki je nosil križ.

Višarska Mati Božja pa se odpravlja med nas tudi danes, saj je v letu vere 2013 obiskala tudi našo deželo, da bi vse svoje otroke povezala v duhu sloge in medsebojne strpnosti ter jih utrdila v veri.

Notranjščina višarske cerkve

Svete Višarje so v času svojega nastanka spadale pod Oglejski patriarhat. Ko je bila leta 1751 ustanovljena goriška nadškofija, so do leta 1788 spadale pod to nadškofijo, nato do leta 1809 pod krško celovško škofijo. Nekaj časa so bile Svete Višarje pod ljubljansko, nato za kratek čas pod videmsko nadškofijo. Zatem so spet prišle pod krško škofijo in tako je ostalo do konca prve svetovne vojne, ko so Svete Višarje

znova pripadle goriški nadškofiji, od leta 1933 pa spadajo pod videmsko nadškofijo.

Svetovišarsko svetišče so že od začetka oskrbovali dušni pastirji iz Žabnic, saj Svete Višarje spadajo pod to župnijo. Leta 1906 so oskrbo

svetišča prevzeli ljubljanski frančiškani, ki so tu ostali do leta 1924. Za njimi so za svetišče in romarje skrbeli škofijski duhovniki.

Svete Višarje so vedno slovele tudi kot izredna razgledna točka, saj se pred romarjem in izletnikom tu odpira čudovit razgled. Proti vzhodu se dviga Mangart s Poncami, Lovci in Bovškim Grantavcem, na severu zakriva pogled Oster-nik z Dobračem in Ziljsko dolino, na zahodu se dvigajo Karnijske Alpe in daleč na obzorju ob lepem vremenu lahko vidimo tudi Veliki Klek (Grossglockner). Najlepši pa je razgled na Viš in Montaž z navpičnimi stenami. Tudi po tem slovijo Svete Višarje. Te so postale vir navdih tudi za mnoge pisatelje in pesnike. Narte Velikonja je napisal povest *Višarska polena*, v kateri opisuje, kako so romarji na poti proti Višarjam za pokoro nosili polena. Metod Turnšek je napisal povest *Na Višarjah zvoni*, Joža Lovrenčič *Višarsko legendo*. Pa še ta in oni pesnik je našel navdih za svoje stvaritve prav na Svetih Višarjah, ki med vsemi romarji vidijo največ Slovencev.

/ dalje

V Vidmu so predstavili Rečni čezmejni park Nediže Za ovrednotenje naravnih, družbenih in kulturnih virov

Zustanovitvijo naravnega parka omogočiti ovrednotenje in ponovni zagon območja, še predvsem vzdolž nižinskega toka reke Nediže. Ta cilj so si zastavili pobudniki Rečnega čezmejnega parka Nediže, ki so ga 13. marca na sedežu deželne uprave v Vidmu predstavili odborniki za infrastrukturo in prostorsko načrtovanje, Marii Grazii Santoro. V imenu predlagateljev (krajevnih upraviteljev) zamislili je na srečanju spregovorila Claudia Chiabai, ki je podčrtala, kako so bile reke v zgodovini za skupnost, ki so živele ob njenih bregovih, prinašale življenja: park torej ne bi smel postavljati novih omejitev in zavirati razvoj, pač pa ga spodbuditi. Predlog predvideva uresničitev ekoloških posegov ob reki, ovrednotenje zgodovinskih, kulturnih in arheoloških najdišč, živilskih in umetniških značilnosti, ki so prisotne ob reki. Park naj bi predstavljal pomembno turistično atrakcijo. Predlagatelji načrta, ki naj bi ga uresničili na ozemlju vseh občin, po katerih teče Nediža, od Tipane do Chiopris-Visconeje, bi radi izvedli sanacijo rečnih bregov, na novo uredili prečiščevalne naprave, povečali dotok vode v rečni strugi, uredili kolesarske steze in pešpoti ter ovrednotili pomembne božje poti ob reki. Projekt naj bi tudi povezal s pobudami ob 100-letnici prve sve-

točne vojne. Uresničitev parka bi morala omogočiti razvoj na območju prisotnih tradicionalnih produktivnih dejavnosti, v prvi vrsti kmetijskih. Obiskovalci parka naj bi tudi imeli možnost se preizkusiti pri raznih kmetijskih delih. Projektu bi se moralo pridružiti tudi območje Kobarida, ki bi omogočilo izvedbo čezmejne izvirne zamisli "Water for peace": kraji, v katerih so pred 100 leti potekali srčiti boji, naj bi tako postali območje miru.

sredstvo za turistični razvoj območja z naravovarstvenega in kulturnega vidika". Pobudnike parka je spomnila, naj pri svojem delu razmislijo o načinu upravljanja snujočega se parka ter naj določijo prioritete njegovega razvoja; istočasno jim je svetovala, naj glede projekta vzpostavijo tesen stik s soudeleženiimi občinskimi upravami ter s posameznimi deželnimi odborništv. Povedala je tudi, da si deželna uprava prizadeva poe-

Odbornica Santoro podpira ustanovitev Rečnega parka Nediže

Deželna odbornica za infrastrukturo in prostorsko načrtovanje, Maria Grazia Santoro, je izrekla popolno podporo predlogu glede ustanovitve Rečnega čezmejnega parka Nediže, ki so ji ga predstavili v videmski deželni palači. "Projekt - je obrazložila odbornica - bo vključen v Deželni krajinski načrt kot strateško

postaviti birokratske postopke, ki jih je treba izvesti za čiščenje gozda in odvzem gramoza iz rečnih strug. "Cilj ustanovitve parka - je sklenila svoje izvajanje Santoro - je omogočiti mreženje gospodarskih dejavnosti, ki naj nudijo nove razvojne možnosti na osnovi konservativnega ovrednotenja krajinskih naravnih, družbenih in kulturnih virov".

MC

Grožnje o "preurejanju" zakona o verski svobodi

Predčasne volitve morda možnost za preporod Slovenije

O bup in razočaranje zaradi razmer v Sloveniji sta dosegla tak obseg in razsežnost, da je eden od najbolj znanih politikov zapisal, kako je začel razmišljati o tem, ali smo bili Slovenci sploh dovolj usposobljeni in pripravljeni na to, da smo dobili svojo državo. To je seveda čisti populizem, morda celo politikantstvo, saj gre za predsednika zunajparlamentarne stranke, ki na valovih sedanjih težav in krize pripravlja volilno kampanjo zase in svojo stranko, na kar nekaj predvidenih volitvah v prihodnjem poldrugem letu. V Sloveniji je v tem času nekaj bistvenih težav, ki jih oblast in politika sicer zaznavata, a jih zaradi različnih ideoloških in političnih vrednot, ki delijo koalicijo in opozicijo, ne morejo oziroma nočejo reševati. Vlada v nekaj več kot enem letu svojega mandata ni dosegla nobenega takega uspeha, ki bi prispeval k umiritvi družbenega ozračja in izboljšanja življenjskih razmer. Premierka je postala razdražljiva, za težave v koaliciji dolži tudi javna občila, prišla je v spor s posameznimi zdravniki in zdravniškimi organizacijami, kar 60 odstotkov vprašanih v raznih anketah pa Alenki Bratušek ne zaupa več. Premierka za svoje neuspehe pogosto krivi prejšnje vlade, zlasti tisti dve, ki ju je vodil Janez Janša.

Na vprašanje časnika Delo, kaj njegovi bralci najbolj zamerijo sedajni vladi Alenke Bratušek, jih je 39,3% odgovorilo, da čezmerno zadolževanje, 20% obremenjevanje z davki, 19,3% ponesrečeno izbiro ministrov, 8,77% pa vladni zakon o ob-

davčitvi nepremičnin. Največje breme Slovenije zdaj pomenijo veliki dolgovi mednarodni skupnosti in skrajno malomarno ter površno pripravljene zakon o obdavčitvi nepremičnin, ki ga je Ustavno sodišče v celoti razveljavilo. Iz uradnega pregleda zadolževanja je videti, da se je državni dolg Slovenije najmanj povečal v obdobju od leta 2005 do 2008, ko je vlado vodil Janez Janša. Zadolževanje se je močno povečalo med letoma 2009 in 2011, ko je bil predsednik vlade Borut Pahor. V letu 2012 je vlado spet vodil Janez Janša in zadolževanje se je ponovno umirilo. V letu 2013 je vodenje vlade prevzela Alenka Bratušek, tedaj pa se je zadolževanje Slovenije začelo ponovno hitro povečevati. Napovedi za letošnje leto kažejo, da bo vlada državo zadolžila najmanj za novih 7,7 milijarde evrov. Vse torej kaže, da bo skupni državni dolg Slovenije do konca letošnjega leta dosegel okrog 30 milijard evrov, kar je več kot 80 odstotkov bruto domačega proizvoda. Le-ta predstavlja vrednost vseh del in storitev, izvedenih v državi v enem letu. Evropski poslanec Lojze Peterle je nedavno v neki TV oddaji povedal, da se v evropski komisiji čudijo zadolževalni vnemi Slovenije, a jo bodo najbrž ocenjevali, to je kritično ocenili, pozneje, po volitvah v evropski parlament oziroma po oblikovanju nove evropske komisije, se pravi izvršilne oblasti. Naša premierka pa ponavlja, da se bo Slovenija še zadolževala, dokler bo pač imela primanjkljaj v javnih finančah.

Potem ko je Ustavno sodišče soglasno razveljavilo Zakon o obdavčitvi nepremičnin, ki ga je vlada na hitro in površno pripravila, tako da je bil tudi poln strokovnih vrzeli in pomanjkljivosti, se je najvišja izvršilna oblast na čelu z Alenko

Bratušek znašla v nelagodju in težavah ter pod pritiskom opozicije. Ta meni, da je razveljavitev zakona o obdavčitvi nepremičnin pomenila tudi nezaupnico vladi, ki bi morala zato odstopiti. Le-ta tako razlaga zavrača in navaja, da bo izpad dohodkov iz razveljavljenega zakona nadomestila s

Boris Štefanec

sredstvi iz drugih virov. Gre za več kot 200 milijonov evrov. Premierka pravi, da bodo nekateri ukrepi za pridobitev novih prihodkov v državni proračun bolj boleči in manj pravični, kot pa bi bil davek na nepremičnine.

V Sloveniji bi bile za premostitev težav in globoke družbene krize, pa za izvedbo reform, ki jih zmeraj znova, toda brez uspeha zahteva tudi EU,

najbrž najbolj primerne in uspešne nove predčasne državnozborske volitve. A teh ne bo, ker se poslanci boje, da bi po volitvah najbrž izgubili svojo dobro plačano in udobno službo, kar je v sedanjih razmerah pač tudi zanje najpomembnejše. Zato se bodo politična trenja v Sloveniji, ki praviloma ne vodijo nikamor in kvečjemu le poglabljajo in zapletajo krizo, nadaljevala. Izhodišča in povodi zanje bodo zlasti volitve poslancev v evropski parlament, 25. maja, sodba višjega sodišča v Ljubljani v zadevi Patria, referendum o odprtosti oziroma dostopnosti arhivov, pa še kaj, kar si bo nemara izmislila ali javnosti navdihnila politika. Ni tudi jasno, kako se bo razpletel primer novega predsednika komisije za preprečevanje korupcije Borisa Štefaneca. Iz nekih novih dokumentov, ki jih je predložil zainteresiranim organom, je menda razvidno, da domnevno ni dovolj sposoben za uspešno opravljanje svoje nove službe.

O stanju duha, tudi o ideološki in politični nestrpnosti v koaliciji in delu slovenske družbe, priča tudi namen vlade, "da celovito preuredi zakon o verski svobodi". Dejansko naj bi sprejeli nov zakon, s katerim naj bi odpravili privilegije, ki jih v Sloveniji domnevno uživa oziroma jih je deležna katoliška Cerkev, največja verska skupnost v državi. V slovenskem katoliškem tedniku Družina so se na omenjene namere vlade in koalicije odzvali s komentarjema na celi strani časnika. Naslovili so jih: Kam meri "celovito preurejanje"? Pred spremembami zakona o verski svobodi-prva tarča duhovna oskrba vojakov. Objavljen je tudi odgovor vojaškega vikariata pri slovenski škofovski konferenci na trditve o domnevni neustavnosti duhovne oskrbe v slovenski vojski in policiji. Skrajni rok, ki ga je za sprejetje spremenjenega oziroma povsem novega zakona o verski svobodi določila vlada, je letošnji 24. december, torej sveti večer.

Marijan Drožbež

Slovenija, dežela, kjer se vseskozi nekaj dogaja

Vznemirjenje? Ne, panika!

V Ljubljani se izrisuje neko novo stanje vznemirjenosti. Pomlad je v polnem razcvetu, brstenje in selesenje ne pušča za sabo ravnodušnosti pri nikomer. Država je spet na nogah, čaka novo prerjenje, ki pa je bilo do nadaljnjega zamaknjeno. Pa bomo videli, kaj bo ta zamik prinesel. Zanimivo je namreč, kako je pred samo dvema tednoma premierka Alenka Bratušek energično in prepričljivo pojasnjevala, kolikšni so bili dosežki njene vlade v zadnjem letu. Kako so Sloveniji povrnila zaupanje Evrope, kako je z odločnimi ukrepi na področju bančništva urenila najhujši problem in kako se tudi javne finance vračajo v meje normalnosti.

Vse kolajne Alenke Bratušek

Na vse kolajne, ki si jih je pripela Bratuškova, bi veljalo marsikaj povedati: že res, da je danes za Slovenijo zadolževanje precej bolj poceni kot pred šestimi meseci: donosnost desetletnih obveznic je pred objavo rezultatov stresnih testov kotirala neke okoli 6,5%, danes je pod 4% (in Slovenija se je ravno v tork za dolžila se tretjič v zadnjem pol leta). Drži pa tudi, da so bili tuji pregledi bank, ki so na dan prinesli 5-milijardno luknjo, nekako vsiljeni s strani Evrope; skratka, ni šlo za vladno pobudo. Glede javnih financ pa bo zgodba še zelo dolga. Slovenija je bila pred slabim mesecem, kot edina država v EU, že drugič zapored opozorjena na presežna makroe-

konomska neravnovesja. Kar pomeni, da Slovenija še vedno veliko več porabi, kot proizvede. V "porabo" seveda spadajo tudi vse dokapitalizacije bank, ki so se doslej zvrstile, in reševanja vseh podjetij "v državnem interesu". Tudi to, nekoliko bolj domače: državna poraba pomeni tudi reševanje tistih lukenj, ki so jih povzročili taki in drugačni tajkuni.

No, ampak pozitivne ocene in

državno blagajno pospravila približno 200 milijonov evrov. Po prvotnih načrtih naj bi približno isti znesek dobile od davka tudi občine. Predvideni prihodki so bili nato ocenjeni nižje. V občin-ske blagajne naj bi šlo približno 130 milijonov evrov, v državne pa 160 do 170 milijonov evrov. K temu so botrovale spremembe v zakonu o nepremičninskem davku, ki jih je koalicija vnašala vse do zadnjega.

Blokada Ustavnega sodišča

No, ravno z razsodbo Ustavnega sodišča je Slovenijo in posebej vladne palače prešel duh vznemirjenosti, ki pa s pomladanskimi učinki ni imel veliko skupnega, pa čeprav so bile reakcije prav take, kot bi šlo za pomladanski sindrom. In tukaj smo že pri političnih posledicah zavrnitve nepremičninskega davka. Tega si je vlada namreč zamislila prav zaradi krpanja proračunske luknje. Skupaj z dvigom DDV je bil to glavni ukrep, ki ga je lani vlada spre-

jela na prihodkovni ravni. Lanski proračun je bil izračunan malodane do centa. Zaradi zelo slabega stanja v slovenskih javnih finančah je Bruselj bil do Slovenije strog pri kriterijih primanjkljaja. In vlada Alenke Bratušek, ki je na odhodkovni strani nadaljevala po tirnicah Janševе vlade, je v poskusu zmanjšanja primanjkljaja uvedla tudi nove davke na prihodkovni strani. Kot smo že zapisali, je bil celoten proračun pripravljen tako, da ni predvideval in "si ni smel dovoliti" nobenih šokov. In razsodba ustavnega sodišča, ki je naenkrat državnim blagajnam odtegnila 200 milijonov evrov, je bil prav tak šok. Če je Evropa lani nekako še požrla dejstvo, da bo Slovenija v letu 2014 še vedno imela okroglo milijardo evrov primanjkljaja (4,2

odstotka BDP), pa novega nenadrtovanega izpada prihodkov seveda ni mogla prenesti. Zato se je takoj po objavi razsodbe Ustavnega sodišča oglašil Olli Rehn, komisar za finančne in monetarne zadeve, ki je bil dokaj jassen: "Najdite alternativna sredstva. Kot veste in znate!" In v vladi je spet završalo. In spet ne zaradi pomladanskih učinkov, ampak zaradi panike: kaj nam je zdaj stori-ti?

Razsodba, ki je razveljavila nepremičninski davek, ni bila povsem nepredvidljiva. Kvečjemu nasprotno. Mnogi strokovnjaki na ustavnem področju so opozarjali na neusklajenosti in na sporne točke zakona. Dejstvo je tudi, da je bil zakon sestavljen v dokajšnji naglici zaradi potreb izravnavanja proračuna in je šel skozi vse postopkovne organe brez ustreznega premisleka in usklajevanja. Pač, mudilo se je... in tak zakon je prišel na dan.

Trenja v koaliciji

Seveda, potrebno je bilo reagirati takoj. Ampak spet... na dan je prišel predlog novega dodatnega povišanja DDV, že drugega v slabem letu. Davek na dodano vrednost, ki je bil pred slabim letom dvignjen z 20 na 22 odstotkov, bi zdaj lahko poskočil kar na 24 odstotkov. Njegova znižana različica za najnujnejše dobrine, ki je bila pred slabim letom 8,5 odstotkov, bi s 1. majem lahko poskočila na 10 odstotkov. Kaj vse to pomeni? Za slovensko gospodarstvo nič dobrega. Predvsem v nameri ponovnega zagona rasti. Potem ko Slovenija že dve leti zapored beleži recesijo (2012 je znašala -2,5% BDP, lani pa -0,7% BDP), so finančni kazalci za letošnje leto prvič nakazali možnost (komaj občutne) rasti. Novo povišanje DDV bi lahko te kazalce bistveno poslabšalo. Razlog je zelo preprost. Slovensko gospodarstvo sloni na izvozu, ki je v zadnjem letu ponovno začel rasti in je bil edini sektor, na katerem je slone-la slovenska ekonomija. Da bi bil zagon odločnejši, bi morala krepko zrasti tudi zasebna potrošnja (to, kar potrosijo vsak dan navadni državljani), ki je bila glavni za-

viralni element v slovenski recesiji. Državlani pač niso imeli na razpolago tolikšnih sredstev kot v času konjunktne: visoka rast brezposelnosti (danes pri 14 % oziroma 130 tisoč brezposelnih), zniževanje plač in vse bolj pogosto pojavljanje nestalnih oblik dela, kreditni krč ter zmanjševanje kupne moči so prispevali svoje. Nova rast DDV bi pomenila nov hud udarec zasebni potrošnji: višji davek državi bi se namreč v večini primerov prevladal na povišane cene za končnega kupca. Posledično bi torej zasebna potrošnja že spet padla. Od tega predloga se je sicer od-daljila Virantova Državlanska lista, ki želi nadomestnih 200 mi-

lijonov najti z novimi rezi (torej na odhodkovni ravni) in ne z novimi davki (na prihodkovni ravni). Ob koncu redakcije še ni jasno, kako se bo s to Virantovo blokado soočala koalicija. Jasno je namreč, da morajo nadomestne ukrepe podpreti vse koalicijske partnerice, drugače bo vlada tvegala zelo veliko. Virantova odločitev postavlja pod vprašaj rešitev, ki jo je z dvigom DDV oznanil Čufer. In Virant, to smo se naučili, je zelo nepredvidljiv. Težko je zato napovedovati vsakršni nadaljnji razvoj dogodkov. Nedvomno pa sta vznemirjenost in panika znotraj vlade še enkrat zelo močno prisotna.

Andrej Černic

SNG NG / Gostovanje SLG Celje

Sleparja v krilu, žlahtna komedija 2013

Slovensko narodno gledališče Nova Gorica je prav na dan žena, 8. marca, pod večer imelo v gosteh Slovensko ljudsko gledališče Celje, ki se je predstavilo s svojo uspešno Sleparja v krilu v režiji Borisa Kobala. Prva slovenska uprizoritev tega dela sodobnega ameriškega dramatika in režiserja Kena Ludwiga (1950) je na Dnevih komedije 2013 bila izbrana za žlahtno komedijo: "Ludwigova komična predloga omogoča režiserju in razigranemu ansamblu dinamično, živo in sproščeno uprizoritev, v kateri so vsi elementi na zavirljivi ravni s poudarkom na igralskih dosežkih, ki preigravajo različne komedijske žanre. Predstava je neposredna in učinkovita, saj s hitrim tempom in premišljenim ritmom privlači gledalca od začetka do konca", je zapisala žirija 22. Dnevov komedije v Celju 1. 2013, ki so jo sestavljali

režiser Nebojša Bradić, gledališki režiser Jaša Jamnik in ravnateljica OŠ Lava Marijana Kolenko. S to oznako je soglašalo tudi občinstvo, ki je spremljalo Dneve komedije, saj je izbralo in nagradilo isto komedijo, pri kateri je režiser Boris Kobal omogočil igralcem, da so po lastnem vzgibu iz dodeljenih vlog ustvarjali mične komedijske like. Ob komično dovršenih igralskih kreacijah in ob komedijskih zapletih, v katere zaideta protagonista, brezposelma angleška igralca, ki se ob misli na bogato dediščino predstavita bogati gospe oblečena v ženski - nečakinji, ki jih išče stara bogatašinja, so se gledalci v SNG Nova Gorica prijetno zabavali. Še posebej seveda gledalke, ki so na tako razvedrilen način preživele svoj praznik. / IK

NA SUBIDI PRI KRMINU Posvet o naravnem kislu

Srečali so se "kisli prijatelji"

V ponedeljek, 17. marca, se je na Subidi pri Krminu zbrala lepa skupina ljudi, ki so sprejeli povabilo petih 'kislih prijateljev', kot so se sami poimenovali, ki so priredili zanimivo srečanje, uglaseno na večplastno in vsestransko uporabnost naravnega kisa. Gostitelj tega prvega javnega srečanja je bil znani gostinec Joško Sirk, ob njem pa so na Subido prišli, da bi predstavili svoje izkušnje in gledanja na kis, še Andrea Bezecchi, ki vodi octarno San Giacomo v kraju Cognento di Campagnola v pokrajini Reggio Emilia, in še Mario Pojer in Andrea Paternoster, ki sta doma v pokrajini Trento, prvi iz kraja Faedo, drugi pa iz Viga di Ton v dolini Non, ter še Andreas Widmann, ki vodi vsaj 200 let staro vinsko klet in octarno v kraju Kurtatsch v pokrajini Bozen. Joško Sirk je o organizatorjih povedal, da so to prijatelji, ki jih povezuje zanimanje za naravni kis. Srečujejo se občasno, tokrat pa so se prvič odločili, da organizirajo posvet,

odprt strokovni javnosti, časniki in gostincem ter ljubiteljem. Peterica 'kislih prijateljev' prisega na spoštovanje treh temeljnih načel: 1. izhodiščna surovina mora biti čim bolj kakovostna, 2. ne uporabljajo tehničnih pripomočkov za pospeševanje procesa kisanja in 3. dosledno spoštujejo naravni potek in klimatske pogoje letnih časov, ker edino s počasno fermentacijo lahko ovrednotijo naravno cvetico – arome in vonjave, ki so značilne za mošče iz raznih vrst sadja, za grozdje in vino ali medico, kajti tudi iz medice v kraju Vigo di Ton nastajajo edinstveni kisi, ki odražajo cvetlični izvor medu, iz katerega so jo izdelali. V Sirkovi octarni je čebelar Andrea Paternoster zbranim povedal, da je bila medica ena prvih alkoholnih pijač, ki jih je pripravil človek, se pravi, da so med razstopili v vodi, da je lahko prišlo do alkoholne fermentacije. Tako smo dobili pijačo, ki ima zelo različno alkoholno stopnjo in jo pozna vsa

Evropa, in tudi iz te pijače lahko pripravimo kis. Medico da v odprte lesene sode, tako da je tekočina v stiku z zrakom in da vse to diha in da se v nekaj mesecih – včasih je treba čakati tudi leto dni – alkohol spremeni v kis. Vsaka strd nam da drugačno medico in torej iz različnih medic pripravimo različen kis, ki se razlikuje po okusu in cvetici, ker so vonjave pač odraz medu, se pravi cvetja, ki so ga obiskovale čebele. 'Kisli prijatelji' so želeli osvestiti čim širšo javnost o koristnosti uživanja naravnega kisa. V tem smislu so v kongresni dvorani vinske kleti Jerman, ob cesti, ki vodi k Rutarjem, priredili posvet, na katerem je zgodovinar Giancarlo Signore osvetlil zgodovinske vire, ki govorijo o kisu in njegovi uporabi. Še posebej je obdelal rimske in italijanske renesančne pisce in kako so uporabljali t. i. garum in druge kisle pripravke. O naravnem kisu in kisanju, kar se tiče tehničnih postopkov, ne bomo dobili veliko strokovnih

Joško Sirk

zapisov. Podrobneje je tehnologijo priprave kisa obdelala raziskovalka Maria Gullo, ki deluje v vseučiliških laboratorijih v Modeni in Reggio-Emilii in ki se specifično posveča raziskavam o

ocetnih bakterijah. Natančno je obdelala različne metodologije izdelave kisa ter predstavila zakonodajo tudi glede tako imenovane balzamičnega kisa z geografsko zaščitnim poreklom in čestitala organizatorjem, da se s tolikšno ljubeznijo in vnemo posvečajo kisu. Stefano Caffarri, ki urejuje tematsko zao-krožene kuharske izda-

je, ki so znane pod naslovom Il cucchiaino d'Argento, je podčrtal sodoben pristop k uporabi naravnega kisa v kuhinji, češ da gre za starodaven, a žal skorajda pozabljen način, s katerim lahko

kuhar preseneti gosta. Z njim se je strinjala vodja kuhinje gostilne Hiša Franko iz Kobarida, Ana Roš, ki je lepo orisala uporabnost naravnega kisa v kuhinji, ki želi s posebnimi okusi navdušiti gosta, in je tudi orisala nekaj možnih receptov.

Moderator posveta, predsednik konzorcija Via dei sapori - Pot okusov, Walter Filippetti, se je ob koncu spraševal, kako naj bi ob vsem tem bogastvu informacij ovrednotili naravni kis. Odgovor prisotnih se je glasil: naravni kis bomo ovrednotili z bolj dosledno in mogoče tudi bolj domiselno rabo v kuhinji, pri mizi in v življenju nasploh, saj so že naše babice vedele, za kaj vse ga je mogoče uporabljati.

MT

Najnovejšo delo dr. Julija Bertonclja
Saga hiše ob gozdu
Obračun s preteklostjo

Pred kratkim je dr. Julij Bertoncelj napisal izredno zanimivo knjigo z naslovom *Saga hiše ob gozdu*. Knjigo, ki ima 280 strani in jo je izdalo podjetje Berton d. o. o. iz Kranja. Avtor je knjigi dodal podnaslov *Obračun s preteklostjo*, ker opisuje grozote 2. svetovne vojne, s poudarkom na Gorenjskih krajih, zlasti v Medvodah in okolici, kjer je preživel otroška leta. V živem spominu so mu do današnjih dni ostali dogodki, ki jih je doživljal in spremljal vse do danes.

Dokumentirano in izredno podrobno je opisal življenje Slovencev med drugo svetovno vojno in po njej, ko je osvaja in kasneje prevzela oblast Komunistična partija. Ta se je kasneje preimenovala v Zvezo komunistov Jugoslavije oz. Slovenije. Le-ta je odločala s pomočjo Ozne, Udbe in SDV o življenju in delu mnogih Slo-

vencev, razvoju, napredovanju in celo o likvidacijah. Bertonceljeva družina in njihovi sorodniki so bili napredni. Razmišljali so s svojo glavo, kar mnogim ni bilo všeč. Zanimiv je primer

Julij Bertoncelj

dveh Bertonceljevih bratov: eden je bil nasilno mobiliziran v nemško vojsko, drugi pa je aktivno sodeloval s komunisti ter povzročal težave vaščanom in drugim.

V tej knjigi lahko iz prve roke spoznamo početja komunistov

in njihovih izvrševalcev pod vodstvom Udbe. Ta je bila podrejena Komunistični partiji oz. ZKS ter je imela vso oblast po letu 1945. Julij Bertoncelj je na pregleden način opisal življenje kot otrok, dijak, univerzitetni študent, doktorand in kasneje okoliščine v službovanju na strojni fakulteti, Gospodarski zbornici, Gorenju Velenju in drugod. Ker ni bil član partije oz. ZKJ, mu ni bilo lahko. Zato je doživljal po nepotrebnem številna šikaniranja. Kljub temu je dosegel zavidljive reference v teoriji in praksi. Med vojno in po njej se je veliko dogodkov dogajalo v rojstni hiši ob gozdu v bližini Medvod. Številne zgodbe so bile zamlane, ki pa jih je avtor znal obelodaniti. Tako bo ta knjiga mnogim v spomin in opomin pri spoznavanju dogodkov ter družbenopolitičnega življenja v Sloveniji v času enopartijskega družbenega reda.

Avtor ima naravni dar opisovanja dogodkov na razumljiv, objektivni način ob upoštevanju literarne vrednosti. Zato bi bilo koristno, da bi to knjigo izdali še v drugih svetovnih jezikih.

Gabrijel Devetak

KULTURNI DOM GORICA Komigo baby

Zabavno ob pogumnem Petru

V deževnem nedeljskem dopoldnevu, 23. marca 2014, se je v veliki dvorani Kulturnega doma v Gorici končal niz treh otroških predstav *Komigo baby*, ki sta jih poskusno priredila Kulturni dom Gorica in druga Maja iz Gorice, po zamisli in spodbudi tržaškega igralca Franka Korošca, kot dopolnilo za otroke zelo uspešne abonmajske ponudbe za odrasle, trijezičnega festivala komičnega gledališča *Komigo*. Pod geslom – vzklikom *Mama, očka ... gremo v gledališče!* je v nedeljo v dopoldanskih urah bila na sporedu znana glasbena pravljica *Peter in volk*, ki jo je ruski skladatelj in pianist Sergej S. Prokofjev (1891-1953) napisal l. 1936. Vse protagoniste – smešnega dirigenta, pogumnega dečka Petra, ki je z zvijačo in pomočjo ptičke pregnal lačnega, grozečega volka, nerodno račko, drobno ptičko, dedka s pipo, malce "štoraste" lovce in požeruškega volka – je z malo rekviziti, a dobršno mero duhovitosti poosebil igralec Franko Korošec. Pri pripovedovanju zgodbe, ki se

zakorakali po odru in spremljali volka v živalski vrt, da ne bi več strašil okrog hiš in delal škode. Pri njem na odru se je tako zbrala cela gruča otrok, ki so razigrano, seveda tudi z rekviziti, upodobili vse nastopajoče junake. Ta glasbena pravljica je Korošcu zelo domača, saj jo je pred leti veliko igral in imel v goriškem Kulturnem domu vrsto nastopov za slovenske in italijanske šolarje. Zato

seveda zna zelo spretno pritegovati pozornost malčkov in jih dejavno vpletati v odsko dogajanje. To mu je uspelo tudi na zadnjem srečanju *Komigo baby*, saj so otroci zelo lepo spremljali predstav, pred katero so dve igri-vi pesmici zapeli malčki iz pevmskega vrtca Pikapolonica pod vodstvom Katje Bandelli. Ob koncu predstave so zadovoljni otroci in starši navdušeno zaploskali igralcu Franku Korošcu, ki jim je polpelal deževni dan, malčki pa so še posebno veselo odhajali iz goriškega kulturnega hrama, saj so prejeli v dar balonček, pobarvanko in sladko liziko. Poskusni po vsebinah raznolik otroški niz predstav je ponudil gledališki dogodek v soboto popoldne, v nedeljo popoldne in v nedeljo dopoldne. Zdi se, da je staršem najbolj ustrezala nedeljska matineja, saj se je na njej zbralo največ otrok in odraslih spremljevalcev, zato se bodo prireditelji verjetno odločili ponuditi te otroške predstave v nedeljo dopoldan. Vsekakor bo *Komigo baby* razveselil malčke tudi v prihodnji sezoni.

IK

Erika Brajnik

NATUROPATSKI NASVETI (20)

AGITATOR – EKSTREMISTIČNI TIP

Oči so odsev duše in prav čarobno jih je opazovati in brati, saj nam razkrivajo vedenjski in čustveni svet ter fizično ravnanje osebe, ki stoji pred nami. Vendar pozor – analiza očesa mora biti vedno opravljena v živo z iridoskopom, brez posnetkov. Profesionalni iridolog opazuje živo oko, ki diha in se odziva pred njim; samo taka analiza očesa je prava, saj smo mi živi, oko je živo in kot takega ga je treba opazovati.

Kdor ima odprtino na očesu, ki so bolj podolgovate oblike kot spodaj na sliki, spada k ekstremističnemu tipu oziroma agitatorju, saj ima določene vrline tipa biser in določene vrline tipa roža. Oseba agitator je dinamični tip, inovativen, progresiven, ni ustaljen v konvencionalnih klišejih in navadah, je izven mode in časa, je drugačen, njegove misli letijo čez vse meje razuma, skratka je genialno ustvarjalen. Zaradi svoje genialnosti je večkrat nerazumljen ali pa ga ljudje imajo za bizarnega. Ljudje tipa agitator ljubijo spremembe in novosti, stvari, v katere verjamejo, zagovarjajo do skrajnosti, z vnemo in strastjo delajo vse, kar jih veseli, včasih tudi pretiravajo. Niso vztrajni, metodični, zato se pogosto zgodi, da z zanosom začnejo določen projekt, s katerim požanje veliko slave, a če ne pazijo in pretiravajo z ekstremom, zapadejo v situacijo, ki jih lahko popelje do propada. Večkrat jih najdemo med inovatorji in raziskovalci. Potrebujemo ravnanje in nekoga, ki jih uravnava, zato iščejo osebo tipa

fluks (ki bo opisan v naslednji kolumni).

Učijo se prek gibanja in dotika. Človek tipa agitator je karizmatičen in samokritičen z močno osebnostjo, kar nakazuje že s hojo po cesti – glavo drži visoko pokonci, hrbet je raven in prsi so močno obočene. Na ta način poudarja in kaže na svoj pomen in svojo osebnost. Pri taki osebi cilj upravičuje sredstva. Se velikokrat razburi, saj govori in dela z vnemo. Če je energija v telesu harmonično uravno-

vešana, lahko agitator doseže veliko moči v življenju, saj je dejansko zelo karizmatičen. Če pa je tip agitator v energetskem neravnovesju, bo postal dispersiven, tiranski, brutalen in prepotenten. Tak tip sovraži omejitve, je zelo konkreten, rad podira meje in krši pravila, z njimi je težko vzdrževati neko stalnico. Zahteva in išče takojšnje in konkretne rešitve.

Rad ukazuje, poveljuje. Ob njem si z lahkoto predstavljamo velikega bojnika, ki svoje moke popelje v vojno, jih tako navdihne in motivira, da vedo, zakaj živijo in za kaj se bojujejo. To so veliki moške, ki tudi umrejo za svoj prav. Če je energija v deficitu, se taka oseba rada veliko krega, ni objektivna, sebe postavlja vedno v ospredje. Med strahovi je pri njem najbolj izpostavljen strah, da bi izgubil kontrolo nad seboj, boji se tudi ljudi, ki so neodločni, saj ga je strah, da bi se okužil z njihovo neodločnostjo. Tip agitator je velik poveljnik, ki se mora naučiti umetnosti poveljevanja!

www.saeka.si

NOVI
GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljki, e-mail paljki@noviglas.eu

Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin

Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.eu

Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.eu

Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.eu

www.noviglas.eu

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 100 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

Bančni podatki: IBAN: IT 67 M 05484 12401 001570069280, SWIFT ali BIC koda: CIVIIT2C, naslovljen na: Zadruga Goriška Mohorjeva - P.zza Vittoria/Travnik 25 - 34170 GORICA.

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Publitar, ul. Treppo 5/B - Videm.

Tel. št. 0039 0432 299664 - Faks 0039 0432 512095 - E-mail info@publitarudine.com

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo

zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo

za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu

Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 1. aprila, ob 14. uri.

Lepa beseda lepo mesto najde

Vse je odvisno od zornega kota

Včasih sploh ne pomislimo, zakaj smo do nekega dogodka in situacije negativno razpoloženi. Dela in popravila na domu so nedvomno nekaj, kar vsi sovražimo in česar se izogibamo, kolikor moremo. Kdo pa ima rad delavce, ki v umazanih kombinezonih, z vrči malte oziroma, po novem, z gradbeno peno v rokah krožijo po hiši in vdirajo v naš vsakdan. Nihče, mislim, sama pa sem, priznam, ena od tistih ljudi, ki gradbišča v hiši sploh ne prenaša.

Ko sva se z možem odločila za nakup hiše v Beneški Sloveniji in za selitev, so me popravila, ki jih je bil nov dom potreben, že takoj spravila iz tira in, priznam, ukradla marsikatero uro mirnega nočnega počitka. A kaj, če pač nekaj začneš, moraš nadaljevati po zastavljeni poti, izbrala sem gradbenika in na usodni dan kar se da mirno spremljala, kako je kamion zaoral po zeleni trati, posejani z marjeticami, in kako je dnevno sobo, spalnico, garažo in vse ostalo napolnila cela vojska kovčkov z orodjem, vrtnalnikov, svedrov in ostale nepriljubljene šare. Moja prva misel, ki je najverjetneje skupna vsem tistim, ki

se odločijo za prenovu doma, je bila: upajmo, da bo čim prej vsega konec in da jih potem ne bom videla nikoli več.

Tako sem si prvi dan s polno malho nezaupanja, pričakovanja in strahu nejevoljno ogledovala gradbišče. Na delu sem našla le pomočnika, ki je odstranjeval ploščice na balkonu, po mojem okusu seveda prepočas. Vprašanje, kje pa je tvoj šef, je prišlo iz mojih ust veliko pred vlnudnim pozdravom. Seveda, želela sem si, da bi bilo že prvi dan vse končano in da mi ne bi bilo treba mesece gledati prahu in razdejanja. Vseeno me je radovednost gnala, da malo poklepetam in vsaj izvem, kdo se ukvarja s prenovno mojega doma. Mlad fant, doma izpod Matajurja, Montemaggiore, se mi je veselo predstavil in povedal nekaj o sebi in svojem življenju. Pomislila sem na vas v hribih. To mora biti tam, sem se spomnila, kjer sem v svojih dvajsetih letih s fantom pod neko lopo čakala, da dež pojenja in da greva skupaj na Matajur. Pa v dveh dneh ni nehal in zato sva se kislila in slabe volje vrnili domov. Drugih srečanj s to gorsko vasico menda potem vse življenje

nisem imela. Teden dni sem tako opazovala gradbišče, zaradi dežja, ki je zanamoval letošnjo zimo, je vse napredovalo izredno počasi. Tako da sem neko še posebno turobno soboto svojo nejevoljo, obup in pesimizem po mailu posredovala delovodji.

Odgovor, ki sta mi ga posredovala mojster in njegova žena, pa ni bil to, kar sem pričakovala. Napisala sta mi, da sta večkrat prebrala moje sporočilo, razumela stisko, strah, žalost in predvsem pesimizem, ki so veli iz njega. Prosila sta me, naj delavcem zaupam, zame in za moj prihodnji dom bodo delali s srcem in z vso poštenostjo. Samo moje misli naj bodo bolj pozitivne, to grenkobo naj preženem in naj zaupam v delo, v prihodnost, v življenje. Pozitivno mišljenje namreč gradi mostove čez največje prepade.

Ko prejmeš tako pisanje od delovodje svojega gradbišča, se seveda zamisliš nad samim seboj, nad trenutkom, ki ga živiš, in seveda tudi nad človekom, ki se v teh dneh ukvarja s popravilom tvoje strehe in tvojega doma. Na gradbenika, ki sem mu zaupala popravila, sem začela gledati drugače. Tako kot gledaš na sočloveka. In v njem sem začela spoznavati prijatelja, ki je bil ne samo vreden vsega mojega zaupanja, temveč mi je bil celo v nešteti pogledih soroden po duši in mišljenju. Kmalu sva se začela pogovarjati o vsem, o naravi, o Benečiji, o budističnem templju na Polavi, ki ga je zgradil ravno on s svojo ekipo.

Počasi sem začutila prijateljstvo in ni mi bilo več težko izročiti ključev in prepustiti številne odločitve in izbire. Pa tudi strah in napetost sta poplenjala.

Še vsaka trohica nezaupanja je izginila tistega dne, ko mi je pripovedoval o svojem sinu. Pravzaprav ni moj sin, je rekel in umolknil. A sta ga torej posvojila, me je zanimalo. Niti to, je povedal in iz njega sta vela ljubezen in navezanost. Nisva ga hotela prisiliti, da bi nama bil hvaležen, da bi naju imel rad. Nisva ga posvojila. Hotela sva mu dati svobodno izbiro. Povedal je, gre za fantiča iz Afrike, ki sta ga najprej podpirala na daljavo, potem je nastala vez, spoznali so se, izsolala sta ga in sedaj, ko je dorasel in končal študij, tu ni našel zapositve. Po poznanstvih sta zanj poiskala delo v Avstriji. Če le moreta, ga obiskujeta ob vikendih. Kmalu je postalo gradbišče del mojega življenja. Spoznala sem, da imajo moji delavci prav. Ni pomembno, da je delo končano v najkrajšem času, pomembna je kakovost in pomembno je medsebojno zaupanje. Kar mi je postalo pri mojem izvajalcu najbolj všeč, pa je bil njegov odnos do podrejenih. Vedno prijateljski, nikoli ukazovalen, jeze praktično

ne pozna. Ko je vodovodar, ki sem ga sicer sama izbrala in ni spadal h gradbenikom, naredil nekaj narobe, me je delovodja prijel za ramo, me pogledal v oči in poprosil: z lepimi besedami, brez vpitja, brez jeze. Čeprav sem precej nagle jeze, sem mu tokrat prisluhnila in zadržala izbruh neprijaznih besed. In pozneje spoznala, da je v pogovoru "lepa beseda lepo mesto najde" veliko resnice.

Sedaj je večina dela za nami, morada bo gradbišče stalo še nekaj tednov, prah, odpadni material, ki leži na vrtu, ter orodje, ki je našlo svoj prostor v dnevnici sobi, da bi ga zunaj kdo ponoči ne izmaknil, me ne motijo več. Z možem sva postala del te ekipe in sedaj, ko je tu pomlad in ko so sredi dotrajanih 'korcev', starih ploščic in cementa zacvetele marjetice, z možem komaj čakava, da je ura kosila in skupaj z delavci sedeva

k malici in pivu. Vsak dan je naše prijateljstvo tesnejše. Na tistem si moram priznati, da mi bo tistega dne, ko bo kamion za vedno odpeljal oder in orodje z našega dvorišča, presneto žal. In me bosta red in tišina celo motila. Predvsem mene, ki izhajam iz delavske družine in sem otroštvo preživela tako, da me je oče vodil s seboj na delo, jaz sem mu pa pomagala tako, da sem mu podajala orodje, izbirala vijake in tesnila ter mu krajšala čas. Tedaj sem se tudi naučila nekaterih majhnih veščin, tako da znam sama zamenjati pipo ali popraviti vtičnico. Vem, da tudi naši delavci cenijo to, da nama z možem ni težko prijeti za kramp in lopato, zavijati rokave in prenašati polne samokolnice. Nergati in vihati nos znajo namreč vsi, delo, predvsem težaško, pa marsikomu smrdi.

Suzi Pertot

Športno dogajanje pri nas

V aprilu več vrhuncev sezone

Pred nami so vsi vrhunec v športnih panogah, katerih sezona se ujema bolj ali manj s šolskim letom. Tako kot med šolskimi klopami bosta odločilna naslednja dva meseca. Poln adrenalina za naša moštva zna biti predvsem ta april, v katerega smo stopili. Tu bi že znalo, prav kmalu, priti do številnih končnih odločitev, pritisk bo malce popustil le za Veliko noč.

Najprej košarka. Jadranu se uresničuje sanjski scenarij. Če bo zmogel še dve zmagi, v soboto doma proti Ariznanu in naslednjo nedeljo v Montebelluni, bo proslavljal zgodovinsko napredovanje v državno B ligo. Četudi bi se zalomilo, pa bi bil tu še popravi izpit (z najboljšim izhodiščem) v play-offu. Podobno velja za nogometaše Krasa, Vesne in Brega. Minuli konec tedna je sicer pomenil korak nazaj za omenjene tri enajsterice, vendar tri kroge pred koncem rednega dela Kras deli s Fontanafreddo prvo mesto v elitni ligi, Vesna je prva v promocijski ligi s štirimi točkami prednosti, Breg pa je v prvi amaterski ligi prvi skupaj s Cormonesejem. Končati prvenstvo na vrhu je bistveno zato, ker le prvouvrščena napreduje neposredno. Drugo mesto – tako kot pri Jadranu – pa prinaša igranje zahtevne končnice za napredovanje, ki je vsakič prava neznanica. Mesto v play-offu iščejo s konkretnimi možnostmi tudi nogometaši Juventine (promocijska liga), Primorca (prva kategorija, v kateri se Sovodnje potegujejo za obstanek), Zarje (druga amaterska liga), Primorja in Mladosti (tretja). Najboljša osmerica, se pravi

play-off, je tudi cilj Brega v košarkarski deželni C ligi. Borba se tu krčevito otepa izpada in računa na reševanje z dodatnimi tekmami play-outa. Košarkarji Kontovela in Sokola pa so se, s predčasnim obstankom in igranjem v prvem krogu play-offa, že poslovili od letošnje D lige in so že z marcem zadovoljni končali kratko sezono.

V odbojki je s polnimi pljuči zadihala naša najvišje postavljena ekipa, Sloga Tabor, ki pridno koraka obstanu v državni B2 ligi naproti. Vse bližja tej drugoligaški konkurenci pa je združena moška ekipa Olimpie, ki vodi na lestvici deželne C lige s štirimi točkami naskoka pred zasledovalci. Zgodba je tu slična kot pri Jadranu in vodilnih nogometaših. V zadnjih petih kolih bi kazalo ubraniti prvo mesto, ki pomeni napredovanje, drugače bo potreben play-off. Mlajša enotna vrsta Soča pa je že obsojena na izpad v D ligo, v kateri je druga postava Sloga Tabor peta in jo čaka še drugi del prvenstva.

In končno še dekleta Zaleta, ki delijo sanjsko drugo mesto v deželni C ligi, v sicer izjemno izenačenem vrhu, kjer je prvo mesto že oddano, v dveh točkah pa je šest ekip. Žal je tu boj za drugo mesto čisto prestižnega značaja, saj play-off ni predviden.

April bo čas odločilnih obračunov tudi za naša prvoligaša, Polet Kwins v moškem hokeju in line, ki odločno meri na napredovanje iz A2 v A1 ligo, in Kras v ženskem namiznem tenisu, ki pa nima skomin po napredovanju iz A2.

HC

JURIJ PALJK

KAJ SPLOH POČNEM TUKAJ?

182

Konec tedna bodo v Gorico prišli na kongres urednikov italijanskih tednikov kolegi iz vse Italije, posvet bo ugašen na temo življenja ob meji in v našem prostoru s posebnim ozidrom na balkanski prostor. Med kolegi iz Italije so tudi nekateri prijatelji, s katerimi sem se spoznal že pred veliko leti in se redno srečujemo vsaj enkrat na leto po različnih krajih v Italiji, vsaka tri leta pa v Rimu, ko imamo kongres, na katerem imamo volitve za upravni odbor zveze FISC. Priznam, da nekatere zelo rad srečujem, s določenimi sem navezal iskreno prijateljstvo, ki mi veliko pomeni, še posebej s tistimi iz krajev, kamor le redko grem in sem zato vedno znova vesel, ko se srečamo in pogovorimo o skupnih težavah, ki so danes lastne vsem časopisom. Svetovni splet, internet, nas naveda in razjeda, saj izgubljam predvsem mlajše bralce in mlajše naročnike, to vemo že dolgo in vedno znova se zato sprašujemo, kam vse to vodi, ko pa vidimo, da pisanje za splet ni isto, kot je pisanje za časnik, saj se na spletu novica v trenutku izgubi v poplavi resničnih in namišljenih novic in novič in jo po navadi požre ta moloh, kar svetovni splet vedno bolj postaja. Na spletu imaš namreč občutek, da hitro izveš vse, a je vprašanje, če si zares sploh kaj izvedel, in še nekaj je: svetovni splet in razna družbena omrežja sama po sebi sploh ne proizvajajo novic in ne komentarjev, ampak jih samo "fagocitirajo", požrejo na hitro in jih prevečene, največkrat celo okrnjene, nepreverjene vedno!, delijo naprej, nobene kritične presoje ni na spletu, saj ta neznanska gmota podatkov, podob, zapisov, datotek, posnetkov in drugega prenese vse in ta neznanska gora vseh teh različnih podatkov nadomešča tisto pristno iskanje bistva, ki mora biti za vsakega časnika na prvem mestu. Prav tako seveda za bralca.

Nekaj prijateljev imam med temi odgovornimi uredniki, ki bodo ta konec tedna v Gorici razglabljali o novi Evropi po padcu državnih meja, med njimi tudi starejši ljudi, ki se podobno kot se jaz dnevno sprašujejo, kaj sploh počnem tukaj, še posebej zato, ker vsi prihajajo iz časov, ko so se časopisi še tiskali v pravih tiskarnah in ne v nekih oddaljenih velikanskih avtomatiziranih halah, v katerih je vloga tiskarja obrobne pomena, saj gre danes pri tisku predvsem za denar, za varčevanje pri barvi, pri papirju, povsod, kjerkoli se le da, še najbolj pa seveda pri ljudeh. Kot da bi vsi bili obsedeni s to avtomatizacijo in tem nižanjem navzdol, v vseh smislih. Če bi vas lahko popeljal v kraj, v katerem tiskajo v Padovi naš časnik, bi samo strmeli, saj je v tamkajšnji tiskarni ljudi za prste na eni roki, vse ostalo so samo stroji, računalniki in spet stroji.

Tako pač je, mi pravijo, tako pač je. Časi, da so taki. In mi, da smo drugačni, če pa nismo, da bi morali biti drugačni. In sem zato vesel, ker vem, da bo prišel v Gorico tudi Giovanni iz daljne Lunigiane, območja, ki je razdeljeno med Toskano in Ligurijo, tako za prve kot za druge pa velja to območje za nekakšno "rovta", če sem lahko malo nesramen, saj gre za gorato deželo, kjer v od ljudi in Boga pozabljenih vasicah še živijo maloštevilni ostareli ljudje, za katere skrbi tudi moj prijatelj Giovanni, ki je duhovnik, a tudi profesor klasičnih jezikov, urednik, bil pa je tudi ravnatelj tamkajšnje

ga klasičnega liceja, moder mož, s katerim sva se spoprijateljila že pred veliko leti v Rimu, in to na precej nenavaden način: oba sva namreč kadilca in sva izkoristila na kongresu dolgočasno predavanje za krajši odhod iz kongresne dvorane na plan...

On je takrat v Rimu pred hotelom Midas potegnil svoje rdeče "malborice" iz žepa krajšega in nič kaj duhovniško slovesnega mornarskega suknjiča, nasmešnila sva se in pričela pogovor, začelo se je pri tem, od kod sem doma, takoj sva se začela tudi tikati in takoj mi je postal simpatičen, najprej zato, ker je seveda imel v žepu cigarete, predvsem pa zaradi ironije, s katero je takrat označil in še danes komentira nekatere posege "velikih sonc, ki prodajajo sladoled", kot bi lahko prevedel njegov toskanski zajedljivci, a odkritosrčni: "Il solone che vende gelato"! Ta vzdevek mi je postal ljub, saj označuje človeka, ki govori stvari, o katerih bi moral molčati, saj prav tako kot sonce ne more prodajati sladoleda, tudi on ne more prodajati znanj, ki jih po navadi nima...

Niti skupaj, ne seveda na kongresu, ko prično taka "sonca, ki prodajajo sladoled", svoje posege, se znajdeva vedno zunaj in prižgeva eno, govori o Lunigiani in o Goriški, o Sloveniji, ki jo Giovanni bežno pozna, o nas, predvsem pa o tem, kako se družba sesuva sama vase, in vedno govori predvsem o ljudeh. Giovanni je še eden tistih urednikov, ki ve, komu piše, ki ima rad svoje bralke in bralce in tudi ve, kaj so vrednote, katerim ostaja zvest tudi danes, ko je "vse drugače, a gre v bistvu vedno za iste stvari", kot mi je sam rekel. Ljudem in vrednotam je vedno ostal zvest. Vedno mi tudi da namig za kako knjigo, čeprav je tudi on več na spletu.

Knjige tudi njemu pomenijo veliko in vsakič, ko se znajdeva na kongresu v kakem italijanskem mestu, razpredava, kaj nam je prireditelj pripravil, vedno nam namreč dajo tudi kako knjigo, navadno so te krajevno obarvane, tokrat pa bomo tudi mi poskrbeli, da bodo naši kolegi iz Italije izvedeli kaj več o nas Slovencih, saj nam bo Goriška Mohorjeva družba dala izbor knjig v italijanskem jeziku o nas Slovencih, ki jih bomo delili udeležencem.

In sem se spomnil, kako sem v Ceseni pred dvema letoma dobil v dar na kongresu nekaj knjig o tem lepem mestu, jih skrbno shranil, da sem jih odnesel očetu domov, pravzaprav že v bolnišnico, kjer se je poslavljaj od življenja. Na Ceseno je bil tata navezan, tudi tam je bil vojak, samo dan pred bombardiranjem je odšel proti južni Italiji, šel sem tudi poiskat kasarno, v kateri je moj oče kot mladenič spal, ni je bilo več, samo portal je ostal od nje, danes mimoidoče spominja na bombardiranje. Knjige sem pustil očetu in mu rekel, naj še posebej pogleda vodnik po Ceseni, dan kasneje mi je tata očitačoče rekel, da mu vodnika nisem prinesel. Doma sem ga zaman iskal, vedel sem, da sem ga vzel, a našel ga nisem. Oče je umrl, ne da bi vodnika po Ceseni videl. Na tisti nesrečni vodnik po Ceseni, po katerem me je še nekaj dni pred smrtjo oče spraševal, sem pozabil. Našel sem ga pred slabim mesecem, bil je zakopan pod časopisjem, še vedno zavrt v celofan. Vzel sem ga in ga postavil nekam visoko na knjižno polico, a ga nisem niti odvil.

「LIVE」MARE

Živi morje Furlanije Julijske krajine, tudi ob Veliki noči!

Lignano Sabbiadoro in Grado te čakata v milih pomladnih dnevih, da v njih preživiš nekaj trenutkov počitka, da se sprehodiš **po mirnih in varnih plažah**, ob morju, v **tematskih parkih** v Lignanu ali pa po ulicah sredi starega mestnega jedra Grada. Doživi enkratno doživetje, živi Furlanijo Julijsko krajino.

Vse ponudbe odkriješ na naslovu:

www.turismo.fvg.it

「FRIULI VENEZIA GIULIA」

Informacije:
Comunità Montana della Carnia
Via Carnia Libera 1944, n. 29
33028 Tolmezzo (UD)
Tel. 0433.487779
carnia.musei@cmcarnia.regione.fvg.it
www.carniamusei.org
www.admuseum.eu

www.publistarudine.com

PUBLISTAR

Posebna priloga tednika "Novi Glas"
Tednika Slovencev v Furlaniji Julijski krajini

Prilogo pripravila agencija Publistar srl - Via Treppo, 5 - Tel. 0432.299664

Informacije:
Comunità Montana della Carnia
Via Carnia Libera 1944, n. 29
33028 Tolmezzo (UD)
Tel. 0433.487779
carnia.musei@cmcarnia.regione.fvg.it
www.carniamusei.org
www.admuseum.eu

Priloga o Trivenetu

Počitnice: oddih za dušo in telo!

Nekaj svežih idej za počitnice

Počitnice, tako željene počitnice, ko si tisti, ki si jih lahko privoščimo, zaželimo oditi v kraje, kjer se veselimo prostega časa, a si istočasno privoščimo lepote ter oddih, ki ga je v vsakdanjiku premalo. Na štirih straneh najdete različne ponudbe za oddih in letovanje v Trivenetu, ki slovi po svojih naravnih lepotah daleč naokrog. Ponujamo vam nekaj idej za oddih ob

Lignano Sabbiadoro

morju in v gorah, pa naj gre za čudovito peščeno plažo v Lignano Sabbiadoro ali za oddih v Gradežu, ki slovi v Srednji

Evropi kot ena prvih letoviščarskih plaž nasploh, ali naj gre za slovite Dolomite, da niti ne govorimo o Karniji in Karnijskih

Gradež (foto JMP)

Alpah. Ne smemo pozabiti na zgodovinsko vrednost Ogleja in največjih starokrščanskih mozaikov na svetu, ki so tam

na ogled, če že o sloviti baziliki, od koder izvirata naša omika in naše krščanstvo, ne rečemo nobene. Če hočemo

nas v Trivenetu si lahko privoščimo počitnice, ki si jih bomo dolgo zapomnili!

JUP

Pordenon

Oglej (foto JMP)

CARNIAMUSEI

Gorska skupnost Karnije je nadobčinska ustanova, ki poleg upravljanja različnih storitev za občine goratega območja skrbi tudi za razvoj in načrtovanje celotnega področja. Mreža muzejev CarniaMusei, ki je nastala leta 1998 prav na željo Gorske skupnosti, je del tega načrta: mreža muzejev razpolaga z dediščino 25 zbirk, za katere skrbi ravno Gorska skupnost, ki jih ponuja na ogled preko promocijskih in založniških, razstavnih, konferenčnih ter didaktičnih dejavnosti.

Zakaj taka mreža v Karniji?

Zato da bi posamezni muzeji, v katerih večkrat primanjkuje kvalificirano osebje, imeli referenčno točko za ovrednotenje in načrtovanje svojih pobud; zato, da bi sprožili sodelovanja tudi z večjimi muzeji in izkoristili njihovo znanstveno podlago; zato, da bi načrtovali kulturne pobude in posege, ki so vezani na ohranjanje in dokumentacijo zbirk: slednja je nevidna, sicer neobhodno potrebna dejavnost.

Kateri so muzeji, ki sodelujejo pri pobudi CarniaMusei?

Več je možnih izbir. Kulturo in tradicijo bo mogoče spoznati na podlagi etnografskih zbirk, od Muzeja ljudske umetnosti Gortani v Tolmeču do zbirk iz Saurisa in Forni Avoltri, poleg Mozartine v Paularu in Jaslic Tena v Sutriju. Starodavni poklici so zbrani v lokaciji Farie di Checo v kraju Cercivento, v Mulin dal Clec v kraju Illegio, v Rudarskem muzeju v Cludinici, v Muzeju lesarstva v Ovaru in v Muzeju urarstva v Pesariisu.

Naravoslovna pot bo vodila do Geološkega muzeja v Ampezzu in Naravoslovne razstave v Preonu, Botaničnega vrta v Zugliu in do Razstave fosilov v Artu. Zgodovino bodo obiskovalci spoznali v Občinskem arheološkem muzeju v Zugliu, v Antiquariumu v Cesclansu in v muzeju v kraju Timau, ki je posvečen karnijski fronti v prvi svetovni vojni. Umetniške zbirke domujejo v Galeriji De Cillia v Treppu Carnico, v Art Park v Verzegnisu, v Galeriji Corbellini v Tolmeču in Galeriji Davanco v Ampezzu ter v Muzeju della Pieve di Gorto v Ovaru.

Informacije: Comunità Montana della Carnia - Via Carnia Libera 1944, n. 29 - 33028 Tolmezzo (UD)
Tel. 0433.487779 - Fax 0433.487760 - carnia.musei@cmcarnia.regione.fvg.it
www.carniamusei.org - www.admuseum.eu

[LIVE] CULTURA

Živi kulturo Furlanije Julijske krajine!

Skupaj s svojo družino odkrij srednjeevropski čar **Trsta**, milino slikarja Tiepola v **Vidmu**, rimske mozaike v **Ogleju**, srednjeveški grad v **Gorici** ali pa zgodovinske palače v **Pordenonu**. Izkoristi možnosti vodenih ogledov in se približaj tisočletni zgodovini ter najbolj zanimivim krajem v Furlaniji Julijski krajini.

Odkrij ponudbe na:

www.turismo.fvg.it

FRIULI VENEZIA GIULIA

REKLAMNI OGLAS JE PRIPRAVILA PUBLISTAR SRL

Od pomladi do jeseni bo intenzivna promocijska dejavnost agencije ERSA v okviru velikih enogastronomskih, kulturnih, športnih, medijskih dogodkov, ki bodo poživili Furlanijo Julijsko krajino

ersa

REGIONE AUTONOMA
FRIULI VENEZIA GIULIA

Deželna agencija za kmetijski razvoj

V okviru svojih institucionalnih nalog, ki vključujejo promocijo kmetijsko-živilskega sektorja in razvoj podeželskih območij kot celote, ERSA meni, da je pomembno biti navzoči pri različnih pomembnih deželnih prireditvah z več promocijskimi dejavnostmi.

Spodbujanje številnih tipičnih in kakovostnih kmetijsko-živilskih pridelkov, ki so značilni za našo deželo, seveda ne more potekati na nerazpoznaven in zgolj sektorski način, ločen od ozemeljskega, kulturnega, gospodarskega in zgodovinskega konteksta, v katerem

se pridelujejo, so cenjeni in se še nadalje izboljšujejo. Poleg tega so večletne izkušnje dokazale, da promocija podeželja in njegovih agroživilskih zakladov mora potekati v sinergiji s turistično, kulturno in okoljsko promocijo celotnega ozemlja. Promocijska dejavnost, uresničena s sinergijskimi in medsektorskimi merili, je še pomembnejša v op-

tiki zavestnega in trajnostnega turizma, ki poleg naravnih čudes in umetniških mojstrovina zna ceniti tudi bogastvo kulturnih in enogastronomskih tradicij ter ujeti tanko, toda izredno pomembno nit, ki veže vse vidike - naravne ali človeške - obiskanega krajinskega konteksta.

ERSA bo sodelovala pri dogodkih, kakršni so npr. "e'Storia" v Gorici (od 23. do 25. maja), pomembna kulturna prireditev, katere sloves je že dalj časa presega deželne meje, saj jo cenijo v Italiji in na tujem; pomembna je tudi za kmetijstvo že zaradi zgodovinske vrednosti poldrugega stoletja znanstvenih in poljudnih

publikacij, ki so bile izdane v tej deželi; sodelovala bo pri pobudi Giro d'Italia v Trstu (31. maja in 1. junija), zgodovinski športni manifestaciji, ki privablja ogromno ljudi in je zato učinkovita medijska izložba za Trst in vso Furlanijo Julijsko krajino; zraven bo pri Deželnem sejmu vin ("Fiera regionale dei vini") v Buttriu (od 13. do 15. junija), pomembnem in že tradicionalnem dogodku za deželno enologijo, pri enološki tematski prireditvi "Selezione Fiulano & Friends" (od 22. do 29. junija v kraju, ki ga bodo še določili), pa tudi na zelo odmevnem prazniku "Aria di festa" v kraju San Daniele del Friuli (od 28. do 30. junija), kjer se splet nešteti enogastronomskih poslastic lahko valorizira z znamenitim pršutom, ki je poznan po vsem svetu.

Promocijska dejavnost ERSE se bo nadaljevala s sodelovanjem na velikih septembrskih dogodkih prireditve "Pordenone Legge", ki je s srečanji z avtorji postala ena izmed najpomembnejših italijanskih založniških manifestacij; na gastronomski pobudi srednjeevropskih in mednarodnih okusov z izrazitimi etno-folklornimi značilnostmi "Okusi ob meji" v Gorici, pa tudi na "Friuli Doc" v

Vidmu, pravi deželni izložbi enogastronomskih pridelkov iz Furlanije in bližnjih krajev. V oktobru se bo Agencija v Trstu udeležila vsakoletne "Barcolane", velikega in odmevnega praznika morja, ki je hkrati dogodek mednarodnega slovesa, ki prispeva k spoznavanju Trsta in vse dežele po svetu.

Kot je razvidno, je tipologija dogodkov, ki se jih bo udeležila ERSA s svojo promocijsko dejavnostjo, zelo obsežna in razvejena. To samo potrjuje izhodiščno filozofijo sinergijske in koordinirane promocijske dejavnosti med kmetijsko-živilskim področjem in vsemi drugimi proizvodnimi, turističnimi, kulturnimi, družbenimi komponentami, ki prispevajo k temu, da je neizmerna krajinska, zgodovinska in kulturna dediščina Furlanije Julijske krajine, v kateri poljedelstvo, kmetijske in živilske predelave, kulinarčne in enološke tradicije ter na splošno kmečki svet, po izvoru starodaven, in vendar vedno živahen in inovativen, predstavljajo enega izmed osnovnih vidikov za deželo, pa tudi - v širšem in bolj razvejenem pomenu pojma trajnostnega kmetijstva in poljedelstva - za Italijo, Evropo in ves svet.

Mi vam nudimo:

osebje
tehnologije
najvarnejše materiale
strokovnost
izkušnjo

Vas pa prosimo:

da ne zauživajte alkoholnih pijač
da spoštujete omejitve hitrosti
da spoštujete varnostno razdaljo
da si pripnete varnostni pas
da vozite odgovorno in previdno

www.autovie.it

lahko ste gotovi, da vozite varno

89 24 89

Infopromet - Informacije o prometu z operaterjem (proti plačilu)

www.autovie.it

Internetni portal (tudi mobilni) - Prevoznost - Spletna kamera - Kartografija - Usluge

previdnost
odgovornost
pozornost
vzemite jih s sabo
potujetejo zastonj!

DEŽELNI ODBOR FURLANIJE JULIJSKE KRAJINE
DRŽAVNEGA ZDRUŽENJA PRO LOCO ITALIJE

Dogodki in manifestacije v Furlaniji Julijski krajini KOLEDAR 2014

DOSTOPEN JE NA SPLETU NA WEB STRANI

www.prolocoregionefvg.org

KOLEDAR DOGODKOV,
PREDVIDENIH V DEŽELI LETA 2014

INFO

Deželni odbor Furlanije Julijske krajine UNPLI-ja
Villa Manin v Passarianu, Codroipo (UD) - Tel. št. 0432.900908
info@prolocoregionefvg.org - www.prolocoregionefvg.org

PRO LOCO®

V Trivenetu je veliko krasnih cerkva

Med počitnicami lahko najdemo tudi priložnost za duhovnost!

Ko so upokojenega goriškega nadškofa msgr. Dina De Antonija pred časom vprašali, kje je sam najraje na počitnicah v poletnem času, je bil jasen, saj je dejal, da je sam kot 'Čožot', doma je namreč iz ribiškega mesta Chioggia, zaljubljen v morje, a da gre takrat, ko vročina in sapa postaneta neznosni, najraje v hribe, pravzaprav v Karnijo; še posebej je msgr. Dino De Antoni navezan na Sauris, gorsko vasico, ki ima danes vsega 400 prebivalcev, a se poleti spremeni v eno tistih letoviščarskih mestec, kjer si človek zares lahko napolni dušo in sprostijo telo. V svojem razmišljanju je šel msgr. Dino De Antoni še dlje, saj je dejal, da je potovanje ena od bistvenih lastnosti krščanstva, če pomislimo samo na prve misijonarje, ki so ponesli evangelij v svet tako, da so se odpravili na pot v neznan. In to so bili najprej sami apostoli in prav tako so prišli tudi do našega Ogleja in tam začeli graditi prvo krajevno Cerkev, iz katere tudi mi izhajamo. Oglej je primeren kraj za ogled zgodovinskih pričevanj o naši preteklosti, bazilika s svojim mogočnim zvonikom, ki je postal tudi v slovenskem Primorju prototip zvonika nasploh, pa s svojimi nenadkriljivimi mozaiki govori o naši krščanski omiki in starem izročilu, ki nas veže na navade in vedno svežo novico evangelija.

Dandanes večkrat govorimo tudi o t. i. imenovanem religioznem, verskem turizmu, pa

Msgr. Dino De Antoni

čeprav pri tem ne gre za navadni turizem, ki gradi vse na zabavi in veseljačenju, ampak gre

mišljamo o sebi in o svoji umeščenosti v prostor in čas, istočasno pa se lahko oddahnemo.

Tisti, ki ne moremo na daljše počitnice, se lahko v našem Trivenetu podamo na obisk cerkva in samostanov; če smo vse stolnice naših krajevnih mest že videli in spoznali njihovo zgodovino, se lahko odpravimo na obisk številnih božjepotnih središč v Veneto, na Tridentinskem ter seveda v Furlaniji Julijski krajini. Kako naj pozabimo, tudi Slovenci smo nekoč radi hodili tja!, na Barbano v Gradeški laguni, na našo Staro Goro, v manjše vasi v naših krajih, ki te s svojo lepoto dobesedno očarajo in pričajo o naši

Sauris

za iskanje krajev, kjer se lahko v naravi in občudovanju le-te spet najdemo, kjer lahko v tišini in sredi lepote narave raz-

zasidranosti v času? Samo odpraviti se je treba, najti čas zase in za božje v nas!

JUP

www.camminodellepievi.it

Odbor "Cammino delle Pievi" se zahvaljuje vsem, ki sodelujejo
in podpirajo to pobudo:

FRIULI VENEZIA GIULIA

FONDAZIONE
CUP

Banca Popolare di Cividale
Gruppo Banca Popolare di Cividale

Camera di Commercio
UDINE

Pod vodstvom našega
nadškofa
po poteh Upanja
pospremimo
družino in mlade,
prihodnost družbe,
po poteh Vere,
Miru in Ljubezni.

Goccia di carnia®

Že štirideset let družinska članica

FRIULI VENEZIA GIULIA
www.turismo.fvg.it

Edina, čista, dobra.

Goccia di Carnia od leta 1972 prihaja na tvojo mizo ravno tako, kot
žuboreče izvira iz studenca na 1370 metrov višine v nedotaknjemem
osrčju **Karniških Alp**.

Spremljaj nas na

gocciadicarnia.it

